

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЧЕРКАСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»

ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ – ОСНОВА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Навчально-методичний посібник

Черкаси-2022

УДК.37.035.6(477)

К 88

Схвалено до друку Вченою радою комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради». Протокол № 2 від 16.06.2022 року

АВТОР-УКЛАДАЧ:

Кудін В. С., завідувач лабораторії виховної роботи комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Руденко І.М., доцент кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат психологічних наук;

Давиденко Л.В., директор комунального закладу «Черкаський обласний центр роботи з обдарованими дітьми Черкаської обласної ради»

К 88 Партнерська взаємодія – основа освітнього процесу НУШ / автор-укладач В.С.Кудін. Навчально-методичний посібник. Черкаси: КНЗ «ЧОПОПП ЧОР», 2022. 128 с.

У сучасних умовах на позашкільну освіту покладаються нові функції – формування лідера, успішної, конкурентоспроможної особистості. Для розвитку особистості, її духовності, індивідуальності, самотворення велике значення має педагогіка партнерства. Тому у поданому навчально-методичному посібнику представлений інноваційний досвід роботи позашкільних закладів освіти Черкащини із цього напрямку.

Розробки та ідеї освітян рекомендовані для тих, хто зацікавлений у запровадженні педагогіки партнерства в освітній процес.

КНЗ «ЧОПОПП ЧОР», 2022

ЗМІСТ

Передмова	6
РОЗДІЛ I Партнерська взаємодія учасників освітнього процесу закладів позашкільної освіти Черкащини	
Кравченко В.А. , культорганізатор Центру дитячої та молодіжної творчості корсунь-Шевченківської міської ради. <i>Партнерська взаємодія у центрі дитячої та молодіжної творчості</i>	7
Лисенко О.А. , методист Корсунь-Шевченківського центру дитячої та молодіжної творчості Корсунь-Шевченківської міської ради. <i>Формування життєвих компетентностей у вихованців закладу позашкільної освіти</i>	12
Качуровська В.А., Шепеньков О.О., Фенске Б.Б., Яценко Д.В. , керівники гуртків комунального позашкільного навчального закладу м. Черкаси «Міська станція юних техніків». <i>Партнерська взаємодія у закладі на допомогу армії</i>	25
Даниленко В.М., педагог-організатор, Сербіненко Н.І., Хмелюк Р.О. , вихователі комунального закладу «Тальнівська санаторна школа Черкаської обласної ради». <i>Партнерська взаємодія школи і сім'ї, підтримка дитини в освітньому середовищі</i>	28
Корсун О.В. , керівник гуртка Будинку дитячої та юнацької творчості Смілянської міської ради. <i>Партнерська взаємодія у гуртку «Оригамі»</i>	35
Зарічна О.М. , керівник гуртка, Носуля В.І. , керівник гуртка Золотоніського будинку дитячої та юнацької творчості Золотоніської міської ради. <i>«Разом до Перемоги!»</i>	38
Дехтяренко О.Ю. , керівник гуртка Канівської станції юних техніків Канівської міської ради. <i>Гурткова робота, як крок до професії</i>	49
Бурлаченко М.М., Дуднікова А.О. , керівники гуртків Гереженівської філії Дмитрушківського ліцею. <i>Досвід партнерської взаємодії із закладом освіти</i>	52
Мурзак Г.В. , методист, Талабко Н.Д., Кульчіцька Н.Д., Дякова О.В., Павлюк Л.О. , керівники гуртків Будинку дитячої та юнацької творчості Монастирищенської міської ради. <i>Тут навчають любити Батьківщину</i>	56
Латуринська Н.Й. , директор Уманського міського центру позашкільної освіти «Територія творчості». <i>Робота закладу під час військового стану</i>	59

Ляховський В.О. , керівник гуртка Уманського міського центру позашкільної освіти. <i>Взаємодія керівника гуртка з учнями та батьками у закладі позашкільної освіти</i>	61
Василевська Т.І. , керівник гуртка Дмитрушківського ліцею. <i>Партнерська взаємодія вихованців та батьків під час військового стану</i>	64
Єрмолаєва В.Ю. , керівник гуртка Будинку дитячої та юнацької творчості М.Сміли Смілянської міської ради. <i>Взаємодія керівника гуртка, батьків та учнів</i>	67
Марциненко І.В. , керівник гуртка Катеринопільського будинку дитячої та юнацької творчості Катеринопільської міської ради. <i>Взаємодія керівника гуртка з батьками та вихованцями у закладі позашкільної освіти</i>	68
Мигаль В.Ю. , вчитель історії Степанківського закладу загальної середньої освіти. <i>Партнерська взаємодія</i>	69
Малород Г.М. , завідувач методичного відділу КЗ «ЧОЦННТУМ ЧОР», Малород Г.В. , заступник директора КПНЗ «Станція юних техніків. Черкаси. <i>Формування юного громадянина відкритого до світу</i>	73
Поліщук І.С. , керівник гуртка комунального закладу позашкільної освіти «Ватутінська станція юних техніків». <i>Співпраця керівників гуртків і вихованців - запорука успішного навчання і виховання</i>	74
Демиденко Т.В. , керівник гуртка Городищенського будинку дитячої та юнацької творчості Городищенської міської ради. <i>Партнерська взаємодія батьків із закладом позашкільної освіти</i>	76
Пастушенко Ю.В. , методист, Шандра О.І. , керівник гуртка Піщанського центру дитячої та юнацької творчості Піщанської територіальної громади. <i>Взаємодія керівника гуртка з батьками та вихованцями у закладі позашкільної освіти</i>	79
РОЗДІЛ II Партнерська взаємодія учасників освітнього процесу закладів загальної середньої освіти Черкащини	
Вдовченко Т.В. , заступник директора з виховної роботи Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №24 черкаської міської ради. <i>Партнерська взаємодія-потреба часу</i>	81
Стукало Н.А. , заступник директора з виховної роботи Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 7 Черкаської міської ради. <i>Партнерська взаємодія як два крила у птаха...</i>	86
Мельник Т.О. , заступник директора з виховної роботи Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 22 Черкаської міської ради.	

<i>Партнерська взаємодія – ключовий актив сучасного світу</i>	87
Лавренко Л.В. , заступник директора з виховної роботи Хлистунівського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів Городищенської міської ради. <i>Важливі рішення приймаємо разом</i>	91
Борисенко Н. М. , заступник директора з виховної роботи ЗЗСО I-III ступен с. Ковалівка Шрамківської сільської ради Золотоніського району. <i>Співпраця із спілкою письменників України</i>	94
Шевчук Ю.В. , заступник директора з виховної роботи Жашківського закладу загальної середньої освіти №5 Жашківської міської ради. <i>Партнерська взаємодія з учнями закладу</i>	96
Ковальчук С.П. , заступник директора з виховної роботи Тальнівської міської ради <i>Педагогіка партнерства у закладі освіти</i>	97
Леус А.С. , заступник директора з виховної роботи опорного закладу освіти «Шевченківська школа» <i>Соціальне партнерство у Шевченківській школі</i>	99
Мисько Л.М. , заступник директора з виховної роботи Черкаської загальноосвітньої школи №25 Черкаської міської ради <i>«Освітнє середовище, яке запрошує...»</i>	101
Ярош Н.В. , заступник директора з виховної роботи комунального закладу «Тальнівська санаторна школа» <i>Партнерська взаємодія у Тальнівській санаторній школі</i>	106
Жученко Ю.М. , заступник директора з виховної роботи Сагунівського закладу загальної середньої освіти Партнерські стосунки — запорука успіху!	110
Кобзар С.Є. , заступник директора з виховної роботи Косарського ліцею <i>Спільна взаємодія – запорука успіху</i>	112
Лютко А.І. , заступник директора з виховної роботи Канівської спеціалізованої школи I-III ступенів № 6 з поглибленим вивченням іноземних мов <i>Партнерська взаємодія з батьками закладу</i>	116
Поліщук А.М. , заступник директора з виховної роботи комунального закладу «Вільшанська спеціальна школа Черкаської обласної ради» <i>Педагогіка партнерства у закладі освіти</i>	119
Борщенко С.М. , заступник директора з виховної роботи Золотоніської спеціальної школи. <i>Партнерська взаємодія у закладі освіти</i>	122

Передмова

Стратегічними напрямками реформування освіти в нашій країні, що визначені в Концепції Нової української школи, є формування ключових компетентностей учнів, вчителів для життя, спрямування освітнього процесу на всебічний та гармонійний розвиток особистості кожної дитини, її духовного світу, утвердження загальнолюдських цінностей, створення сприятливих умов для розкриття потенційних можливостей та здібностей дітей.

Серед визначених основних компетентностей є **компетентність педагогічного партнерства**. Тому у посібнику робиться акцент на досвід партнерської взаємодії у закладах позашкільної та загальної середньої освіти Черкащини, актуалізується особистісно-орієнтований підхід, який забезпечує найсприятливіші умови для розвитку й самореалізації особистості, що передбачає суб'єкт-суб'єктні відносини, діалогічне спілкування, наявність педагогічної взаємодії яка є необхідною умовою ефективності педагогічного процесу.

Позитивна, турботлива, чуйна, довірлива взаємодія між педагогом і дітьми впливає на успішність педагогічної діяльності, психологічний мікроклімат, авторитет вчителя, самооцінку дітей та психоемоційний стан. Поняття «педагогічна взаємодія» передбачає: з одного боку, – педагогічний вплив, з іншого, – власну активність дитини, що виявляється у відповідних діях, відносинах, ставленнях.

Науковцями визначені **основні характеристики педагогічної взаємодії**, до яких відносяться:

- **взаємопізнання** (пізнання суб'єктами один одного: психоемоційного, душевного, фізичного стану тощо);
- **взаєморозуміння** (знаходження спільної мови, розуміння мотивів поведінки, діяльності, ставлення, визначення спільних цілей, завдань тощо);
- **взаємовідносини** (вихід на позицію «ми», організація спільних дій, діяльності, налагодження стосунків, співпраці, співтворчості);
- **взаємовплив**: ситуація, коли одна людина впливає на іншу, – це ситуація взаємодії, тобто вплив треба розглядати як процес взаємодії, при якому змінюються обидві сторони;
- **сумісність**, яка виражається в задоволеності учасників взаємодії один одним, взаємній емоційній підтримці, в узгодженості та координації дій тощо.

Запрошуємо освітян і всіх бажаючих ознайомитись з матеріалами і творчо використовувати їх у своїй освітній діяльності.

Успіху вам у вашій нелегкій, але такій захоплюючій праці!

РОЗДІЛ І

ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗАКЛАДІВ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЧЕРКАЩИНИ

*Віталіна Кравченко,
культурний організатор Центру дитячої
та молодіжної творчості
Корсунь-Шевченківської міської ради*

ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ У ЦЕНТРАХ ДИТЯЧОЇ ТА МОЛОДІЖНОЇ ТВОРЧОСТІ

*У сім'ї шліфуються найтонші грані
людини-громадянина, людини - трудівника,
людини - культурної особистості.
В.Сухомлинський*

Вплив сім'ї на дитину унікальний, а багато в чому й незамінний. У родині особистість формується в природних умовах, вихователі тут - найближчі й найдорожчі для дитини люди, з якими вона постійно спілкується і яким повністю довіряє. У сім'ї не тільки задовольняються матеріальні, інтелектуальні й соціальні потреби дитини, а й закладаються основи вихованості особистості, її якості як майбутнього сім'янина, як члена суспільства.

Сучасна сім'я має стати головною ланкою у вихованні дитини, однак для цього їй необхідна психолого-педагогічна допомога. Значно впливає на виховання дітей взаємодія навчальних закладів і сім'ї, ефективність якої залежить від особливостей організації роботи з батьками. У закладі партнерство здійснюється заради успіху дітей. Особливістю роботи у закладі позашкільної освіти є постійна і тісна співпраця батьків з педагогами та вихованцями. Педагогіка партнерства набуває важливого значення як вектор гуманного і творчого підходу до кожного учасника освітнього процесу. Новий зміст освіти щодо співробітництва педагогів орієнтує вчителів, батьків на особистісний розвиток учнів, на поважне ставлення до дітей. Актуальність зазначеної проблеми досить очевидна, оскільки кожен заклад освіти має ініціювати новий зміст та форми використання педагогіки партнерства, глибше залучати родини до побудови освітньої траєкторії дитини. Ефективність застосування педагогіки партнерства — де діти, педагоги та батьки, кожен зокрема і всі разом, усвідомлюють власну відповідальність та налаштовані на успіх.

За роки тісної співпраці педагогів, вихованців та батьків у гуртках склалася певна система партнерської роботи, з'явилися сталі традиції. Якщо

раніше основною формою спілкування з батьками були збори, відкриті заняття, індивідуальні співбесіди, то сьогодні спілкування відбувається на якісно новому рівні. Педагоги активно застосовують Інтернет-спілкування: соцмережі, онлайн-чати.

У кожній родині свої уявлення про добро і зло, свої пріоритети і моральні цінності: в одній на високий щабель поставлені доброта, милосердя, гуманність, в інших – навпаки, панує культ жорстокості.

У сім'ї формується характер дитини, її особистісні риси, в т.ч. закладаються основи національної свідомості, і відбувається становлення особистості загалом. Ще В. О. Сухомлинський відзначав, що «... сім'я – це повноводна річка, водами якої живиться держава». У сім'ї шліфуються найтонші грані людини – громадянина, людини – трудівника, людини – культурної особистості. Макаренко, звертаючись до батьків, наголошував: «Ваша власна поведінка – найголовніша річ. Не думайте, що ви виховуєте дитину лише тоді, коли з нею розмовляєте, повчаєте або караєте. Ви виховуєте її у кожний момент вашого життя».

Ефективним засобом покращення взаєморозуміння та взаємопідтримки, спрямованих на виховання дітей від дошкільного до старшого віку, виступають спільні заходи позашкільного навчального закладу та сім'ї.

В основу взаємодії сучасного позашкільного закладу і сім'ї покладається співробітництво. Педагог усвідомлює, що співробітництво потрібне в інтересах дитини. У цьому необхідно переконати батьків. Тому важливе питання діяльності позашкільного закладу - готовність педагога спілкуватись з батьками, будувати позитивні, педагогічні стосунки. Вихователь має володіти певними особистими якостями, насамперед вмінням уважно вислухати батьків і, звичайно, бути професіоналом у своїй роботі як з дітьми, так і з батьками. Щоб найкраще, найвідповідальніше підійти до виховання дитини, батьки разом з керівниками повинні збудувати свої стосунки на принципах взаємної поваги, розуміння важливості один одного і усвідомлення того, що таке партнерство матиме довготривалий вплив, на користь усіх.

Співпраця педагогічного колективу, батьків вихованців в нашому центрі відбуватися таким чином:

- Вивчення сім'ї і вихованців. Знайомство та анкетування.
- Заняття-презентація (батьківські збори-залучення батьків до життя закладу).
- День відкритих дверей – святкові концерти, виставки.
- Оформлення куточків для батьків (інформація, досягнення, результати).
- Участь у справах різного напрямку, виконання доручень керівника.
- Активна допомога батьків у створенні умов для успішного розгортання навчального процесу.
- Спільні свята та конкурси-розваги. Підготовки до свят, оскільки вони об'єднують дітей і дорослих спільними переживаннями та справами, створюють атмосферу веселого настрою;
- Різноманітні виступи та участь в концертах, конкурсах, фестивалях.

Ідеї батьків слід цінувати, до їх порад - прислухатися. Бажано разом з батьками обговорювати і розв'язувати глобальні проблеми та конкретні питання, приймати важливі рішення. Тільки завдяки високій культурі спілкування педагогів і батьків, доброзичливості, неупередженості у розв'язанні різних проблем можна досягти ефективної взаємодії позашкільного закладу і сім'ї.

А саме такі фактори сприяють співпраці між батьками та керівником:

- Доброзичливість, оптимізм, привітність у стосунках з батьками.
- Щире зацікавлення до батьків вихованців, особистісний підхід до проблем сімейного виховання у спілкуванні з ними.
- Заохочення батьків до участі в спільній роботі з дитиною і педагогом, колективом ПНЗ.
- Уміння вислуховувати батьків, прагнення зрозуміти їхні проблеми, допомогти прийняти найбільш оптимальне рішення.
- Залучення батьків та інших членів сім'ї до освітнього процесу є необхідним, передусім для дітей. І не тільки тому, що діти більше дізнаються про своїх батьків. Важливою є та любов і вдячність дітей до своїх рідних і близьких, які виявляється так багато знають, вміють, можуть.

Такий підхід сприяє зближенню в дитячій свідомості образів педагога і членів сім'ї за рахунок набуття цими найближчими людьми спільних рис. Зокрема, образ вихователя пом'якшується, споріднюється з образами батьків. Водночас дитина починає сприймати членів родини не лише як людей, що обслуговують та задовольняють усі примхи, витримують вередування, але й як авторитетних вимогливих вихователів, носіїв цікавої інформації, багатьох умінь, здібностей.

Принцип дії взаємопроникнення позашкільного закладу і сім'ї, забезпечує поєднання сімейного і суспільного виховання в одну суцільну ланку, єдину мету - всебічний, гармонійний розвиток особистості.

Для узгодження дій родини та позашкільного навчального закладу як суб'єктів виховання доцільно дотримуватися таких вимог:

- співпраця родини і позашкільного закладу має ґрунтуватися на взаємоповазі, рівноправному партнерстві.
- основою співпраці є взаємна довіра, особливу роль в її зміцненні відіграє порозуміння.

Робота з батьками будується на принципах співробітництва. Ознаками такого співробітництва є:

- усвідомлення мети діяльності кожним учасником процесу;
- чіткий поділ і кооперація праці між його учасниками;
- особистий контакт між учасниками процесу з обміном інформацією, взаємною допомогою, самоконтролем;

Сучасне життя спонукає до урізноманітнення та оновлення форм спільної роботи з батьками. Використання різних форм і методів, залучення батьків до співпраці, творчість педагогів, дипломатичність – запорука успішної взаємодії

ЗПО і родини. Здійснення цієї роботи, досягнення в ній справжнього успіху можливі лише при індивідуальному підході до кожної сім'ї. Тільки тоді батьки приходять на гуртки до позашкільного закладу, стаючи єдиним колективом, завжди допоможуть і підтримають керівника, педагога, вихователя.

Особливо активно прослідковується партнерство у творчому житті колективів, де проводяться родинні свята, зустрічі, спільні масові заходи, розробки та пошиття сценічних костюмів, поїздки на різні конкурси та фестивалі.

Вивчаючи запити учасників освітнього процесу, їх родинний досвід, естетичні вподобання та моральні пріоритети, кожен керівник будує свої відносини відповідно до напрямку роботи гуртка, свого професійного і педагогічного досвіду.

Засади педагогіки партнерства без перебільшення є основоположними для взаємин батьків та керівника. Адже саме поведінка дорослих, їхні слова та вчинки є для дітей прикладом для наслідування. Вони впливають на світогляд школярів, на сприйняття ними своєї суспільної ролі, на уявлення про значення навчання у нашому житті.

Завдяки такому підходу батьки можуть повною мірою включитися до навчального процесу. Це дозволить визначити спільне бачення траєкторії розвитку дитини, чітко усвідомити права та обов'язки одне одного, мінімізувати загрозу виникнення непорозумінь.

Співпрацюючи, допомагаємо одне одному

Людина нерозривно пов'язана із соціумом. А його успішний розвиток залежить від дотримання прав і свобод кожної людини. Тож і в школі і в позашкільному закладі батьки та вчителі можуть допомагати одне одному краще розуміти інтереси, потреби та можливості дітей. Це дозволить обрати найбільш ефективну модель співпраці та підготує школярів до самостійного життя. Педагоги можуть допомагати батькам відкривати нові таланти школярів, стимулювати їхні інтереси та освітні можливості.

А батьки як найперші вчителі дитини, здатні допомогти знайти з нею спільну мову. Взаємодія між учителем та батьками в рамках педагогіки партнерства включає такі елементи:

- Постійну комунікацію, яка дозволяє оперативно реагувати на будь-які зміни та проблеми (створення чатів чи груп у соціальних мережах та месенджерах, проведення відеобесід).
- Неформальне спілкування (спільне святкування визначних подій та свят, які мають важливе значення для життя дітей та школи).
- Усебічну допомогу й участь батьків у організації та проведенні свят, тематичних та позашкільних заходів.
- Участь батьків у навчальному житті своїх дітей (добровільна допомога під час створення навчальних матеріалів та формування освітнього середовища, обмін життєвим та професійним досвідом).

Головні завдання роботи закладу позашкільної освіти з сім'єю

1. Пропаганда педагогічних знань з метою підвищення педагогічної грамотності батьків.

2. Організація заходів, спрямованих на оволодіння батьками системою умінь, необхідних для організації діяльності дитини вдома.

3. Гуманізація змісту та форм роботи з сім'єю і взаємовідносин "педагоги - батьки".

Педагог повинен виступати об'єднувальною ланкою між навчальним закладом та сім'єю, сприяти підвищенню педагогічної культури батьків, особливо молодих. Добре організована взаємодія батьків і керівників гуртків дає помітні результати

Насамперед необхідно **ознайомити батьків:**

- з концепцією розвитку закладу;
- з програмами та змістом навчання дитини;
- з формами та методами навчання та виховання.

Які питання краще обговорити з батьками гуртківців?

- Виховання пізнавального інтересу до навколишнього світу.
- Джерела розвитку мотивації до занять у гуртках.
- Виявлення і розвиток здібностей дитини.
- Психологічні особливості дітей різного віку.
- Участь батьків у навчально-виховному процесі ПНЗ.

Що необхідно врахувати при плануванні діяльності ЗПО у роботі з батьками?

- Склад сім'ї.
- Рівень педагогічної компетентності батьків.
- Характер взаємодії між педагогами і батьками, між батьками і дітьми, між педагогом і дитиною в гуртку.

Якщо педагог зумів налагодити довірливі стосунки з батьками, викликати у них бажання допомагати своїй дитині, підтримувати її, то з упевненістю можна сказати, що своїх педагогічних цілей він обов'язково досягне. Головне завдання такої роботи, щоб спільними зусиллями створювати умови, в яких зможе розвиватись та пізнавати світ кожна дитина, наполегливо і послідовно навчатися вищій людській радості – творення прекрасного.

Зі вступом до позашкільного закладу, значно розширюються можливості розвивати в дитини ту чи іншу творчу діяльність, її інтереси та здібності.

У нашому центрі дитячої та молодіжної творчості Корсунь-Шевченківської міської ради на початку навчального року традиційно проводиться День відкритих дверей, в рамках Дня міста, де діти, батьки, жителі міста мають змогу ознайомитися з творчістю вихованців та керівників гуртків різних напрямків, вони презентують роботу своїх гуртків через виставки, майстер-класи, художні номери, де висвітлюють вокал та хореографію.

Зразкова студія раннього розвитку «Чарівний ліхтарик» кожного року у вересні запрошує всіх бажаючих малюків на заняття-презентацію, де вихованці другого року навчання демонструють свої вміння танцювати, співати,

декламувати. Майже у всіх гуртках у вересні також проводяться батьківські збори та заняття-презентації, де керівники гуртків знайомляться з батьками, проводять для них анкетування, розповідають про основні завдання гуртка, вимоги, які ставлять перед вихованцями, вибирають батьківський комітет, вирішують організаційні питання. Інформацію про батьківські комітети подають заступнику директора.

Під час канікул проводяться масові заходи та майстер-класи як для вихованців так і для їх батьків. Щорічно проводиться місячник відкритих занять, творчі міні-звіти, на яких батьки є частими гостями, цікавлячись діяльністю своїх дітей. Це дає змогу продемонструвати вихованцям свої вміння, навички, досягнення, які вони здобували на заняттях гуртків, а батькам порадіти за успішні результати своїх дітей, поспілкуватися з керівниками гуртків. При індивідуальних зустрічах керівники гуртків обговорюють з батьками репертуар, костюми, тематику виробів тощо. Тісна співпраця з батьками допомога у вирішенні багатьох питань: виготовлення реквізиту до свят, пошиття костюмів, винаймання транспорту для поїздок, підтримка та супровід під час поїздок на конкурс, фестивалі і це далеко не повний перелік справ, у яких беруть участь батьки гуртківців. Кожного року, вже традиційно, на творчому звіті ЦДМТ подяками центру нагороджуються батьки за активну, творчу, сумлінну та тісну співпрацю з закладом.

З роботою центру дитячої та молодіжної творчості можна ознайомитися за посиланням: <https://www.facebook.com/groups/271143400023827>

Презентація роботи співпраці керівників, вихованців та батьків за посиланням: https://drive.google.com/file/d/1B61Uy9pD7PWe57S_2icbgWPD5x1s4oWu/view?usp=sharing

*Ольга Лисенко,
методист Центру дитячої та молодіжної
творчості Корсунь-Шевченківської міської ради*

ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У ВИХОВАНЦІВ ЗАКЛАДУ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

*Виховання, якщо воно бажає щастя людині, повинно
виховувати її не для щастя, а готувати для праці життя.*

К.Д. Ушинський

В умовах трансформації українського суспільства, коли відбувається злам усталених стереотипів, зміна ціннісних координат, простежуються складні колізії у внутрішньому світі особистості, зростає роль педагогіки життєтворчості, спрямованої на плекання людини, як творця свого життя. Зараз ми є свідками того, як людство вступило у час постійних змін, глобальних

світових змін, а здатність сприймати зміни і творити їх – це найважливіша характеристика життя людини у 21-му столітті.

Головне завдання сьогодні полягає не в тому, щоб адаптувати дитину до суспільних негараздів, а у тому, щоб дитина поступово зрозуміла та осмислила своє життя, навчилася самостійно вирішувати як щоденні життєві завдання, так і складні проблеми, тобто стала життєво компетентною, життєстійкою, життєздатною.

Тема формування життєвих компетентностей вихованців досить широка і непроста, тому розпочнемо її розгляд з визначення понять.

Великий тлумачний словник сучасної української мови (за редакцією В.Бусела) визначає поняття «компетентний» як знаючий, усвідомлений, авторитетний у тій чи іншій галузі.

Поняття «компетентність» значно ширше, ніж просто володіння знаннями, уміннями та навичками, бо концентрує у собі спрямованість особистості, її здатність долати стереотипи, передбачати й розв'язувати проблеми, гнучкість мислення, характер, самостійність, цілеспрямованість, вольові якості.

Як вважає відомий англійський психолог Джон Равен (почесний професор Единбурзького університету, автор книги «Компетентність у сучасному суспільстві»), основними складовими компетентності є:

- внутрішньо вмотивовані характеристики, пов'язані з системою особистих цінностей – ініціативність, лідерство, безпосередній інтерес до механізмів роботи організації (колективу) і суспільства загалом, а також до роздумів про їх можливий вплив на неї саму;

- уявлення й очікування, пов'язані з механізмами функціонування суспільства та роллю людини у суспільстві. Тут важливим є уявлення людей про самих себе і ту роль, яку вони відіграють у діяльності колективу, організації (образ себе та світу, суспільства).

Потенціал технологій навчання, виховання і розвитку в творчому колективі позашкільного закладу забезпечує формування умінь та навичок, які є характерними для таких компетентностей:

- творчих – формування творчих здібностей, можливість самореалізуватися через участь у творчих конкурсах, уміння оцінювати свої можливості, сформованість мотивації у здобутті знань для подальшої освіти, розуміння особистісного росту;
- пізнавальних – уміння самостійно планувати свою діяльність, здібність до самоосвіти, активність у виборі діяльності, володіння навичками продуктивної діяльності;
- загальнокультурних – прояв особистісних якостей (громадянських, моральних, інтелектуальних, загальної культури);
- інформаційних – здатність самостійно шукати, аналізувати і збирати необхідну інформацію;
- комунікативних – уміння працювати в творчому колективі, виконувати соціальні ролі, уміти виходити з конфліктних ситуацій;

- здоров'язберігаючих – зміцнення здоров'я, навичок дотримання режиму та розпорядку дня, укріплення емоційної сфери, виховання вольових якостей.

«Різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності», – так у Концепції Нової української школи (НУШ) сформульовано мету повної загальної середньої освіти. Основне завдання вчителя НУШ: організувати компетентнісне навчання (не знання заради знань, а вміння їх застосовувати у реальному житті), забезпечити інтегрованість змісту (внутрішньопродметну і міжпредметну) на основі ключових компетентностей.

Якщо ми говоримо про позашкільну освіту – то мета і завдання НУШ чітко і конкретно вписуються у багаторічну практичну діяльність закладів позашкільної освіти, яка є невід'ємною частиною освіти України у вихованні особистості, формуванні громадянина-патріота.

Позашкільля завжди йшло поряд, а може й попереду, у плеканні учнівської молоді – Особистості, Патріота, Інноватора – саме таким Концепція визначає випускника Нової української школи:

Особистість. Цілісна особистість, усебічно розвинена, здатна до критичного мислення.

Патріот. Патріот з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення, поважає гідність і права людини.

Інноватор. Інноватор, здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку за принципами сталого розвитку, конкурувати на ринку праці, учитися впродовж життя.

Тому положення Концепції НУШ не можуть не стосуватися нас – позашкільників. Позашкільля йде у ногу з часом, ми працюємо над цими завданнями разом із закладами загальної середньої освіти, батьками, громадськістю, іншими соціальними інституціями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить: життєва компетентність – поняття не нове. Це компетентності, необхідні для життя в суспільстві, успішної професійної діяльності, створення щасливої сім'ї, знайти своє місце у житті, співпраці і спілкування у трудовому колективі тощо.

З освітньої точки зору «життєва компетентність – це готовність учня (вихованця) використовувати засвоєні знання, уміння та навички, а також способи діяльності у житті для вирішення практичних і теоретичних задач».

Корсунь-Шевченківський центр дитячої та молодіжної творчості

Директор ЦДМТ Т.П.Фурса серед вихованців

Вільному розвитку особистості сприяє творче середовище і, звичайно, творчий, сучасний, компетентний педагог – саме у такому ракурсі ми ознайомимося із діяльністю Корсунь-Шевченківського Центру дитячої та молодіжної творчості щодо формування життєвих (або ключових – за Концепцією НУШ) компетентностей вихованців.

Центр має різнопрофільну мережу гуртків, студій, клубів за інтересами. У його структурі працюють три відділи – художньо-естетичного виховання, еколого-натуралістичної і туристсько-краєзнавчої роботи, науково-технічної творчості. Діяльність педагогічного колективу спрямована на забезпечення якості позашкільної освіти, формування ключових компетентностей, загальнолюдських цінностей у дітей та молоді в умовах модернізації системи освіти.

Сьогодні позашкільний заклад забезпечує виконання існуючого соціального запиту на додаткову освіту, якій властиві практична спрямованість і широкі можливості для самореалізації особистості. Реалізація цих завдань можлива за умови дотримання сучасних вимог до якості освіти; побудови освітнього процесу на принципах соціалізації та гуманізації; удосконалення методико-педагогічних засад діяльності; єдності навчальних, виховних, розвивальних цілей і завдань.

Провідними завданнями Центру є:

- надання якісної додаткової освіти для учнів за напрямками позашкільної освіти;
- організація змістовного дозвілля учнівської молоді, проведення масових виховних заходів;
- молодіжна євроінтеграція з вивченням іноземних мов;
- виховання морально-духовної, життєво компетентної особистості, яка успішно самореалізується у соціумі як громадянин.

Необхідною умовою для розвитку сучасних компетентностей, забезпечення якості позашкільної освіти є **створення сучасного освітнього середовища** – від навчальних програм, засобів і методів навчання до просторово-предметного оточення. Ми звернемо увагу і на те, як власні

компетентності керівників гуртків стають їм у нагоді в освітньому процесі позашкільного закладу.

*Барельєфне панно «Рідна Корсунська земля нам душу й тіло окриля»
створене працівниками ЦДМТ*

Планування і дизайн освітнього простору Центру творчості спрямований на виховання і розвиток дитини, її мотивацію до навчання у закладі позашкільної освіти. Художньо-естетичне оформлення холів, навчальних кабінетів, створення комфортних умов, доброзичлива морально-психологічна атмосфера – все це сприяє якійсь позашкільній освіті, – такі переконання має наш колектив на чолі з директором Т.П.Фурсою.

Освітній процес забезпечує досвідчений, творчий педагогічний колектив – лауреат премії імені Народного учителя О.А.Захаренка обласної організації Профспілки працівників освіти науки України, відзначений Почесною грамотою Черкаської обласної державної адміністрації «За вагомі здобутки, багаторічну сумлінну працю, значний внесок у державне будівництво та з нагоди 30-річчя незалежності України».

З 2018 року у закладі працює **«Музей історії освіти Корсунь-Шевченківщини»**, у створенні якого наш колектив взяв безпосередню участь. Експозиція музею сформована відповідно з історичним процесом розвитку суспільства і визначальними етапами становлення освітньої галузі району від 1780 року та відтворює багатотомний, яскравий літопис історії, традицій, значимих досягнень і звершень поколінь педагогів. Нами створено і надруковано альбом-фотолітопис «Віхи історії районного центру дитячої та юнацької творчості», який доповнює розділ про позашкільну освіту.

Музей виконує місію з громадянського виховання, має багато зацікавлених і вдячних відвідувачів – це учасники районних та обласних семінарів, профспілкових заходів, педагогічні колективи закладів освіти, студенти педагогічного коледжу, старшокласники – члени Ліги старшокласників, гуртківці Центру творчості. Тут проводяться екскурсії, лекції, круглі столи, засідання методичних об'єднань, педагогічних рад, зустрічі ветеранів педагогічної праці.

Головною метою діяльності є вшанування педагогів – людей благородної державницької місії, спрямованої на виховання Людини, Громадянина, Патріота. Чільне місце займають фотопанно «Подвижники освіти Корсунщини»

та «Олександр Антонович Захаренко – мудрий автор і творчий новатор гуманістичної педагогіки добротворення, дитиноцентризму».

Відкриття експозиційної виставки «Талант. Мудрість. Творчість», присвяченої 45-річчю педагогічної діяльності заслуженого вчителя України Г.О.Вовчанівської

Учасники обласного семінару працівників закладів позашкільної освіти на екскурсії в музеї історії освіти Корсунь-Шевченківщини

Центр експозиції присвячений Дитині, дитиноцентризму: на колонах презентовані фотосвітлини дітей, дитячих колективів – які символізують загальну мету освіти, основу всієї діяльності педагогів – це плекання дитини, розвиток її здібностей, виховання підрастаючого покоління на загальнолюдських цінностях. За ідейним задумом авторів експозиції тут розміщені фото саме вихованців позашкільного закладу – натхненних творчістю, як яскравого прикладу вільного, творчого, різнобічного розвитку і формування життєвих компетентностей особистості. Ця ідея має продовження в Галереї пошани наших вихованців «Древо життя», яка містить фото талановитих, обдарованих гуртківців, лідерів учнівського самоврядування, випускників Центру творчості, які завдячуючи позашкільній освіті знайшли себе у дорослому житті, у професійній діяльності, і тому ними пишається наш колектив і наше місто.

Центр експозиції музею присвячений Дитині, дитиноцентризму

Галерея пошани вихованців «Древо життя»

Домінуюча роль у нашому Центрі творчості належить **діяльнісному підходу**, сутність якого полягає у реалізації на практиці здобутих учнями знань, сформованих умінь та навичок у конкретній життєвій ситуації. За такого підходу зміст освітнього процесу розглядається як педагогічна модель

соціального замовлення, в якій концентруються тенденції розвитку і становлення особистості з високим рівнем знань, умінь та практичних навичок. Це пріоритетні питання для опрацювання на засіданнях методоб'єднання керівників гуртків. Для педагогів Центру проведено ряд науково-методичних заходів – навчальні семінари, круглі столи, воркшоп, тренінгові заняття – щодо формування компетентностей особистості, виховання ціннісних орієнтирів в учнівської молоді, значення емоційного інтелекту, розвитку навичок 4Ka на заняттях гуртків (комунікативність, креативність, критичне мислення, командна праця) тощо.

Педагогічний колектив працює на основі **компетентнісного підходу**, який базується на застосуванні у меті, завданнях, змісті, формах та методах позашкільної роботи компетентностей особистості – тобто зміст навчальних програм гуртків адаптується (модифікується) до сучасності.

Педагогічний колектив постійно працює над вирішенням проблеми гармонійного розвитку особистості, своєчасного виявлення здібних дітей, використання засобів, які стимулюють розвиток їхніх творчих потенційних можливостей та формування життєвих компетентностей – це система роботи, широке поле постійної діяльності закладу.

Формування ключових компетентностей у вихованців центру відбувається як в очному так і в дистанційному форматах. У дистанційних формах також працюють **органи учнівського самоврядування**. У форматі Google Meet пройшов онлайн-форум лідерів дитячо-юнацької організації «Росичі», відбулася звітно-виборча конференція Ліги старшокласників Корсунщини. Щодо масових заходів, колективно-творчих справ - проводимо онлайн-челенджі, флешмоби у Facebook. Дистанційно у відеоформаті вже два роки проходять наші фестивалі дитячої творчості «Зірки Надросся» та «Візерунки на Росі», гра-конкурс «Лідер». Відбулися заочні виставки-конкурси дитячих малюнків «Шляхами пам'яті і слави», «Світ навколо нас», плакатів «Молодь за здоровий спосіб життя!» та інші.

Компетентність «Уміння вчитися впродовж життя» - уміння визначати навчальні цілі та способи їх досягнення, оцінювати власні результати. Наші вихованці набувають індивідуального досвіду самоорганізації, рефлексії, навчальної взаємодії в колективі. Розвивають навчально-пізнавальну активність, відповідальність, прагнення до удосконалення результатів своєї праці. Відвідуючи різні гуртки та клуби, беручи участь у масових заходах, конкурсах, змаганнях діти отримують навички спілкування та адаптації у нових групах, відбувається їх соціологізація в суспільстві.

Древній філософ Конфуцій сказав: «Посієш думку – пожнеш вчинок; посієш вчинок – пожнеш звичку; посієш звичку – пожнеш характер; посієш характер – пожнеш долю». І дійсно, характер людини – це результат тисячі щоденних звичок, вироблених цілеспрямовано, з розумінням своїх цілей та життєвих бажань. І тут ми знову можемо згадуємо наше **«Древо життя Позашкілля»**, наших випускників, які знайшли себе, своє місце у житті, мають успіхи і здобутки.

І це не єдиний приклад успішного поєднання зусиль педагога, дітей та батьків. Спілкуючись з батьками гуртківців, керівники гуртків, намагаються з'ясувати вподобання, здібності дітей, щоб надати кожній дитині можливість проявити себе в колективі, створюючи ситуацію успіху, готуючи їх до сучасного життя.

І звичайно, комфортна морально-психологічна атмосфера між учасниками освітнього процесу – доброзичливе ставлення до дитини, створення ситуації успіху, партнерська співпраця – як сприятливе середовище для здоров'я дітей, формування позитивної мотивації на ведення здорового способу життя.

З цією ж метою при Центрі щороку працює **літній табір відпочинку та оздоровлення** для дітей та підлітків міста. Ми намагаємось організувати його роботу так, щоб вихованцям було цікаво, весело, безпечно та психологічно комфортно, і водночас з педагогічної точки зору корисно – у сенсі відпочинку, оздоровлення та елементів фізичного загартування; спілкування з природою; навчально-пізнавального процесу та виховного впливу; виявлення і розвитку здібностей, самореалізації особистості в умовах позашкільного закладу. І все це ненав'язливо, в ігрових, інтерактивних формах роботи, завдяки доброзичливому спілкуванню на засадах педагогіки партнерства та позитивній мотивації на співпрацю. У підсумку – дітям подобається наш табір, батьки висловлюють подяки, а керівництво відзначає грамотами за змістовно організовану роботу.

Соціальна та громадянська компетентності – це усі форми поведінки, які потрібні для ефективної та конструктивної участі у громадському житті, в сім'ї, на роботі; уміння працювати з іншими на результат, попереджати і розв'язувати конфлікти, досягати компромісів; повага до закону, дотримання прав людини і підтримка соціокультурного різноманіття.

Ліга старшокласників і дитячо-юнацької організації Корсунцини «Росичі» активно співпрацюють із ЦДМТ згідно з планом спільних заходів, педагог-координатор О.А.Лисенко

Сучасному суспільству потрібні енергійні, ініціативні, відповідальні особистості, які володіють життєвими компетентностями, якостями лідера, здатні організувати соціально корисну діяльність, досягти життєвого успіху. Із цим напрямком роботи ознайомимось на прикладі діяльності органів

учнівського самоврядування – **Ліги старшокласників і дитячо-юнацької організації Корсунщини «Росичі»**, педагог-координатор О.А.Лисенко, які активно взаємодіють, співпрацюють із Центром творчості згідно плану спільних заходів.

Основною метою, завданнями і очікуваними результатами від діяльності учнівського самоврядування є надання можливості для самореалізації учнів, розвиток їх лідерських здібностей, організаторських навичок, формування соціальної та громадянської компетентностей в сучасних умовах - тобто виховання лідерів, відповідальних, активних, патріотично налаштованих, які впевнено можуть вести за собою колектив до спільної мети.

Росичі Корсунщини працюють за комплексною програмою діяльності «Творимо майбутнє сьогодні», по її реалізації створено два випуски навчально-методичного посібника. Ліга старшокласників свою діяльність планує на основі реалізації обласного Інтернет-проєкту «Ми – патріоти Черкащини» за темами «Покращуємо життя своєї громади», «Я – свідомий громадянин України», «Пишаємось тобою, рідний краю!», «Збережемо природу заради майбутнього», «Патріоти на захисті Батьківщини» та інших. Старшокласники ведуть дослідницько-пошукову роботу, краєзнавчі експедиції, готують репортажі та фотозвіти про проведені акції й заходи, створюють відеоролики, презентують свої кращі матеріали на щорічних форумах, конференціях лідерів учнівського самоврядування. Реалізували пошуково-краєзнавчий проєкт «Відкрий для себе Корсунщину», за результатами якого створено електронний посібник «Заочна краєзнавча екскурсія Корсунським краєм».

Найосвіченіша людина може стати найгіршим злочинцем, якщо не розуміє і не поділяє загальнолюдських цінностей:

- морально-етичних (гідність, чесність, справедливість, турбота, повага до життя, повага до себе та інших людей);

- соціально-політичних (свобода, демократія, культурне різноманіття, повага до рідної мови і культури, патріотизм, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність).

Життя людини – найвища цінність. Життя у розумінні фізичному – це здоров'я, його екологічна складова, і у моральному, духовному – дружба, повага, щастя, гідність, воля, незалежність. Тобто, потрібно формувати ціннісні ставлення і судження, компетентності особистості, виховувати підрастаюче покоління на тих цінностях, які слугують базою для щасливого особистого життя та успішної взаємодії з суспільством.

Темі загальнолюдських цінностей були присвячені **конференції лідерів учнівського самоврядування** – «Поспішайте робити добро», «Стань капітаном свого життя», «Зростаємо патріотами України», «Об'єднані добрими справами», «Відповідальність починається з мене», «Людина – найвища цінність». І коли ми всі разом – учні, педагоги, батьківська громадськість реалізовували **Благодійний проєкт «Дитяча творчість – на допомогу захисникам України»**, стало зрозуміло, що всі вищеназвані теми і цінності

були у ньому присутні, що це – виховання на ЦІННОСТЯХ, а цінність Людини і її Життя – є найвищою і стала основоположною даного проєкту.

Наші лідери, старшокласники мають активну життєву позицію та своїми справами підтверджують це, втілюючи в життя актуальні плани і задуми, серед яких і цей Благодійний проєкт як один із прикладів ефективної взаємодії та відповідального включення кожного у конкретну патріотичну діяльність.

Невеликий екскурс у недалеке минуле: ми всі пам'ятаємо, як після Майдану у 2014-му році Росія анексувала Крим, розпочалися бойові дії у Луганській і Донецькій областях. Створювалися добровольчі батальйони, в т.ч. і батальйон «Черкаси», і нашим землякам, воїнам-добровольцям необхідна була допомога. Тоді піднялася потужна хвиля народної волонтерської діяльності - збирали продукти, теплі речі, ліки, на зібрані гроші закупували форму, взуття, бронежилети та багато іншого. Тоді кожен думав: а чим я можу допомогти? Так само думали і діти, школярі, мирне й спокійне життя яких захищають добровольчі батальйони на Сході України.

Щоб морально підтримати воїнів-захисників – учні писали листи, малювали малюнки, виготовляли обереги та відсилали разом з посилками своїм землякам. Поступово ці акції переросли у довготривалий Благодійний проєкт. У закладах освіти учні, вчителі, батьки спільно провели десятки благодійних концертів; ярмарків дитячих виробів, домашньої випічки, фруктів; творчі майстерні, майстер-класи з виготовлення оберегів та патріотичних аксесуарів, плетіння маскувальних сіток; відправляли посилки, передавали через волонтерські організації воїнам-захисникам у зону проведення АТО.

Найбільшій активності проєкт досяг у 2014-2017 роках. Учні, враховуючи досвід та можливості, стали не лише активними учасниками, а й ініціаторами багатьох благодійних масових заходів на підтримку української армії, причому форми їх проведення були різноманітні. Так, у 2014 році, 14-го жовтня – коли ми вперше відзначали День захисників України – дитячий танцювальний клуб «Фієста» виступив з ініціативою проведення циклу благодійних конкурсних концертних програм «Твій шанс» та акції «Допоможемо захисникам України». В листопаді того ж року відбувся Перший районний дитячий благодійний концерт «Україна – це ми!», в якому взяли участь кращі дитячі вокальні й хореографічні колективи. Корсунчани та гості міста, жителі району підтримали дитячу ініціативу, завітавши на концерт та наповнюючи благодійну скриньку.

Команди старшокласників під час популярної серед молоді гри-конкурсу «Лідер року» проводили творчий конкурс «Пишаємося бути українцями» та «Благодійний аукціон» авторських виробів; голосування серед вболівальників за улюблену команду на «Приз глядацьких симпатій» відбулося шляхом вкидання коштів до «благодійних скриньок» команд. Запрошені почесні гості – голова районної Співки воїнів-учасників АТО І.В.Журавльов, голова організації «Солдатські матері Корсунщини» Т.В.Перетятко, учасник АТО, учасник проєкту «Ігри нескорених» В.О.Мазніченко та інші, зверталися до учнівської молоді з щирими подяками за добродійні справи, за моральну і матеріальну допомогу нашим воїнам-захисникам в скрутний для України час.

Щороку проходили районні акції «Оберіг для українського воїна», «Різдвяний» та «Великодній подарунок», «Миколайчик – солдату» та інші.

Одним із наймасштабніших заходів проекту є **Благодійний фестиваль дитячого та юнацького хореографічного мистецтва «Візерунки на Росі»**. Спочатку це був районний захід, потім він став обласним, міжобласним, а останні три роки має статус всеукраїнського. За цей час нашу благодійну ініціативу підтримали танцювальні колективи з Черкащини, а також колективи з Київської, Вінницької, Сумської, Чернігівської, Житомирської, Волинської областей. Діти з особливою душевною теплотою дарували свій талант, свою творчість у неповторних, чарівних танцювальних візерунках.

*Відомий учасник проекту «Ігри нескорених»
В.О.Мазніченко - почесний гість гри «Лідер»*

*А.О.Зозуля, учасник бойових дій в зоні АТО,
член журі фестивалю «Візерунки на Росі»*

Почесними гостями, членами журі фестивалю були учасники бойових дій в зоні АТО, які раніше працювали у сфері культури, хореографії: А.О.Зозуля, нагороджений почесними відзнаками за мужність і відвагу; В.М.Отземко, двічі переможець обласного конкурсу «Вчитель року» у номінації «Захист Вітчизни», двічі лауреат обласної премії О.А.Захаренка, нагороджений почесними відзнаками Президента України. Вони щиро дякували дітям за те, що такими благодійними заходами, своїм душевним теплом та емоційною, зворушливою дитячою творчістю вони підтримують моральний та бойовий дух наших воїнів.

Зважаючи на існуючу потребу суспільства у добрих, безкорисливих справах ми провели тематичні конференції Ліги старшокласників, обмінювалися досвідом добротворення, провели **районну естафету «Прапор добротності»**.

Проект об'єднав дітей, педагогів, батьків, різні установи – заклади освіти і культури, сільські ради, українську церкву, підприємців, волонтерів, громадські організації. Хтось організував і проводив заходи, хтось надавав приміщення, транспорт, підставляючи дружнє плече, радіо «На хвилі Корсуня» робило безкоштовні оголошення про благодійні акції, газета «Надросся» публікувала статті-звіти про проведену роботу і зібрані кошти.

В ході Благодійного проекту вдалося реалізувати багато добрих справ та зібрати десятки тисяч гривень, які ми спрямовували на лікування та реабілітацію поранених українських військових, закупляли необхідні речі для наших захисників, воїнів-земляків, батьків наших учнів; з подарунками та душевним теплом учні відвідували поранених у госпіталях. Більшу частину коштів передано голові районної організації «Солдатські матері Корсунщини» Т.В.Перетяцько, яка часто відвідує госпіталі, надає фінансову допомогу на операції, лікування військових, в т.ч. у Дніпропетровській клінічній лікарні ім. Мечникова, де головним лікарем працює С.А.Риженко – «Людина року-2014», наш земляк, почесний громадянин Корсуня-Шевченківського.

Віriamo, що ця допомога з особливим теплом дитячих сердець передана захисникам України стала їм у нагоді, комусь зберегла здоров'я, віру, а можливо і життя, завдяки високодуховності, майстерності, проникливості дитячої творчості. Ми не ставили собі за ціль визначити, хто більше робить добра і проявляє милосердя, адже добрі вчинки, благодійність – це радість не лише для тих, кому їх адресовано, але й для тих, хто їх робить, і в переважній більшості не афішуючи цього, не рахуючись із часом, затраченими зусиллями. Тому всі залучені у благодійних заходах ресурси обчислити неможливо, все важко вирахувати і описати.

Сьогодні цей проект знову став актуальним, проте в сучасних реаліях воєнного стану, дистанційної роботи і навчання він практично змінює формати реалізації, ми не проводимо масові заходи. Проте ми плетемо маскувальні сітки, організуємо онлайн-акції, челенджі, діти читають вірші, записують відео, малюють, виготовляють обереги, пишуть листи, які разом з гуманітарною допомогою волонтери передають нашим захисникам.

З впевненістю можна сказати, що така спільна діяльність учнівських колективів, Ліги старшокласників і організації «Росичі» зокрема, спрямована на досягнення високої мети – виховання всебічно розвинених особистостей, з життєвими компетентностями, лідерів, юних громадян-патріотів, кожен з яких в найближчому майбутньому докладе свою часточку у новітній розвиток і відбудову України.

Компетентність «Обізнаність та самовираження у сфері культури»: здатність розуміти твори мистецтва, формувати власні мистецькі смаки, самостійно виражати ідеї, досвід та почуття за допомогою мистецтва. Ця компетентність передбачає глибоке розуміння власної національної ідентичності як підґрунтя відкритого ставлення та поваги до розмаїття культурного вираження народів інших країн.

Виходячи з важливості проблеми компетентнісного розвитку дитини, Центром творчості був взятий курс на підтримку та розвиток обдарованих дітей, на особистісне зростання і успішність цієї категорії вихованців через їх участь у різноманітних конкурсах, виставках, фестивалях. Ми вважаємо, що йдемо правильним шляхом, адже вихованці гідно і результативно представляють себе і наш Центр, наше місто на багаточисельних культурно-мистецьких змаганнях та мають високі здобутки. Так, за підсумками минулого

навчального року маємо 230 перемог обласного, всеукраїнського і міжнародного рівнів.

Діти отримують знання, уміння та навички високого рівня займаючись творчістю, беручи участь у колективно-творчих справах, концертах, суспільно-мистецьких заходах, конкурсах, виставках, фестивалях дитячо-юнацької творчості

Компетентнісний підхід в освітньому процесі позашкільного закладу передбачає соціальну зрілість його випускників як найважливіший параметр розвитку креативної особистості й збереження індивідуальності. Він не лише містить в собі окремі результати, але й забезпечує якісно новий, системний, цілісний результат – різнобічно розвинену особистість із сформованими життєвими компетентностями.

Усі ключові компетентності однаково важливі та взаємопов'язані, спільними для всіх є уміння та навички:

- уміння формулювати і висловлювати власну думку;
- критичне мислення;
- здатність логічно обґрунтовувати свою позицію;
- виявляти ініціативу, бути відповідальним;
- здатність творити, нестандартно мислити;
- уміння вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення;
- уміння конструктивно керувати емоціями, застосовувати емоційний інтелект;
- здатність співпрацювати в команді.

Компетентнісний підхід до навчання у закладі позашкільної освіти сприяє успішній адаптації вихованців у соціумі, вирішенню проблем сучасного життя, сприяє їх професійному самовизначенню та забезпечується реалізацією наступних принципів:

- ключовим виховним елементом є приклад педагога, який покликаний зацікавити дитину;
- виявлення індивідуальних нахилів та здібностей кожної дитини для цілеспрямованого розвитку і профорієнтації;
- виховання сильних рис характеру та чеснот здійснюється через наскрізний досвід;
- формування оптимальної траєкторії розвитку кожної дитини;

- створення атмосфери довіри, доброзичливості, взаємодопомоги і взаємної підтримки, запобігання булінгу;

- стосунки між учасниками освітнього процесу будуються на партнерській взаємодії, взаємній повазі та діалозі.

Вікторія Качуровська ,

Олександр Шепеньков,

Борис Фенске,

Діана Яценко,

керівники гуртків

комунального позашкільного навчального закладу

м. Черкаси «Міська станція юних техніків»

ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ У ЗАКЛАДІ НА ДОПОМОГУ АРМІЇ

Для розвитку сучасного українського суспільства характерний перехід від “державоцентричної” моделі до “людиноцентричної”, що спонукає до переоцінки ролі особистості у розвитку суспільства, розширення особистісного простору для свободи вибору. Дестабілізація суспільства загалом, реформування системи освіти, криза звичних норм та цінностей, відсутність нормативних моделей успішної поведінки вимагає створення відповідного соціально-педагогічного середовища, де необхідне чітке розуміння процесу організації соціальної підтримки шляхом партнерської взаємодії. Партнерська взаємодія – узгоджена діяльність учасників освітнього процесу, спрямована на досягнення спільних цілей, результатів та вирішення важливих завдань.

Основа соціального партнерства – спілкування, взаємодія та співпраця між представниками соціуму. Усі вони є добровільними, зацікавленими, рівноправними учасниками процесу, відповідальними за результат, об’єднані спільними цілями та прагненнями і діють за принципами: рівність сторін; добровільність прийняття зобов’язань; обов’язковість виконання домовленостей. Оскільки партнерська взаємодія є узгодженою діяльністю учасників освітнього процесу, спрямованою на досягнення спільних цінностей, результатів та вирішення важливих завдань, то для нинішнього не простого часу в нашій країні це достатньо ефективна форма співпраці.

Враховуючи військовий стан в нашій країні сьогодні партнерська взаємодія набуває все більш нових форм та спрямувань, різні організації об’єднуються і займаються справами, які не є для них профілюючими. Наш позашкільний навчальний заклад готовий до партнерської взаємодії з усіма, хто цього потребує. Так, у зв’язку з виникаючими потребами педагоги нашого закладу співпрацювали зі школою, де є бомбосховище і де була потреба в облаштуванні місць для сидіння. Після заміни старих вікон в школі залишились рами, їх

розібрали, обробили, пофарбували, старі шкільні стільці використали за основу і виготовили лавки (такий собі апсайклінг).

Зараз ми співпрацюємо з громадською організацією «Наш батальйон». Спільними зусиллями педагоги та волонтери виготовляють «окопні свічки» для захисників, які перебувають на передовій. https://www.youtube.com/watch?v=TQ7IDUek6zs&ab_channel=%D0%A1%D1%83%D1%81%D0%BF%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B5%D0%A7%D0%B5%D1%80%D0%BA%D0%B0%D1%81%D0%B8

До збору матеріалів для «окопних свічок» та їх виготовлення залучаються всі небайдужі. Бляшанки, картон приносять пересічні громадяни, привозять волонтери, найбільша проблема з воском, його не вистачає і шукаємо, залучаючи знайомих, використовуючи соціальні мережі тощо.

Так кожен на своєму місці робить все можливе, наближуючи нашу перемогу. А коли це робимо разом в тісному партнерстві, то жаданий день настане швидше.

*Валентина Даниленко,
педагог-організатор;
Ніна Сербіненко,
Раїса Хмелюк,
вихователі комунального закладу
«Тальнівська санаторна школа Черкаської обласної ради»*

ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ ШКОЛИ ТА СІМ'Ї, ПІДТРИМКА ДИТИНИ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Стрімко змінюється світ. В освіті відбувається реформування, впроваджуються сучасні інновації технології. Пов'язано це з пошуком нових нестандартних ідей, прийомів, нових креативних підходів до будь-яких заходів. «Педагогіка партнерства» – доволі новий термін в Україні. Він почав активно вживатися після його появи в Концепції Нової української школи. Зазначається, що «в основі педагогіки партнерства лежить спілкування, взаємодія та співпраця між учителем, учнем і батьками. Учні, батьки та вчителі, об'єднані спільними цілями та прагненнями, є добровільними та зацікавленими однодумцями.» Процес взаємодії сім'ї і школи спрямований на активне включення батьків в освітній процес, співпрацю з дітьми та педагогами, адже результат виховання може бути успішним тоді, коли вчителі та батьки стануть однодумцями. В. Сухомлинський зазначав: *«У наші дні немає важливішого у сфері виховання завдання, ніж навчити батька й матір виховувати своїх дітей».*

Адміністрація та педагогічний колектив КЗ «Тальнівська санаторна школа Черкаської обласної ради» не стоїть осторонь цих процесів. Ми переконані, що сьогодні в освітньому процесі потрібно активно використовувати потенціал сім'ї, батьки учнів повинні бути не тільки поінформовані про хід навчального процесу, але й активно брати участь у ньому, підтримуючи дитину в реалізації творчих індивідуальних проектів. Наше завдання – залучити батьків до школи, зробити співпрацю з батьками не проблемою, а очевидністю і необхідністю.

Щоб батьки стали однодумцями, помічниками вчителя, необхідно правильно організувати їхнє навчання. Якщо педагог зможе належним чином упоратися із цим завданням, навчить батьків осмислювати дитинство з різних позицій, то якість виховання дітей значно підвищиться, зростуть реальні шанси активної участі батьків у життєдіяльності класу і школи. Ми встановлюємо дружні відносини, але без «панібратства», даємо відчуття зацікавленості в успіхах дітей, звертаємося за допомогою до батьків, коли це потрібно. Виховання дитини і в школі, і в родині - процес нерозривний. Одним з напрямків діяльності вчителя є робота з сім'єю, де дитина росте, розвивається і виховується.

Педагогіка партнерства – це допомога в організації освітнього середовища, допомога в організації і проведенні екскурсій та розважальних заходів, родинних свят, залучення в проведенні інтегрованих уроків та ранкових зустрічей. 7 грудня вже традиційно відзначається Всесвітній день української хустки. Головною метою даного цього річного проекту у КЗ «Тальнівська санаторна школа Черкаської обласної ради» є демонстрування зв'язку поколінь українських жінок. Ця подія покликана об'єднати жінок різного фаху, віку та національності зі спільною метою зберігати та відновлювати українські традиції.

<https://www.youtube.com/watch?v=lqihA9vXAqE&t=2s>

https://www.youtube.com/watch?v=w1lcwgD_to

Проект до Дня святого Миколая

<https://www.youtube.com/watch?v=Hd4YvCX49kQ>

Щедрування — давній новорічний звичай, під час якого групи щедрувальників піснями славили господарів, бажали їм здоров'я і достатку, за що отримували винагороду.

<https://www.youtube.com/watch?v=8hW0gldiUFo>

День вишиванки покликане сприянню єдності і культурного відродження всього багатонаціонального українського народу. Проведення такого свята демонструє, що вихованці школи разом зі своїми батьками відчують себе справжніми українцями та налаштовані на збереження культури, звичаїв і традицій свого народу.

Говорити грамотно - ось що сьогодні модно. Бути чуйним до слова, - саме це робить нас освіченим. Учні КЗ"Тальнівська санаторна школа Черкаської обласної ради"навчаються самі й навчають інших правильного слововживання та наголошення слів, у яких часто роблять помилки. А Ви правильно говорите?

<https://www.youtube.com/watch?v=seIJfPTCrCM>

Кожна дитина неповторна, наділена від природи унікальними здібностями, талантами та можливостями. Місія Нової школи – допомогти розкрити та розвинути здібності, таланти і можливості кожної дитини на основі партнерства між учителем, учнем і батьками. Саме керівники гуртків дають можливість дітям розкривати свій потенціал та можливості. Такі екологічні розкладні сумочки пошили собі, друзям та учителям вихованці гуртка «Силует» Тальнівської санаторної школи, керівник - Шишкова Лариса Іванівна.

А учасники театрального та психологічного гуртка об'єдналися разом з учителями та підготували цікаву соціально-психологічну виставу «Мій шлях до щастя».

<https://www.youtube.com/watch?v=w2WameDzpVk>

Здоров'язберігаючі технології створюють безпечні умови для навчання і виховання в школі.

Важливими завданнями здоров'язберігаючих технологій є:

- рухова активність дітей і молоді;
  - максимальне використання природи, мистецтва для духовного, емоційного розвитку учнів;
  - створення позитивного мікроклімату в колективі навчального закладу;
  - використання можливостей класної, позакласної та позашкільної роботи у початковій ланці школи;
  - підвищення педагогічної культури батьків засобами педагогічної пропаганди.
- Здоров'я для людини має велике значення, але більшість звертають на нього увагу лише тоді, коли із здоров'ям виникають проблеми. Метою заходів було залучення школярів до рухової активності та систематичних занять фізичною культурою.

З початком воєнних дій дистанційно об'єдналися учні, вчителі та батьки і активно почали співпрацювати. Ми підготували кілька відеороликів на підтримку ЗСУ.

- Коли закінчиться війна... <https://www.youtube.com/watch?v=v5-qmGxuXno>

- Діти України за мир: <https://www.youtube.com/watch?v=8Bqw0jY5Jns&t=7s>

- Вірю в тебе, український солдате! <https://drive.google.com/file/d/1iPHmz1UEsjVH5fGvxjXOclV-srloWsNU/view?usp=sharing>

<https://drive.google.com/file/d/1iPHmz1UEsjVH5fGvxjXOclV-srloWsNU/view?usp=sharing>

Взяли участь у флешмобах «Черкащина підтримує захисників України», та мистецькому марафоні «Віримо у перемогу».

[#ukrainiankids](#)

[#stopwarinukraine](#)

[#saveukraine](#)

[#ВіримоУПеремогу](#)

[#ДітиУкраїниРіднійКраїні](#)

Запустили флешмоб [#Дитяча_посмішка_єднає_Україну](#)

Педагогіка партнерства важлива і незамінна з огляду на те, що:

По-перше, сприяє створенню атмосфери, у якій найкраще розкривається потенціал кожного учня, формується його ініціативність і креативність. А це – один із ключових активів сучасного світу.

По-друге, партнерство задовольняє потребу в значимості й приналежності та зменшує рівень стресу, що, зрештою, допомагає працювати ефективніше.

По-третє, такий формат стосунків найкраще готує молодих людей до професійної діяльності й ролі активного громадянина у відкритому світі.

Головне у цій нелегкій роботі - не забути емоції, яскраві враження дорослих і малечі. Тому ми шукаємо точки дотику, шляхи співпраці, взаєморозуміння в одвічному трикутнику: батьки — вчителі — учні. І сподіваємося, що це буде коло друзів, коло однодумців, коло відкритих щирих людей, адже ми робимо спільну справу — плекаємо особистість!

*Олена Корсун,
керівник гуртка
Будинку дитячої та юнацької творчості
Смілянської міської ради*

ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ У ГУРТКУ «ОРИГАМІ»

Я задала собі питання: “Як я розумію, що собою уявляє партнерська взаємодія в Освіті?”. Відкрила статі в інтернеті та прочитала. Так! Все зрозуміло, все вірно. У сучасному світі пріоритетними завданням є партнерські відносини педагогів з вихованцями. Якісний новий рівень взаємодії з учнями та їхніми батьками.

Мені відразу згадалися деякі моменти з мого досвіду.

Коли за пропозицією керівництва Смілянської Центральної дитячої бібліотеки ми разом зі своїми учнями створюємо “Осінню феєрію”.

Згадую заняття, на які запрошують вчителі молодших класів з різних шкіл міста приєднатись до проведення майстер-класів по тій чи іншій темі, враховуючи мій профіль. Співпраця та співтворчість – основні форми взаємодії педагога із сім'ями вихованців. Так, наприклад, на уроці напередодні Дня вишиванки виготовляємо паперові вироби в контексті цієї теми. Діти розповідають, які вишиванки носили їх бабусі та прабабусі. Такі розповіді мотивують дітей на збереження сімейних цінностей.

А ще пам'ятаю заняття, проведені разом з батьками. Цікаво спостерігати, як діти вчать своїх батьків або бабусь складати ту чи іншу фігурку (але виходить, що це не так просто) в техніці оригамі. Вже через кілька хвилин творчий процес захоплює і дорослих і дітей та зближує їх. Захоплена дитина – захоплені батьки. На цей час вони стають однодумцями в творчій сфері. Впевнена, що такі заняття допомагають їм знаходити спільну мову і в побуті. У батьків просинається творче натхнення. Відволікає від буденності, яка зараз не проста.

Організація спільного робочого простору. Партнери – батьки та діти, загальні матеріали для роботи та інструменти. Натхненні спільною ідеєю. Це не хаос, це злагоджена колективна співпраця. А її кінцевий результат – гарні малюнки на асфальті «Ми любимо Україну». Таку тему обрали діти та батьки-переселенці з інших міст України.

І таких прикладів можна привести безліч. Партнерська взаємодія особисто приносить мені задоволення та велику користь. Ніхто не залишається сам наодинці, не ховає свої творчі сили.

Зазначу, що коефіцієнт корисної дії при партнерській взаємодії набагато вищий. Також підвищується і продуктивність $1+1=3$. Тож у партнерській взаємодії ми отримуємо значно кращий результат.

**Ольга Зарічна,
Віталій Носуля,**
*керівники гуртків
Золотоніського будинку дитячої та юнацької творчості
Золотоніської міської ради*

РАЗОМ ДО ПЕРЕМОГИ!

У цей нелегкий для України час, Золотоніський будинок дитячої та юнацької творчості Золотоніської міської ради Черкаської області, не залишився осторонь. Нам необхідно було швидко мобілізуватися і побудувати свою роботу у відповідності до обставин. Робота з дітьми стала ще більш відповідальною. Життя і спокій дітей це саме головне.

Наше маленьке містечко Золотоноша приймало і приймає переселенців серед яких багато дітей. І основне завдання дати дітям можливість відчувати себе

в безпеці, і те що про них піклуються. Тому всі керівники гуртків приймають активну участь у наданні гуманітарної, психологічної, освітньої допомоги людям, які вимушені були залишити свої власні домівки.

Наш заклад проводить для всіх бажаючих ряд заходів. Проводяться майстер-класи для дітей та їх батьків. Всі ці заходи проводяться з обов'язковою присутністю батьків. При повітряній тривозі, всі йдуть в укриття, і при можливості заняття проводять і там.

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid02mbUoLwMoTFSVakNMn9g7RdujqJZ7NWBMLcfQvkSbtB1ik51AFbGLWVdrhsj4KPHI&id=100013445803415

Частину інформації можна переглянути у фейсбуці на сторінці "Будинок школяра"

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100013445803415>

Зокрема керівником гуртків "Художня кераміка" та "Малювання", Зарічною Ольгою Миколаївною, окрім своїх занять за розкладом, проводяться майстер-класи пісочної анімації, виготовлення оберегу для дітей "Зайчик на пальчик".

Пісочна анімація була покликана зняти стрес, напругу, страх у дітей та дорослих. Недарма говорять, що всі нервові закінчення знаходяться на кінчиках наших пальчиків. Всі активно приймали участь під час заняття, хто малював, а хто просто пересипав пісок з долоньки на долоньку, деякі навіть придумували власні і пісочні історії. Під час роботи майже відразу було помітно, як змінюється їх міміка, емоції, настрої. Діти перетворювалися із "колючих їжачків" на "пухнастих котиків". А дорослі говорили, що на період заняття вони майже забули, що в країні йде війна, і вони не вдома.

Оберіг для дітей "Зайчик на пальчик".

Цей оберіг-мотанка, відомий з давніх часів, ще коли дорослі часто залишали діток самих вдома, так як потрібно було багато працювати. Даний оберіг робили маленьким, щоб міг поміститися в дитячій долоньці. За народними віруваннями він повинен був захищати та охороняти дитину від всього злого, страхів і бути таким собі психоаналітиком, уявним

співрозмовником, якому можна на вушко розказати всі свої переживання, думки. Діти з задоволенням робили собі такі обереги, відразу давали їм імена, і на наступні заняття приходили з цими зайчиками.

А керівник гуртків "Різьблення по дереву" та "Графіка" Носуля Віталій Іванович проводив майстер-клас з основ різьблення для всіх бажаючих

А також виготовляли народну іграшку "кони́к-каталка". Перед початком заняття Віталій Іванович розповів діткам історію розвитку української народної іграшки. З якого матеріалу їх виготовляли, та якими фарбами розмальовували.

Вихованці БДЮТ спільно із студією місцевого художника С.Лободи підтримали гасло "Перемогли нацизм — переможемо і рашизм".
Хай дитячі малюнки зігривають серця нашим Захисникам!

Наша установа тісно співпрацює з місцевою владою, тому з перших днів війни наш дружній колектив допомагав нашим бійцям. Спочатку ми всі плели маскувальні сітки, до нас приєднувалися і діти, і батьки.

Шили балаклави за власною викрійкою, та із старих теплих светрів шкарпетки

Підготували аудіоматеріали виступів вихованців закладу для трансляції на дитячому онлайн-радіо «Паляниця».

Організували роботу бомбосховища у підвальному приміщенні та цілодобове чергування у бомбосховищі для забезпечення безпеки міських жителів під час повітряних тривог.

Готували мішки з піском для тероборони.

Керівники гуртків особисто надали власне житло біженцям, передавали випічку та їжу, виготовлену власними руками теробороні та на блок-пости.

Також виготовляли обереги для наших захисників та захисниць. Ляльки - мотанки "Берегиня". Ці обереги виконувалися з дотриманням усіх правил та вірувань. Використовувався один шматочок тканини для виготовлення ляльки, вузлики не зав'язувалися, робили сакральний хрест та по сім витків ниткою. І саме головне, всі ці обереги виконувалися з хорошим настроєм, оптимізмом, вірою в перемогу.

12 травня 2022 року

ЗАПОРІЗЬКИЙ

Небайдужі золотонісці врятували чотирилапу красуню

9 травня принесло чимало пригод на долю золотоніського песика. Поблизу Будинку дитячої та юнацької творчості маленький кошлатий клубочок щастя, всунувши свого носа куди не слід, звалився у колодязь – пожежну яму. Працівники БДЮТ помітили це і не лишилися осторонь. Зокрема Олена Блінова, яка почула жалісливий гавкіт, здійснила виклик ДСНСників і на місце події виїхав особовий склад чергового караулу 8 ДПРЧ.

Для людини отвір виявився замалим, а тому рятувальна операція ускладнилася. Зрештою, розширивши колодязь до необхідних розмірів, фахівці змогли вивільнити песика із полону темряви та холоду. Навіщо цуценя взагалі вирішило випробувати свою вдачу на таких стрибках з висоти – невідомо, як і те, чим все це могло окошитися, аби не пильні працівники БДЮТ.

Натомість, історія завершилася добре. Песик встиг і налякатися, і отримати надію на порятунок і зрештою – бути врятованим, а все це за один день. Це виявилася дівчинка, яка у прийдешньому може стати для когось вірним, люблячим другом, адже тепер їй мають намір підшукати хорошого господаря.

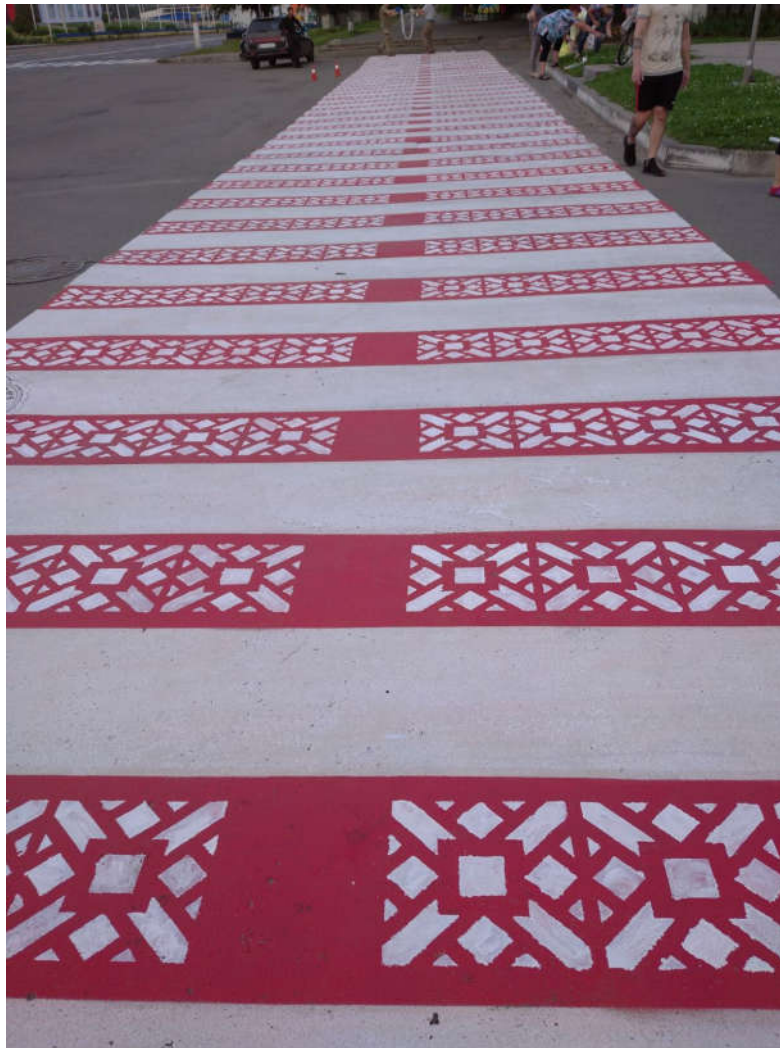
Можливо, ним станете саме ви. Раптом надумаете взяти відповідальність за тварину – можете зв'язатися з пані Оленою та поцікавитися долею чотирилапої красуні. Раптом пощастить і вона чекає саме на вас!..

Дмитро ГРАНОВСЬКИЙ

Керівники гуртків приймали участь у щорічній "Художній толоці". Серед їх числа були і Носуля Віталій Іванович, і Зарічна Ольга Миколаївна.

Плідну співпрацю продовжуємо цілодобово. І знаємо, що перемога буде за Україною. Україна вільна, самостійна, незалежна держава

*Олександр Дехтяренко,
керівник гуртка
комунального позашкільного
навчального закладу
«Канівська міська станція юних техніків
Канівської міської ради»*

ГУРТКОВА РОБОТА ЯК КРОК ДО ПРОФЕСІЇ

Більш 20 років на базі Канівської станції юних техніків працює гурток «Технічного дизайну». За цей час багато дітей мали змогу проявити свої творчі здібності. Для деяого з них гурток став першою сходинкою у навчанні майбутній професії.

Сучасні діти мають змогу майже миттєво отримувати результат завдяки гаджетам, тому зараз все важче їх зацікавити роботою, яка потребує часу для виконання. Тому я намагаюсь практикувати завдання, які виконуються на протязі 1-2 занять, використовуючи різноманітні техніки та матеріали. Це дає можливість гуртківцям опанувати нові уміння та навички, та розкрити творчий потенціал дитини у повному обсязі.

Я вважаю, що завдання кожного керівника гуртка, кожного педагога закладу позашкільної освіти полягає в тому, щоб підмітити певні якості дитини і підказати, направити в якому напрямку їй шукати шлях для саморозвитку і самореалізації. Дуже важливо вчасно побачити у кожній дитині творчу особистість і допомогти їй розкритись в повній мірі.

Роботи гуртківців цього року

Робота з природного матеріалу

Садовий ліхтар (вторинне використання пластмаси)

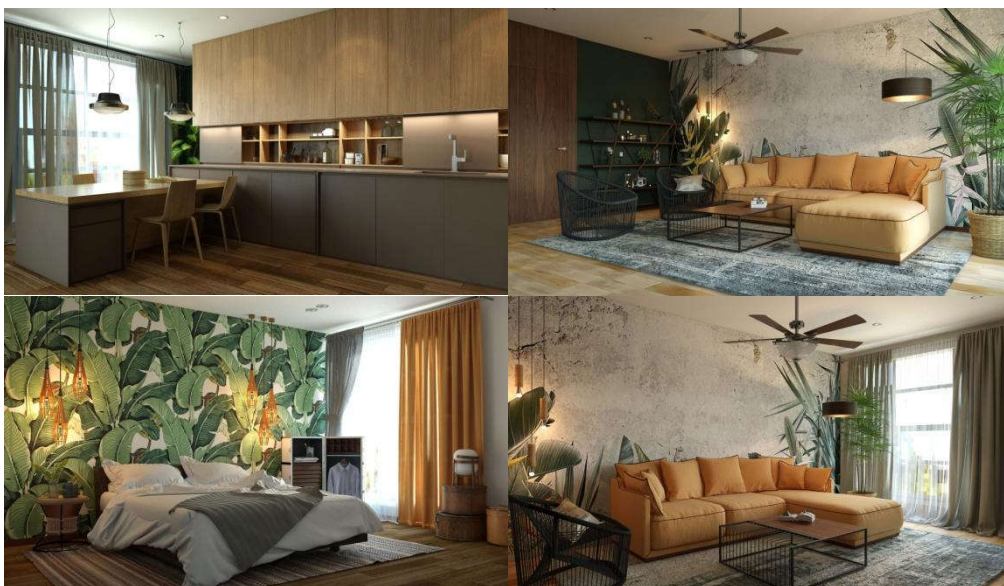
Багато випускників нашого гуртка в майбутньому обирають творчі професії.

Роботи випускників

Дизайн квартири в Києві

Дизайн квартири для мандрівників

*Майя Бурлаченко,
Антоніна Дуднікова,
керівники гуртків
Герезенівської філії Дмитрушківського ліцею
Дмитрушківської сільської ради*

ДОСВІД ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ ІЗ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ

*Треба любити те, що ти робиш,
і тоді праця підніметься до творчості.*

Одним із найважливіших завдань людства є виховання дітей, оскільки воно є передумовою збереження і примноження цінностей та потенціалу суспільства, розвитку людини. Саме на це спрямовуються зусилля сім'ї, школи та позашкілля. Головна особливість позашкільного педагогічного процесу полягає в тому, що він будується на взаємній співтворчості педагогів, дітей та батьків, на їхній дружбі і духовній спільності, визнаній самостійності особистості дитини на взаємоповазі і взаємній зацікавленості у суспільному успіхові та в результаті діяльності.

Сьогодні позашкільна освіта набула статусу однієї з ланок безперервної освіти у системі виховання всебічно розвиненої особистості, розкриття її нахилів та задатків і створення умов для розвитку талантів та обдарувань у різних галузях. Все частіше звучить переконлива думка, що позашкільна освіта – унікальна система роботи з дітьми в позаурочний час.

Головною метою роботи як керівника гуртка образотворчого мистецтва є – навчити дітей творчо мислити та творити прекрасне, відкривати у кожному вихованцю кращі якості. Рекламна кампанія цього гуртка проходить під гаслом: кожен учасник відчуватиме себе тут у теплій, привітній і творчій атмосфері, у рідній домівці.

Головна мета вокального гуртка – навчити дітей співати. Спів є природним способом вираження естетичних почуттів, дійовим засобом активного залучення учнів до музики. Із усіх видів виконавського мистецтва він є найдоступнішим для дітей видом музичної діяльності, порівняно легко засвоюється ними, не вимагає значної підготовки. Тому спів здавна розглядався як один з основних засобів музичного виховання та партнерської взаємодії із закладом освіти.

Гуртки працюють на базі школи, тому й учасники належать до різних вікових категорій, тож важливим аспектом є згуртування дитячого колективу, створення в ньому позитивного морально-психологічного клімату. Адаптація дітей у колективі проходить добре, так як шкільна родина невелика і діти добре знайомі між собою, заняття на гуртку дають змогу розвинути дружні стосунки між учасниками.

Педагогіка партнерства є одним із ключових компонентів концепції Нової української школи і набуває важливого значення як вектор гуманного творчого

підходу до кожного учасника освітнього процесу. Головне завдання будь-якого навчального закладу – спільними зусиллями вчителів і батьків створювати умови, в яких зможе розвиватись та пізнавати світ кожна дитина, наполегливо і послідовно навчатися вищій людській радості – творення прекрасного.

Керівник освітнього напрямку OECD Андреас Шляйхтер у своїй книжці “Найкращий клас у світі: як створити освітню систему 21-го століття” наголошує, що серед молоді, яка відчуває, що вони складають частину шкільної громади, набагато більша ймовірність отримати кращі академічні результати й бути більш умотивованими у школі. Членами гуртка є учні з різним рівнем навчальних досягнень і, якщо на уроках часто виникають несприятливі стосунки між учителем і неуспішним учнем, які підривають впевненість учнів у собі, то на заняттях гуртка такі ситуації відсутні зовсім. Кожен вихованець виражає себе по своєму і незалежно від прояву своїх можливостей завжди має позитивну оцінку вчителя. Піднімаючи учня у власних очах, ми автоматично збільшуємо мотивацію до відвідування школи і навчання.

Найбільш активно прослідковується партнерство у творчому житті школи під час спільних позакласних заходів, проведенні родинних свят, участі у різних конкурсах та фестивалях. Активно включилися в співпрацю гуртківці ще з вересня, коли вся шкільна родина відзначала Всесвітній день миру. Гуртківці, знайомлячись з різними видами та жанрами мистецтв, взяли участь в організації виставки до свята. Долучились вони і до організації виставок малюнків до Дня українського козацтва, Дня пам'яті жертв Голодомору, Дня української армії, свята жінок 8 березня, Шевченківського тижня та Всесвітнього Дня Землі.

З метою виховання активного громадянина і патріота своєї держави у школі проводились День українського козацтва, де гуртківці проявили себе не лише активними учасниками змагання, а й допомогли оформити декорації та виготовити емблеми учасників, а також заспівали козацькі пісні. У Дні Соборності України та Героїв Небесної Сотні – гуртківці оформили залу національною символікою та виготовляли символічних голубів та янголів. Також вихованці вокального гуртка брали участь в заходах «Святий Миколай до нас завітай» та «Новорічна феєрія». Кожного року на базі шкільного закладу проводиться конкурс пісень «Крок до зірок».

Найкращий подарунок – виготовлений власноруч! Такі подарунки виготовили гуртківці для своїх вчителів і привітали їх з професійним святом піснею. До дня закоханих з задоволенням виготовляли «валентинки», якими вітали своїх рідних та друзів. Не залишилися поза увагою найменші учасники навчально-виховного процесу – вихованці дошкільної установи. Вони отримали чудові іграшки, які подарували їм гуртківці. До свята жінок та Дня матері вихованці з любов'ю готували свої подарунки – і малюнки, і аплікації, і чудові листівки. А також вітали матусь виконанням пісень.

І в ці, найважчі для нашої країни дні, гуртківці активно і творчо працюють на своєму фронті наближуючи перемогу. Вони малюють чудові малюнки, пишуть листи для наших захисників, які волонтери везуть на передову.

Гуртки образотворчого мистецтва та вокального співу на базі Гереженівської філії працюють лише другий рік, та гуртківці – активні учасники мистецьких конкурсів і виставок. Маємо вже перші досягнення – I та III місця (Петракова Мілана, 11 р., Головка Дарина, 9р.) у Регіональному конкурсі дитячої творчості (2021). I місце в номінації - вокал зайняла Головка Анастасія, 14 р. у регіональному конкурсі дитячої творчості «Дарунки Миколая».

Виставки робіт гуртківців

Прикрашаємо сцену та виступаємо

Подарунки вихованцям з дитячого садка

День Соборності України

Малюнок на асфальті до дня Землі

Янголи – душі героїв Небесної Сотні

День української вишиванки

*Галина Мурзак,
методист;
Олена Дякова,
Надія Талабко,
Надія Кульчіцька,
Лариса Павлюк,
Тетяна Бондаренко,
керівники гуртків Будинку дитячої та юнацької творчості
Монастирищенської міської ради*

ТУТ НАВЧАЮТЬ ЛЮБИТИ БАТЬКІВЩИНУ

Патріотичне виховання є складовою частиною загального виховного процесу. Національно-патріотичне виховання в умовах позашкільного закладу – це гнучка саморегулююча система, яка оперативно реагує на національні, освітньо-культурні, суспільні та інші потреби особистості.

Сьогодні, як ніколи, спільним завданням освітян, батьків, громадськості є підготовка молодого покоління до компетентної та відповідальної громадянської участі. Важливим компонентом являється – не лише вміння почерпнути знання, але й дати їм критичну оцінку, зважено спираючись на історичний досвід, змінювати життя конкретними власними справами.

У Будинку дитячої та юнацької творчості Монастирищенської міської ради одним з головних завдань є формування ключових компетентностей здобувачів освіти шляхом впровадження національно-патріотичного виховання підростаючої особистості. Патріотичне виховання дітей та молоді розглядається як цілеспрямований і свідомо здійснюваний педагогічний процес організації і стимулювання активно-творчої діяльності. Важливими його компонентами є глибоке пізнання історичного минулого рідного народу на заняттях гуртків; оволодіння національними цінностями, вищими здобутками в національно-культурному і суспільному житті; розвиненої потреби в трудовій і громадській активності в ім'я України.

Педагоги закладу намагаються розвивати в дітях вміння бачити красу рідного краю, любити і передавати свої враження у своїх творчих роботах, презентувати їх на різноманітних колективних та персональних, очних і онлайн виставках та конкурсах. Всі творчі роботи вихованців пронизані любов'ю до рідного краю.

Культурно-масова робота в закладі також спрямована на патріотичне виховання підростаючого покоління. Адже нічого немає кращого за рідний край. У ці важкі для України часи, в умовах військового стану, всі усвідомили, як безмежно люблять її.

Сьогодні, на жаль, війна стала реальністю, в якій ми живемо. Незважаючи на військовий стан, життя має продовжуватися.

Нестерпним стає питання: «Що ви робили останні 8 років?». Всі ці вісім років боролися, хто на якому фронті, і за цей час змінилися всі. Як би це пафосно не звучало, скільки б не казали, що знищено всіх патріотів на майданах і в котлах, але таки весь цей час у кожному закладі освіти проводилися численні патріотичні заходи, на яких прищеплюють любов до Батьківщини, формують головні компетенції у вихованні справжнього громадянина-патріота. І сьогодні у нас немає байдужих від старого до малого. Погляньте, які у нас вмотивовані воїни-захисники, які волонтери – справжні Ангели добра, а діти – головна цінність і цвіт нації! Це саме той ресурс, на який не сподівався ніхто, а ми – педагоги, не переставали вірити і працювати над формуванням патріотів і справжніх лідерів. Результатом став найвищий рівень патріотизму українського суспільства, який якраз виявився неочікуваним для зовнішнього ворога. Бо у чому наша сила?! В Людях, яких Україна зростила!!! Черги у воєнкомати і активність волонтерського, медичного, інформаційного фронтів. Україна об'єдналася в єдиний організм для однієї найвищої мети – перемоги!

Не цього річ, а традиційно, вже 8 років поспіль в нашому позашкільному закладі проводиться масштабний патріотичний проект «Я люблю Україну!», головна ідея якого -- любов до Батьківщини, знання її історії, культури, мови, традицій, народної і державної символіки. У рамках проекту діти виготовляють обереги для воїнів-захисників, проводиться заключний захід, який завжди увінчується колективним виконанням Гімну.

Також традиційним в Будинку дитячої та юнацької творчості є і свято «А я просто українка, україночка», на якому проводиться конкурс -- «вишиванка, моя вишиванка», «Коса – дівоча краса», творчі конкурси: «Голосок дзвінкий я маю» і конкурс малюнку «Україна моя вишивана».

Військово-патріотичне виховання, як важливий аспект патріотичної свідомості підростаючого покоління особливо є актуальним нині. У Будинку творчості проводяться майстер-класи по виготовленню символів пам'яті і скорботи – маків, та численні майстер-класи по виготовленню різноманітних оберегів як в самому закладі так і в усіх закладах освіти району.

Не лише дорослі, а й діти долучаються до Всеукраїнського волонтерського руху. Вихованці Будинку дитячої та юнацької творчості Монастирищенської міської ради також не стоять осторонь подій, що відбуваються в Україні. Крім матеріальної допомоги дорослими, дитячі фотографії і малюнки, листи захисникам в гарячі точки, які стають для українських воїнів оберегами, вже звичні для наших дітей. Але як не хочеться до цього звикати.

Для підняття патріотичного духу нашим воїнам нещодавно була проведена виставка-конкурс «Повертайтеся живими», яку організували керівники гуртків: «Сувеніри-обереги» Бондаренко Т.В., «В'язання гачком» Кульчицька Н.Є, «Гаптування стрічками» і «Бісероплетіння» Талабко Н.Д. та керівник гуртка «Оригамі» і студії образотворчого мистецтва «Чарівний пензлик» Дякова О.В.

Діти гостро переживають події, що відбуваються в країні. Все це втілювалося в їх роботах. Кращі з дитячих робіт були передані волонтерами для українських захисників.

Вихованці БДЮТ долучилися і до збору коштів для підтримки пораненим воїнам-захисникам.

Було організовано ярмарку-продаж дитячих робіт вихованців БДЮТ.

Керівники гуртків не встигли запропонувати своїм вихованцям виготовляти вироби для ярмарку, як діти поринули у роботу.

Приваблювали покупців картини талановитих вихованців студії образотворчого мистецтва «Чарівний пензль» (керівник Дякова О.В.) та вироби з бісеру (гурток «Бісероплетіння», керівник Талабко Н.Д.). Невагомі паперові сувеніри в техніці оригамі (Гурток «Оригамі», керівник Дякова О.В.) подобалися і дітям і дорослим. В'язані гачком сувеніри вихованців гуртка «В'язання гачком» (керівник Кульчицька Н.Є.) та вишукані обереги гуртківців «Сувеніри-обереги» (керівник Бондаренко Т.В.) швидко розкуповувалися бажаними.

У присутніх виставки-продажу вихованці гуртка «Ляльковий театр» (керівник Павлюк Л.О.) брали інтерв'ю «Що б ви побажали нашим захисникам?» та залучали до експромтного написання листів захисникам. А на завершення був проведений майстер-клас по виготовленню журавлика МИРУ керівником гуртка «Оригамі» БДЮТ Дяковою Оленою Вікторівною. Всі діти і педагоги захоплено створювали журавликів.

Особливо хочеться зупинитися на волонтерській діяльності.

Волонтерство – не професія, а стиль життя. Воно дає можливість проявити себе, як особистість, і показати, що є звичайні люди, котрі намагаються щось зробити, змінити на краще і допомогти. Не можливо примусити людину стати волонтером, адже волонтери не мають заробітної плати, це тільки веління доброго серця і щирої душі. Волонтери – це , в першу чергу добрі, щирі люди, які допомагають добровільно, займаються доброчинністю. Волонтерство не терпить оприлюднення, піару і реклами. Не даремно кажуть , що волонтери – Ангели добра.

З початку широкомасштабних військових дій з 24 лютого відбулося багато акцій, спрямованих на допомогу бійцям, а трішки пізніше і переселенцям: збирали кошти, продукти, теплий одяг, постіль, рушники, предмети гігієни, виготовляли обереги, писали листи із побажанням «Повертайся живим», в'язали теплі шкарпетки і желетки, працювали у волонтерських центрах, плели маскувальні сітки і шили балаклави.

Найбільш активною стала фаза організації волонтерської діяльності нашого позашкільного закладу коли розпочалося масове переселення тимчасово-переміщених людей з окупованих територій зокрема і в нашу затишну Монастирищину, в якій відносно безпечно. Всі ми розуміємо, що особливу увагу варто надавати саме дітям.

#Черкащина – це Україна

#Відкрий своє серце

саме під такими хештегами проходить соціальний проект, що започаткований Ліго старшокласників Черкащини. Метою проекту є адаптація та допомога дітям-переселенцям відволіктися від трагічних подій в Україні. Активно до проекту долучився і Будинок дитячої та юнацької творчості Монастирищенської міської ради спільно з Лігою старшокласників Монастирищини, залюбки відкрив свої затишні обійми і свої гарячі серця діткам з Києва, Ірпеня, Бучі, Гостомеля, Чернігова, Харкова та інших міст України.

У нашому позашкільному закладі відбулися дружні зустрічі з дітьми з числа внутрішньо-переміщених осіб, у рамках яких проведено тренінги для знайомства з різними інтерактивними вправами. Також відбуваються спільні флешмоби. Ось нещодавно флешмоб до Дня вишиванки - «Вишиванка – наш генетичний код!». Спільно і із радістю брали участь у фото сесії #вишиванковедефіле. Проводяться різноманітні майстер-класи («Обереги для воїнів-захисників», «Серце віри і надії», «Ангели-охоронці»), протягом яких об'єднані спільною творчою діяльністю діти можуть знайти спільну мову, потоваришувати, виразити свої емоції та почуття через дію, слово, думку. Все це сприяє їх психологічній реабілітації.

Вихованці та всі педагоги Будинку дитячої та юнацької творчості, надзвичайно тепло зустрічають нових друзів, підтримують, відкривши свої серця діткам, які були вимушені покинути свої рідні домівки. Бо діти – це просто ДІТИ! Їм потрібна гра, посмішка, радісні моменти, казка, здійснення мрій і віра в чудеса. Дітям потрібне майбутнє! І нехай воно в них буде щасливим. А ми, дорослі, маємо зробити для цього все можливе і навіть неможливе.

Черкащина – серце України, тому, кому, як не їй відкрити своє серце для всіх, хто потребує тепла, прихистку, співчуття і турботи, допомоги та взаєморозуміння. А Монастирищина – це Україна з великим і добрим серцем!

*Наталія Латуринська,
директор Уманського міського
центру позашкільної освіти
«Територія творчості»*

ДІЯЛЬНІСТЬ УМАНЬСЬКОГО МІСЬКОГО ЦЕНТРУ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ «ТЕРИТОРІЯ ТВОРЧОСТІ» ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

На сьогоднішній день, ми стали свідками подій, які ще зовсім донедавна не могли собі й уявити. Це страшне слово війна, яке змушує кожного холодіти на серці. Кожен українець буде робити все, щоб його рідний край продовжив своє існування та став ще кращим.

Після введення військового стану, Міською радою було прийнято рішення призупинити роботу гуртків в закладі до закінчення військового стану, але наші керівники не змогли бути осторонь подій, які зараз відбуваються в Україні:

- в перші дні робота на волонтерській кухні;
- розвантажування гуманітарних допомог;
- охорона продуктового складу;
- цілодобове чергування в пункті обігріву;
- збір тканин, ганчір'я, виготовлення сіток;
<https://www.facebook.com/199829782075046/videos/2866669673631382>
- збір одягу біженцям;
- працюємо в пункті видачі гуманітарної допомоги;
- виготовляли обереги з бісеру, прапори, хрестики, фенічки, ляльки-мотанки, які були передані ЗСУ;
- приймали участь в прибиранні вулиць міста, парків;
- печемо піци, ліпимо вареники, жаримо деруни для пункту обігріву;
- виготовили більше як 1000 табличок зі знаком «Увага міни»;
- шили балаклави і кікімори;
- керівники духового оркестру на прохання військкомату проводять в останню путь наших загиблих захисників;
- закривали тушонку;
- збирали банки, плашки для коктейля Молотова;
- приймали біженців;
- співпрацюємо з волонтерами;
- відкриваємо разом з волонтерами гуртки для внутрішньо переміщених дітей;
- організували і провели майстер-класи для внутрішньо переміщених дітей:
«Сінна-курочка»,
<https://www.facebook.com/199829782075046/videos/683073442964664> «Крашанка-крапанка»,
<https://www.facebook.com/199829782075046/videos/283883313960035> «Великодній оберіг»
<https://www.facebook.com/199829782075046/videos/4907374506026413>, які були передані нашим захисникам;
- підготували та відправили на участь у III етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН дві роботи, керівниками яких є Попова О.Б. та Чубар О.Ю.;
- наші вихованці взяли участь у флешмобі «Хай Великдень з кожної домівки в Україні долина до сердець наших захисників»;
<https://www.facebook.com/199829782075046/videos/5140367809409650>
- організовано онлайн-концерт для ЗСУ;

- організуємо участь наших вихованців у інтернет-конкурсі художньої творчості «Все буде Україна» організованим УДПУ ім. П.Тичини.
- готуємось до Дня вишиванки та Дня Європи в Україні

Всю свою діяльність презентуємо на нашій сторінці фейсбук УМЦПО «Територія творчості».

Наші працівники не тільки працюють фізично, а й надають біженцям моральну та психологічну підтримку. Вся робота направлена на патріотичне виховання. Навчальна діяльність у закладі призупинена, але керівники гуртків не втрачають надію на перемогу, підтримують зв'язки з вихованцями, спілкуються навіть з тими дітьми, які виїхали за кордон та працюють дистанційно за покликом душі.

Уся діяльність директора УМЦПО «Територія творчості» здійснюється за потребами сьогодення, направлена на організацію, залучення керівників гуртків до різноманітної громадської роботи міста.

Готуємо концерт до Перемоги, в яку віримо та знаємо, що буде. Слава Україні.

***Василь Ляховський,**
керівник гуртка
Уманського міського центру
дитячої та юнацької творчості
«Територія творчості»
Уманської міської ради*

ВЗАЄМОДІЯ КЕРІВНИКА ГУРТКА З УЧНЯМИ ТА БАТЬКАМИ У ЗАКЛАДІ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Велику роль у формуванні гармонійно розвиненої особистості у нашому суспільстві по праву відіграє технічна творчість. Перевірена часом форма виховання в учнів любові до технічної творчості є гурткова робота в позашкільних закладах.

Значне місце в гуртковій роботі юних техніків посідає моделювання та конструювання повітряних зміїв і моделей автомобілів (кордових і автотрасових).

Автомоделювання дає основи знань конструкції автомобіля. Воно допомагає ознайомитись з автомобільною технікою, сприяє подальшому розвитку технічного кругозору дитини.

Навчаючись у гуртку моделювання, учні отримують багато корисних знань і навичок: ознайомлюються із загальною будовою автомобіля та взаємодією його вузлів і агрегатів, знайомляться з марками вітчизняних і зарубіжних авто.

Займаючись в гуртку, діти знайомляться з історією автомобілебудування, вчаться розбиратись в конструктивних особливостях автомобілів, освоюють технологію виготовлення моделей різних класів, детально ознайомлюються з будовою, роботою, ремонтом і вдосконаленням електродвигунів і пультів керування моделями.

Гурток конструювання повітряних зміїв дозволяє освоїти основи аеродинаміки термодинаміки і матеріалознавства.

Займаючись в гуртках автомоделювання і повітряних зміїв, юні конструктори закріплюють і поглиблюють знання, здобуті на уроках праці, математики, фізики, хімії, креслення. Моделювання сприяє вихованню в гуртківців колективізму, наполегливості, любові до праці і спорту.

Гурткова робота дає можливість вихованцям стати впевненими у власних силах, робити вибір та приймати рішення і бути відповідальними за свій вибір. Це не лише набуття знань і вмінь, але й цілісний процес формування особистості. І дуже добре, якщо процес навчання і виховання в гуртку скоординовано з батьками і школою. Процес навчання в гуртку покращується коли керівник гуртка знає особливості вихованця. Спільний творчий пошук і робота дає відчуття єдності та потрібності один одному.

Приклад взаємодоповнення навчально-виховних дій в сім'ї із заняттями в гуртку показує сім'я Ковалевських. Мама Валентина для активнішого включення сина в розвиток індивідуальності побуту сім'ї, запропонувала Вані щось розробити і виготовити на гуртку. Після обговорення з батьком Олександром наявності виділених матеріалів, та побажань матері виготовити функціональний і оригінальний оберіг зроблений своїми руками.

Я допоміг гуртківцю вибрати і розробити прототип, намалювали і виготовили шаблон, а потім і самого флюгера з фігурою півня. Це була різьба по дереву з послідуочим розфарбовуванням та покриття захисним лаком.

Флюгер дуже сподобався всій сім'ї Ковалевських та їхнім друзям. Сім'я стала дружнішою і згуртованішою, середній син Богдан тепер також наш гуртківець, а найменша – Аліна відвідує інший гурток.

Тетяна Василевська,
керівник гуртка
Дмитрушківського ліцею
Дмитрушківської сільської об'єднаної територіальної громади

ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ ВИХОВАНЦІВ ТА БАТЬКІВ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

В умовах кардинальних змін в соціальному житті країни, змін в галузі освіти, проблеми взаємодії родини і ліцею є особливо актуальними. Батьки і викладачі - дві найпотужніші сили в процесі становлення особистості кожної людини, роль яких неможливо перебільшити.

Сучасний педагог, який навчає і виховує учнів, поряд з батьками, стає дуже значущим дорослим для дитини, тому від його вміння взаємодіяти з сім'єю учня багато в чому залежить ефективність формування особистості здобувача освіти

Так під час непростих подій, які спіткали нашу державу, співпраця з батьками зіграла важливу роль у волонтерській діяльності. Об'єднавшись в міцний колектив, всі учасники стали на допомогу ЗСУ та громадянам, які потребували допомоги. Наша школа активно приймала переселенців з небезпечних територій.

Також, разом з батьками об'єднались в цех по виготовленні нижньої білизни для ЗСУ.

Для підняття духу військових виготовили обереги та ляльки-мотанки, а також брелки з українською символікою.

*Валерія Єрмолаєва,
керівник гуртка
Будинку дитячої та юнацької творчості
Смілянської міської ради*

ВЗАЄМОДІЯ КЕРІВНИКА ГУРТКА, БАТЬКІВ ТА УЧНІВ

На сьогодні сім'я відіграє визначальну роль не лише у формуванні особистості дитини, а й суспільства в цілому. Діти здобувають освіту, виховуються і навчаються не лише в школі. Їх розвиток продовжується і поза стінами школи. Як свідчить досвід, тісний взаємозв'язок школи, позашкільного закладу та сім'ї може розвиватися завдяки залученню батьків до навчально-виховної роботи.

Важливою умовою ефективної навчально-виховної роботи є співпраця керівника гуртка з батьками та вихованцями. Особлива значимою ця проблема є сьогодні, коли перед педагогом стоять важливі завдання підготовки підростаючого покоління, творчого пошуку у майбутній діяльності. І таку підготовку треба розпочати з перших днів перебування вихованця в гуртку. Діяльність батьків та педагогів заради інтересів вихованців буде в тому випадку, якщо вони стануть союзниками, що дасть їм змогу краще пізнати дитину, побачити її в різних ситуаціях і таким чином допомогти дорослим усвідомити індивідуальні особливості вихованців розвивати їх здібності, ціннісні життєві орієнтири, долати негативні вчинки і прояви у поведінці

У роботі із батьками вихованців гуртка я провожу індивідуальні бесіди щодо виготовлення роботи. Конкурсна робота починається з ідеї, макету, пошуку потрібних матеріалів. Дуже велику допомогу у створенні роботи, звісно, надають батьки. Як тільки ідея композиції придумана, я повідомляю вихованцю та батькам етапи створення, матеріали, які нам потрібні та процес виготовлення. У лютому 2021 року ми брали участь у Всеукраїнському гуманітарному конкурсі «Космічні фантазії». Мама Альона разом зі мною зайнялась виготовленням шару із ниток, а дівчатка Даша і Софія починали виконувати саме фігури з квілінгу. Кожного дня я телефонувала мамі Альоні, щоб поцікавитись як там наша куля, так як вона повинна була бути твердою і витримати вагу всіх фігур. На цьому наша співпраця не закінчилася... Це був лише початок... Далі ми усі разом думали як оформити композицію та прикріпити ракету у повітря. Як тільки наша композиція завершилася, залишилось тільки відправити роботу на конкурс і чекати результатів з полегшенням. Так воно і було, поки нам не сказали, що робота зайняла на обласному конкурсі 1 місце і їде у Київ на Всеукраїнський етап. Дійсно, радості не було меж, але подзвонили з Києва і повідомили, що роботу відзначили одну із найкращих і потрібно записати відео-розповідь як створювалась робота та які матеріали були використані, і це все ще у дуже короткий термін. Тут нам на допомогу прийшла ще й Смілянська телестудія, Юлія написала сценарій по моїм розповідям і ми почали знімати ролик. Тут я та мама Альона уже були в

якості моральної підтримки для наших дівчат. Взаємодія батьків, учнів та керівника гуртка була дуже велика, ця робота усім запам'ятається на все життя!
<https://drive.google.com/drive/folders/15bCKG7Tbb3sfV8vUX3uqMoM9c2GLICUR>

*Ірина Марциненко,
керівник гуртків
Катеринопільського
будинку дитячої та юнацької творчості*

ВЗАЄМОДІЯ КЕРІВНИКА ГУРТКА З БАТЬКАМИ ТА ВИХОВАНЦЯМИ У ЗАКЛАДІ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У сучасних умовах в системі освіти взаємодія керівника гуртка з сім'ями гуртківців набуває нового змісту. Відповідальність батьків за виконання своїх обов'язків значно підвищується.

Спираючись на свій досвід, хочу зазначити, що не всі батьки реалізують усі можливості сімейного виховання повною мірою. Посилилася тенденція самоусунення батьків від розв'язання питань виховання та особистісного розвитку дитини.

Батьки, не володіючи належною мірою знаннями, щодо вікових та індивідуальних особливостей розвитку дітей, здійснюють виховання наосліп, інтуїтивно, що як правило, не дає позитивних результатів. У таких сім'ях відсутні міцні міжособистісні взаємини між батьками та дітьми.

Можливо причиною проблеми є відсутність системи роботи позашкільного освітнього закладу і самого керівника гуртка з батьками учнів.

Позашкільний заклад покликаний забезпечити єдність зусиль керівників гуртків з батьками і зобов'язаний допомагати сім'ї кожного вихованця максимально реалізувати свій виховний потенціал.

Відомо, що вплив сім'ї на дитину сильніший, ніж вплив позашкільного закладу, вулиці, засобів масової інформації. Але сім'я не в змозі забезпечити в повному обсязі виховання активної, життєздатної особистості, яка б легко адаптувалася до нових соціально – економічних умов, опанувала і засвоїла інтелектуальні, культурні, духовні цінності. Тому, коли особистість позбавлена такого розвитку, з'являються наркотики, алкоголь, небезпечне згаяння часу.

У нашому позашкільному закладі ми намагаємось якомога більше приділяти увагу вдосконаленню виховного процесу, налагодженню взаємин з родинami гуртківців. А саме, спілкуємось з батьками з будь-яких питань організаційного, освітнього, виховного, творчого порядку, запрошуємо до взаємодії батьків і дітей, залучаємо до участі у заходах, конкурсах, виставках, тощо.

Діяльність батьків і керівника гуртка буде успішною лише в тому випадку, якщо ми станемо союзниками, що дасть нам змогу краще пізнати дитину, побачити її в різних ситуаціях, і таким чином допомогти дорослим

усвідомити індивідуальні особливості дітей, розвивати їхні здібності, формувати ціннісні життєві орієнтири, долати негативні вчинки.

Важливими завданнями у діяльності керівника гуртка, на мою думку, є налагодження партнерських взаємин і спільних інтересів з родиною кожного вихованця, створення атмосфери довіри, взаєморозуміння, взаємодопомоги, співтворчості у вихованні та навчанні підростаючого покоління.

***Валентина Мигаль,**
учитель історії та правознавства
Степанківського ліцею ЗЗСО I – III ступенів
Степанківської сільської ради*

ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ

Проблема партнерської взаємодії є дуже актуальною для сучасної освітньої практики. Нині проголошено нові пріоритети та завдання освіти, що потребує від педагогів переходу на якісно новий рівень взаємодії з вихованцями та їхніми батьками.

Організація освітнього процесу у формі спільної партнерської діяльності потребує істотної перебудови. З огляду на це дуже важливо, щоб кожен педагог усвідомив, чи потребує його стиль взаємодії з дітьми кардинальних змін.

Так у психології виділяють два основні стилі відносин між людьми: авторитарний та демократичний. Перший пов'язаний з домінуючим ставленням над іншими, другий – з рівноправністю, взаємоповагою. Говорячи про партнерську позицію вихователя, маємо на увазі, що він дотримується демократичного стилю взаємин, а не авторитарного, притаманного позиції вчителя. Партнерська демократична позиція сприяє розвитку у дитини активності, самостійності, вміння приймати рішення, прагнення щось робити, не лякаючись, що вийде не так.

Надзвичайно важливо дотримуватися партнерської взаємодії під час організованих форм навчання. Запрошуючи дітей до заняття, вчитель не примушує до нього вихованців. Він звертає увагу на підготовлений матеріал,

висуває цікаві ідеї для роботи. Це запрошення до цікавої діяльності: «Давайте сьогодні...», «Хто хоче, влаштууйтеся зручніше», «Давайте дізнаємося..., пошукаємо..., дослідимо...»

Вчитель не переймається тим, що дехто з не одразу включиться в заняття, а продовжує займатися своєю справою. Педагог знаходить значимі для цих дітей точки інтересу і привертає до них їхню увагу. Так зазвичай діти включаються у діяльність. Вихователь, як рівноправний учасник взаємодії, долучається до діяльності на рівні з дітьми, пропонує різні способи реалізації мети, стає живим зразком. Він спонукає вихованців до обговорення, аналізує разом з ними зразки, коментує кроки своєї роботи. Своїм прикладом підтримує у дітей бажання отримати кінцевий результат.

Педагог у процесі спільної діяльності з дітьми поводить себе невимушено, пояснюючи свої дії, приймаючи дитячу критику, не заважаючи коментуванню вголос, обміну думками, наданню ними допомоги одне одному.

Однією з умов організації спільної партнерської діяльності є організація спільного робочого простору. Необхідно наблизитися до ситуації «круглого столу», яка створює умови до рівноправної участі у роботі, обговорення і дослідження.

Також педагоги співпрацюють з батьками з питань розвитку, навчання та виховання дітей, забезпечують постійний зворотній зв'язок

Ефективність організації освітнього процесу залежить від педагогіки партнерства. Щоб сформувати атмосферу довіри потрібно, зокрема налагодити комунікації між учасниками освітнього процесу. Таке спілкування може мати різні формати, але всіх їх об'єднують такі риси:

- повага до іншої людини;
- відкритість;
- конструктивність;
- неформальність.

Потрібно з'ясувати:

- чи комунікують педагогічні працівники з батьками, наскільки системно;

- який зворотний зв'язок найчастіше отримують батьки від педагогів;
- який відсоток батьків позитивно оцінюють результати комунікування.

У процесі роботи необхідно проаналізувати педагогічну культуру батьків. Вона виявляється в тому, що батьки розуміють та усвідомлюють свою відповідальність за виховання дітей, як ставляться до них, оцінюють їхню поведінку.

Співпраця з батьками може відбуватися у різних формах, зокрема таких:

- індивідуальні: вступне анкетування, попередні візити батьків з дітьми до закладу дошкільної освіти, співбесіди, консультації, телефонний зв'язок;
- наочно-письмові: батьківські куточки, тематичні стенди, ширми, дошка оголошень, планшети, інформаційні листки, тематичні виставки, анкетування, скринька пропозицій, індивідуальні зошити, неформальні листи, родинні газети, педагогічна бібліотека, запрошення, вітання;

- групові: консультації, практикуми, клуби взаємодопомоги, школа молодих батьків, гуртки за інтересами, вечори запитань та відповідей, зустрічі з цікавими людьми – вчителями, лікарями, психологами, юристами;
- колективні: батьківські конференції, тематичні зустрічі за «круглим столом», засідання батьківського комітету, дні відкритих дверей, створення групи батьків-порадників, перегляд ранків, спільні свята, спортивні змагання, відпочинок у вихідні дні

Повноцінне функціонування суспільства неможливе без усвідомлення важливої ролі права. Суспільно-політичні виклики сьогодення висувають нові вимоги до виховання покоління, що підрастає, серед яких, насамперед, формування національної свідомості учнів, усвідомлення основоположних прав і свобод людини та знання механізмів їхнього захисту. За цих умов значно зростає відповідальність

педагогів, обов'язком яких є розвиток в учнів основних загальнолюдських цінностей, морально-правових якостей, відповідальності за власну долю та майбутнє держави.

Робота нашого гуртка «Людина і право» дозволяє учням отримати поглиблені знання щодо прав людини. Метою нашого гуртка є: виховання поваги до людської гідності та демократичних цінностей. Діти долучаються до дискусій, навчаються використовувати отримані знання для обґрунтування власної думки, добирати аргументи та контраргументи власної позиції. На засіданні гуртка передбачаються різноманітні форми заходів – участь у всеукраїнських заходах <https://m.youtube.com/watch?v=0fEzIroFHfk&feature=share>, проекти, конференції, рольові ігри, диспути, круглі столи, зустрічі тощо.

Особлива увага звертається на дотримання прав людини. Діти з'ясовують сучасну класифікацію прав людини, які поділені на чотири покоління, міжнародно-правові стандарти прав людини, міжнародні механізми захисту прав людини, міжнародні документи і Конституцію України про права і свободи людини. Саме дотриманню прав та обов'язків людини і громадянина присвячено ряд відеороликів - <https://stepanki.ukr.school/videos/do-dnya-konstytutsiyiyi-ukrayiny-2020-video/>; <https://stepanki.ukr.school/videos/den-konstytutsiyi-2021/>; <https://stepanki.ukr.school/videos/do-dnya-gidnosti-ta-svobody/>; <https://stepanki.ukr.school/videos/do-dnya-zbrojnyh-syl-ukrayiny/>; <https://stepanki.ukr.school/videos/do-dnya-nezalezhnosti-ukrayiny-2021/>; <https://stepanki.ukr.school/videos/ya-ukrayinets-i-tse-zvuchyt-gordo/>; <https://stepanki.ukr.school/videos/fleshmob-do-dnya-sobornosti-2021/>.

На засіданнях гуртка ретельно розглядаємо: основи теорії держави і права, Конституційне право України, Фінансове право, Адміністративне право, Кримінальне право, Цивільне право. Відбуваються зустрічі з представниками правоохоронних органів з метою запобігання правопорушень серед неповнолітніх, а саме:

- **Перевізник** Вікторією Анатоліївною, інспектором роти №1 батальйону управління патрульної поліції в Черкаській області ДПП;
- **Сліпченко** Юлією Андріївною, інспектором роти №4 батальйону управління патрульної поліції в Черкаській області ДПП (див. фото).

Григорій Малород,
заступник директора комунального
позашкільного начального закладу
м. Черкас «Міська станція
юних техніків»;
Галина Малород,
завідувач методичного відділу
комунального закладу «Черкаський
обласний центр науково-технічної
творчості учнівської молоді
Черкаської обласної ради»

ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНИНА ВІДКРИТОГО ДО СВІТУ

З реформуванням системи освіти та впровадження нової Української школи програма партнерства почала набувати великої актуальності. У Концепції «Нова українська школа» визначено, що громадяни ХХІ століття мають бути всебічно розвинені освічені українці, відповідальні громадяни і патріоти, які здатні до інновацій, які зможуть ефективно розвивати економіку, будуть конкурентоспроможні на ринку праці та навчатимуться впродовж усього життя.

Важливу роль у формуванні таких якостей відіграють заклади позашкільної освіти.

У закладах позашкільної освіти, де впроваджують партнерську взаємодію, яка спрямована на розвиток максимально продуктивних і здорових відносин учасників освітньої діяльності, навчання приносить задоволення не лише вихованцям, а й їх батькам та громаді. Основою педагогіки партнерства є взаємодія та співпраця між керівником гуртка, вихованцем та його батьками. В результаті такої роботи вихованці гуртка перетворюються на добровільних і зацікавлених соратників, одnodумців, рівноправних учасників освітнього процесу, які несуть відповідальність за його результати.

Діяльна участь батьків в освітньому процесі сприяє набуттю ними навичок співпраці з дітьми і, зокрема, зі своєю дитиною. Завдяки цьому покращуються взаємовідносини в сім'ї, зміцнюються стосунки між членами родини. Залучення батьків до освітнього процесу сприяє поширенню інформації про діяльність закладу в громаді. У результаті такої взаємодії заклад отримує більше реальної допомоги від місцевої громади, влади, комерційних структур тощо.

Однією із форм впровадження партнерської взаємодії є залучення батьків до організації та участі у масових заходах.

Перші кроки до співпраці налагоджуються під час свята «День відкритих дверей». Діти разом з батьками мають можливість познайомитися з напрямками гурткової роботи закладу, взяти участь у майстер-класах та обрати гурток. Така

взаємодіє дає можливість батькам розкрити таланти своєї дитини, дізнатись про її захоплення та мрії.

Серед форм роботи ЗПО є виїзні пленери. Така форма роботи дає можливість згуртувати колектив дітей та батьків. Під час пленеру етюди створюють не лише діти, а й їх батьки. Всі разом долучаються до світу мистецтва, вчаться бачити прекрасне в оточуючому середовищі та відпочивають на природі. Невимушене спілкування покращує стосунки між дітьми та батьками, а спільна справа згуртовує всіх, як членів однієї громади. Тим самим діти залучаються до життя громади, вчаться брати участь у спільних справах (<http://surl.li/aupip>)

Поширеною формою роботи у ЗПО є проведення майстер-класів. Під час проведення майстер-класів вдалою ідеєю є залучення батьків вихованців та фахівців з інших закладів освіти, як своєї громади так і сусідніх громад. Така взаємодія дає можливість по іншому оцінити досягнення дітей, дати поштовх для подальшого розвитку, вказати на сильні сторони та таланти. Така форма роботи має взаємний вплив: дорослі мають змогу удосконалити свій професіоналізм та набути нового досвіду, а вихованці – розширити світогляд та здобути нові знання (<http://surl.li/aupiu>)

Застосування педагогіки партнерства сприяє всебічному розвитку вихованців ЗПО, їх соціалізації та допомагає у формуванні активного громадянина відкритого до світу.

*Ірина Поліщук,
керівник гуртка
комунального позашкільного начального закладу
“Ватутінська станція юних техніків“
Ватутінської міської ради*

СПІВПРАЦЯ КЕРІВНИКІВ ГУРТКІВ І ВИХОВАНЦІВ - ЗАПОРУКА УСПІШНОГО НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ

Виховання та розвиток дітей - завжди було є і буде основним питанням для батьків, вчителів та керівників гуртків. Саме в сім'ї дитина отримує первинні навички сприйняття дійсності, привчається усвідомлювати себе повноправним представником суспільства. А доповнюють ці навички школа та позашкільні навчальні заклади освіти. Взаємодія між навчальними закладами та батьками для досягнення гарних результатів, розвитку здібностей дитини є дуже важливою.

За системою Василя Сухомлинського, виховання особистості має здійснюватися через тріаду “школа – сім'я – громадськість”.

У комунальному закладі позашкільної освіти “ Ватутінська станція юних техніків ” проводиться дуже тісна співпраця між працівниками закладу,

вихованцями та батьками. Враховуючи специфіку роботи кожного гуртка, керівники вишукують та випробовують власні знахідки для розкриття у гуртківців нових талантів, знань та навичок, розвитку їх творчої особистості.

Для цього у закладі часто проводяться майстер - класи, змагання, виставки, свята, туристичні походи та поїздки. Такі заходи об'єднують гуртківців, батьків та керівників гуртків між собою, розкривають таланти, дають змогу краще подружитися та дізнатися багато нового. Фото проведення заходів можна подивитися за посиланням, URL: <https://bit.ly/31B42zJ>

Підготовка до будь якого заходу об'єднує дітей, батьків та вчителів між собою. Щоб краще пізнати дитину і батьків ми проводимо анкетування. У закладі у нас оформлені куточки для батьків (досягнення дітей, інформація, фото).

Ми постійно залучаємо дітей до спільної діяльності. Часто вихованці гуртків спільно виготовляють роботи на виставки-конкурси, що є дуже доречним для дітей, адже вони діляться досвідом один з одним. Це дає змогу робити більш конкурентніші роботи та займати призові місця.

Ми всі з нетерпінням чекаємо на новорічні свята, виготовлення новорічних іграшок та прикрас, святкування свята Андрія, Миколая, Нового року та Різдвяних свят. Це улюблені заходи наших вихованців. Батьки частують усіх солодощами та смачними вареничками.

Сучасне життя дає нам змогу постійно залишатися у тісній співпраці з батьками. Сторінка СЮТ у соціальній мережі, де постійно викладається інформація, URL: <https://bit.ly/3FV9R2E> та сайт СЮТ, URL: <http://vatmsut.at.ua/>

Також проходить активне спілкування через мобільні додатки (вайбер, телеграм). Ми обговорюємо всі важливі питання, проблеми, приймаємо рішення всі разом. Спілкування між керівниками гуртків і батьками завжди доброзичливе, базується на взаємоповазі та партнерстві, толерантності, розумінні, відкритості. Учні, батьки та керівники гуртків, об'єднані спільними цілями та прагненнями, є добровільними й зацікавленими співниками, рівноправними учасниками освітнього процесу, відповідальними за результат.

У нас кожен керівник гуртка має довірливі стосунки з батьками, намагається викликати у них бажання допомагати своїй дитині, підтримувати, активно приймати участь у її житті. Дуже важливо спільними зусиллями створювати умови, в яких зможе розвиватись та пізнавати світ кожна дитина, наполегливо і послідовно навчатися та розвивати творчу діяльність, інтереси та здібності.

Форми навчання, які використовуються у нас в закладі: колективно-групова робота, колективна творча робота, робота в мікрогрупах, робота в змінних групах, ігрова діяльність.

Як інструменти використовуються цікаві й захопливі розповіді, відверті бесіди, справедлива і незалежна оцінка, заохочення творчих успіхів, особистий приклад, зустрічі з цікавими людьми, спільний пошук рішень, спільні суспільно корисні справи, благодійні акції.

Як результат спільної співпраці наш заклад має 66 нагород за 2020-2021 навчальний рік на виставках-конкурсах та змаганнях, з них: 61 обласного рівня та 5 Всеукраїнського.

Колектив націлений на нові здобутки, спільну співпрацю з батьками та подальший розвиток нашого закладу позашкільної освіти.

*Тетяна Демиденко,
керівник гуртка
Городищенського
будинку дитячої та
юнацької творчості*

ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ БАТЬКІВ З ПОЗАШКІЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ

В умовах перетворень у суспільстві в цілому і в системі освіти, зокрема, взаємодія керівника гуртка з сім'ями гуртківців набуває нового змісту. Відповідальність батьків за виконання своїх обов'язків значно підвищується. Кожна сім'я розуміє, далеко не всі батьки реалізують усі можливості сімейного виховання повною мірою. Причин тут багато, але одна з них дуже істотна – відсутність системи роботи позашкільного освітнього закладу з батьками учнів. Школа, позашкільний заклад покликані забезпечити єдність зусиль педагогів, керівників гуртків, батьків, вони зобов'язані допомогти сім'ї кожного учня максимально реалізувати свій виховний потенціал.

Позашкільна освіта спрямована на вільний вибір вихованцем вид і форму освітньої діяльності відповідно до особистих інтересів і уподобань, творчого потенціалу, культурного та фізичного розвитку. Заклади позашкільної освіти разом із закладами середньої освіти дають дитині цілісне освітньо-виховне середовище, яке сприяє інтелектуальному, духовному і фізичному розвитку дитини. Найчастіше проблемою є відсутність системи роботи позашкільного закладу з батьками учнів. Вплив сім'ї безперечно сильніший, аніж вплив позашкільного закладу, вулиці та засобів масової інформації. Але сім'я не в змозі в повному обсязі забезпечити виховання активної, життєздатної особистості, яка б легко адаптувалася до нових соціально-економічних умов,

опанувала і засвоїла інтелектуальні, культурні та духовні цінності. Тому взаємодія керівника гуртка – батьків, батьків дитини важлива для інтересів творчого і вільного розвитку особистості дитини.

Діяльність батьків і керівника гуртка буде успішною лише в тому випадку, якщо вони стануть союзниками, що дасть їм змогу краще пізнати дитину. Важливими завданнями у діяльності керівника гуртка є налагодження партнерських взаємин і спільних інтересів з родиною кожного учня, створення атмосфери довіри, взаєморозуміння, взаємодопомоги у вихованні та навчанні підростаючого покоління.

Народна мудрість говорить: «Не золотом людина цінується, а знаннями і хистом». Знання школярі отримують на уроках, хист же розвивають на гурткових заняттях. Завданням керівника гуртка, що веде заняття, є помічати, розвивати, вдосконалювати творчі здібності дитини. Гурток – означає щось робити гуртом, разом, тобто колективно. Дуже часто можна спостерігати картину, коли дорослі після занять запитують, чи їх дитина була слухняною чи ні. На мою думку, немає слухняних чи неслухняних, особливо тоді, коли йдеться про заклад позашкільної освіти. Дитині або цікаво, або ні. Саме це, переконана, основне завдання будь-якої позашкільної освіти – вміти зацікавити.

Дитина – це суб'єкт освітнього процесу, який формується засобами навчання та виховання батьків та керівників гуртка.

Заради високих здобутків дитини необхідно побудувати партнерство на трьох засадах: керівник гуртка – дитина – батьки. Першими у цій ланці виступає взаємодія керівника гуртка та дитини. На цьому етапі необхідно пам'ятати, що, здобуваючи знання від викладача, дитина «вбирає» у себе і його світогляд. Наступна взаємодія безпосередньо відбувається на взаєморозуміння батьками справи дитини. Цей зв'язок для формування висококультурної та освіченої особистості дуже важливий для дитини. Адже так, як батьки сприймають її, так і вона згодом буде сприймати усе навколишнє. Однією з найскладніших ланок педагогічного процесу керівника гуртка можна вважати співпрацю з батьками. Освітній процес буде найефективнішим лише тоді, коли будуть налагоджені рівноцінні партнерські стосунки між педагогом – дитиною – батьками. Рівноправність не означає абсолютно однаковий вплив на процеси або внесення рівнозначних ресурсів – ідеться про можливість рівнозначної участі в прийнятті рішень, «гру» в команді за спільними правилами і принципами.

Одним із важливих елементів налагодження якісного діалогу між партнерами є ефективна комунікація – уміння слухати і чути, обмінюватися інформацією. Якісне, прогресивне партнерство будується на зацікавленні кожної зі сторін у результаті спільної діяльності. Взаємодія батьків та педагогів – необхідна умова для виховання нового покоління. Педагог, який поважає учнівський колектив, завжди намагається об'єктивно оцінити його справи, сприяє його розвитку, згуртованості, зміцненню. Його поведінка толерантна, позитивно зорієнтована, конструктивна. Заняття у гуртку доповнює виховну

діяльність сім'ї, підтримує і мотивує розвиток дитини, зміцнює вже існуючі у них здібності, а також розвиває в дитині нові можливості та задатки, які розкриваються у здібностях. Існує необхідність встановлення між керівником гуртка і батьками спільної системи виховання дитини. Бажання дітей, бажання керівників гуртків та батьків мають співпадати. Батьки мають пам'ятати, що основним завданням виховання дитини є сприяння успішному розвитку її здібностей та навчити її давати собі раду самостійно. Тоді у майбутньому дитина стане самодостатньою особистістю з вмінням йти впевнено по життю та здобувати бажаних результатів.

На гуртках "Спортивне орієнтування" та «Пішохідний туризм», де займаються діти віком від 10 до 17 років, взаємодія з батьками дуже важлива. Використання різних педагогічних методик допомагає глибше вивчити сім'ю, проникнути в її складний світ, встановити довірливі взаєностосунки з батьками, допомогти їм побачити недоліки у вихованні дітей, переконати у необхідності змін педагогічних методів впливу. Більшість батьків не мають уявлення про те, як допомогти своїм дітям визначити, вибрати ту діяльність, яка найбільш повно відповідає їхнім природним здібностям і задаткам. З цією метою протягом навчального року проводимо широку пропаганду здобутків дітей, водночас звертаючи увагу батьків на те, як допомагають заняття в гуртку у загальному розвитку їхніх дітей, значно доповнюючи знання, одержані в школі.

Ми пропонуємо батькам та дітям різноманітні форми роботи: розвиток дослідницької роботи дітей, зустрічі з цікавими людьми; ознайомлення батьків з новими досягненнями в галузі туризму; зв'язок гуртка з освітніми, мистецькими та спортивними закладами міста; поїздки дітей в інші міста і райони з метою вивчення досвіду; творчі звіти дітей перед батьками наприкінці року; родинні свята; ігрові та пізнавальні програми.

Також взаємодія з батьками відбувається через консультативно-рекомендаційну роботу (відкриті фізкультурно-оздоровчі заняття та тренування, батьківські збори, усні і письмові консультації, бесіди, практикуми, тренінги тощо), участь у підготовці й проведенні змагань, навчальних та пізнавальних семінарів з розвитку туризму, загальних спортивних свят, розваг тощо.

Програма гуртків – пішохідний туризм, спортивне орієнтування (багатоденні походи, одноденні походи, подорожі, екскурсії, змагання). Пішохідний туризм сприяє фізичному й інтелектуальному розвитку людини, підтримці хорошої фізичної форми за рахунок певного періоду перебування в природних умовах навколишнього середовища. Як правило, батьки допомагають у таких багатоденних походах, це і підвіз речей, допомога з продуктами та водою, і просто супровід. Також ми залучаємо батьків під час багатоденних екскурсій. Вони завжди із задоволенням подорожують і допомагають в організації. Туристські подорожі впливають на кругозір дітей, дозволяють побачити та пізнати різні регіони України, закріпити здобуті знання та навички, сприяють фізичному розвитку вихованців та виховують у них кращі

людські якості: дружбу, взаємодопомогу, мужність, вміння долати труднощі, формують важливі позитивні риси характеру.

Наша спільно напрацьована педагогічна система дає уявлення батькам про творчу діяльність дітей у гуртках, про корисність і можливості співробітництва з керівниками гуртків нашого закладу, про величезні виховні резерви гурткової позашкільної роботи, спрямованої на задоволення і розвиток інтересів їхніх дітей.

Отже, цілковита єдність виховних впливів сім'ї і позашкільного закладу на дітей забезпечується узгодженими виховними діями, привчанням дітей постійно розповідати вдома про справи в гуртку, звичкою батьків радитися з керівниками гуртків у разі якихось утруднень, їх здатність відгукуватися на кожну подію в гуртку – чи то перемогу в конкурсах, змаганнях, чи блискуче розв'язання якогось творчого завдання.

Таким чином, стержнем позашкільного педагогічного процесу є взаємодія педагога з дітьми і батьками, ефективність якої забезпечується особливим характером їх стосунків, у яких діти сприймаються не як об'єкт виховного впливу, а як партнери по співтворчості, які разом планують, творять, співпереживають, взаємно збагачуються, взаємодіють. Ми виховуємо особистість, якій притаманні почуття любові до світу, толерантність, гнучкість та відповідальність. І якої б системи виховання не дотримувався педагог, кожний знає, що головне – виховати Людину.

*Юлія Пастушенко,
Олена Шандра,
керівники гуртків
Центру позашкільної освіти
Піщанської сільської ради*

ВЗАЄМОДІЯ КЕРІВНИКА ГУРТКА З УЧНЯМИ ТА БАТЬКАМИ У ЗАКЛАДІ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

*У давнину люди вчилися,
щоб удосконалювати себе.
Нині вчать, щоб здивувати
інших*
Конфуцій

Центр позашкільної освіти – це заклад, де відбувається єднання керівників гуртків, дітей, батьків. Адже це місце, де здійснюються мрії дитини, яка вперше своїми руками пошила іграшку, прикрасу, аксесуар, це місце, де дитина реалізує свої потаємні бажання: бути лідером, робити щось, що в інших не виходить. Позашкільна освіта дає можливість батькам разом з дитиною

відкривати світ творчості, коли разом шукають матеріали для виробу, а сам виріб робить дитина своїми руками, радіє результату, коли дитина не відпускає маму, бо треба показати, який аксесуар зробила, яку іграшку сьогодні роблю. Спільний творчий пошук і робота дає відчуття єдності та потрібності один одному.

Новий рік, Різдво – свята, що несуть якусь містичну таємницю, коли починаєш мріяти і вірити, що мрії здійснюються. Це дні, коли об'єднуються серця, думки, побажання. Кожна дитина хоче не лише отримувати подарунки, а й дарувати. Ми, батьки і вчителі, з радістю вирішили допомогти дітям і знайшли колективну творчу справу: ялиночка і новорічна атрибутика. Хтось скаже, що це банально, хтось скаже, що так кожного року, але ми у Центрі віримо в диво, щорічне сімейне. Тому усі разом готуємося до щорічного свята: готуємо новорічну ялиночку.

Кожна дитина щаслива, коли вона вірить, дорослі допомагають дитині бути щасливою, бо педагогіка партнерства – це спілкування, взаємодія та співпраця між учителями, дітьми, батьками, а спільний творчий пошук дає відчуття єдності та необхідності один одному.

Колективна творча праця для нас була плідною: всі разом (батьки, діти і вчителі) вивчали стародавню французьку техніку «біскорню» - традиційне новорічне двостороннє вишивання прикрас для ялинки, виготовляли іграшки із сучасних матеріалів: фоамірану, фетру, текстилю. Процес був веселим і плідним ідеями від батьків і вчителів, робота супроводжувалася захопленими вигуками дітей, у закладі атмосфера свята відчувалася усіма. Цікаво було спостерігати за руками дітей, які так надихнулися ідеєю, кожен зробив прикрасу і для себе, за роботою багато говорили діти і батьки з дітьми, робота об'єднала і надихнула. Разом будемо тепер розписувати імбирні пряники, партнерська взаємодія в дії.

РОЗДІЛ II

ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ЧЕРКАЩИНИ

*Тетяна Вдовченко,
заступник директора з виховної роботи
Черкаської загальноосвітньої школи I-III ступенів №24
Черкаської міської ради Черкаської області*

ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ - ПОТРЕБА ЧАСУ

*У світі є не тільки потрібне, корисне,
але і красиве. Людина осягла красу.
Краса – глибоко людське. Вона існує
незалежно від нашої свідомості і волі,
але вона відкривається людиною, досягається
нею, живе в її душі, – не було б нашої
свідомості – не було б і краси.
В. Сухомлинський*

Партнерська взаємодія є потребою часу, особливо нині, коли ми усвідомлюємо, що поодиноці складно досягти вагомих результатів. Партнерська взаємодія дає змогу досягти позитивних результатів завдяки тісній співпраці учасників освітнього процесу, позашкільних закладів освіти, тощо. Важливо, що при цьому всі сторони партнерства усвідомлюють відповідальність за результати співпраці. Адже партнерство базується на відповідальності кожного.

Інформаційна підтримка освітнього процесу, організація дозвілля школярів, інформування про новинки літератури, залучення здобувачів освіти до бібліотечних заходів, виходи бібліотекарів в школу – традиційні форми співпраці.

Можливості бібліотеки розширюють можливості школи у вихованні школярів. Завдяки завідувачці відділу мистецтв Чеперис М.М. учні школи мали можливість познайомитись з відомим черкаським художником та його творчістю Миколою Теліженком,

Однією з цікавих форм співпраці є проведення Дня ОЮБ імені В. Симоненка в школі. В програмі дня знайомство з новинками літератури, можливість записатись до бібліотеки та виховні години різної тематики.

За роки співпраці було проведено різні заходи для старших школярів. Мистецький екскурс «Японія: від традиції до сучасності» - де учні знайомились з культурою та побутом Японії.

Слайд-огляд «Пам'ятники Шевченку на земній кулі» та мистецькі години «Революція Гідності в кіно, музиці та полотнах художників»,

«Українське козацтво на полотнах художників», «Батько і син Нарбути».

Непересічних людей: українців за походженням чи місцем народження, яких визнав увесь світ, які змінили хід історії, чиї досягнення дивують і вражають згадували на уроці «Знай наших: українці на карті світу»

<https://www.facebook.com/groups/300048113797068/permalink/931610540640819/>

Щороку працівники відділу мистецтв бібліотеки спільно з класними керівниками готують Уроки знань. В різні роки тематика їх була різна «Україна Європа – рух назустріч», «Розкажемо Європі про себе» та інші.

Інформаційна година «Пам'ятаємо. Перемагаємо», до дня пам'яті і примирення та година –реквієм: «Над білим янголом скорботи незгасний духу смолоскип» (голодомор) познайомили учнів із сторінками історії країни.

Літературно-мистецька година «Я воскрес із вами жити», присвячена В.Симоненко познайомила учнів не тільки з біографією художника, його поезією, а й дала можливість учням прочитати вірші нашого земляка.

Відеоподорож «Черкаси в призмі часу» і «Мое прекрасне місто над Дніпром», проведені у різні роки познайомили учнів із знайомим та

незнайомим рідним містом. Як наслідок відеоподорожі була проведена пішохідна екскурсія рідним містом аби ще раз побачити його вулиці та історичні будівлі.

<https://www.facebook.com/groups/300048113797068/permalink/1185646848570519/>

Останні роки з бібліотекою співпрацюють не тільки класні керівники 9-11 класів, а керівник вокального гуртка Маріненко О.Ю. Вихованці Оксани Юріївни своїм співом прикрашають заходи, що проводяться в бібліотеці, тому запрошують їх все частіше. Учасниками фестивалю «Молодіжний драйв» були вихованці гуртка Завалій Юлія, Кічула Надія, Сухенко Катя та Яремчук Інна.

Під час арт-години для молоді з інвалідністю Черкаської міської громадської організації "Школа Віра" знайомилися з феноменом українського декоративного мистецтва - Петриківським розписом. У 2013 році його було внесено до списку нематеріальної культурної спадщини людства ЮНЕСКО. Подарунком для всіх присутніх стала пісня «Квітка-душа», у виконанні учениць школи Науменко Іри (6-А), Савченко Ані (6-Б), Марченко Дарини (6-А).

<https://www.facebook.com/groups/300048113797068/permalink/1065666320568573/>

<https://www.facebook.com/groups/300048113797068/permalink/1191234108011793/>

Учениці нашої школи, учасниці вокального тріо, мали за честь вітати чарівною українською піснею наших воїнів, захисників та захисниць, під час мистецького заходу "Тепло сердець - воїнам АТО", який відбувався у Черкаській обласній бібліотеці для юнацтва імені В.Симоненка.

<https://www.facebook.com/groups/300048113797068/permalink/1197951814006689/>

Співпраця з Обласною юнацькою бібліотекою імені В.Симоненка корисна як для школи, так і для бібліотеки. Розширення кругозору учнів, презентація цікавих та змістовних матеріалів сприяють всебічному вихованню

учнів. Ну а школа, в час карантинних обмежень має можливість презентувати, нехай не широкому але все таки загалу, свою роботу.

*Наталія Стукало,
заступник директора з виховної роботи
Черкаської загальноосвітньої школи
I-III ступенів № 7 Черкаської міської ради
Черкаської області*

Зробити щось хороше можна
просто так, лише заради того,
щоби почуватися хорошою людиною.
із просторів Інтернету

ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ ЯК ДВА КРИЛА У ПТАХА

Один із головних напрямів ефективної діяльності закладу освіти – це створення взаємодії всіх учасників освітнього процесу. Вона передбачає взаєморозуміння, взаємопідтримку, толерантне ставлення один до одного, спільність інтересів і прагнень, націлення на позитивний результат. Саме педагогіка партнерства допоможе виховати здорового, соціально адаптованого, різнобічно розвиненого члена суспільства.

В освітньому процесі потрібно активно використовувати потенціал сім'ї. Батьки учнів повинні бути не тільки поінформовані про хід освітнього процесу, а й активно брати участь у ньому, підтримуючи дитину в реалізації творчих індивідуальних проєктів, добродійних та волонтерських заходах, участі у загальношкільних проєктах. Тісна співдружність школи та сім'ї допомагає забезпечити єдність вимог і виховних впливів на підростаюче покоління.

«Як два крила у птаха, що допомагають йому вільно літати в безмежному просторі, так сім'я і школа створюють оптимальне освітнє середовище для вільного та повноцінного розвитку особистості школяра».

Успішний розвиток дітей значною мірою залежить від дружної і злагодженої роботи школи і сім'ї, так само, як і діти, батьки повинні жити школою, регулярно відвідувати батьківські збори, обмінюватися своїми думками і спостереженнями з класними керівниками, вчителями. Школа ж повинна прагнути до об'єднання зусиль щодо успішного навчання, виховання та розвитку школярів, а зробити це можна, залучаючи усіх учасників освітнього процесу до загальношкільних заходів.

Одним із напрямів такої взаємодії є підготовка та проведення благодійних заходів. Щорічно у школі у перших числах жовтня класні керівники проводять для учнів [«Уроки доброти»](#), під час яких розповідають дітям про гуманне ставлення до тварин, про необхідність допомагати друзям нашим меншим, особливо коли вони не мають люблячих господарів, а змушені жити, в кращому

випадку, у притулках. І для того, щоб вижити, їм вкрай необхідна наша допомога та підтримка.

Залучивши батьків до взаємодії, ми разом змогли зібрати досить велику допомогу [Черкаському міському товариству захисту тварин «Друг»](#). Спільними зусиллями – проведенням уроків, залученням батьків, учнів, вчителів до благодійності – ми закріпили в дітях навички бути гуманними до живої природи, толерантними до тих, хто потребує нашої допомоги та підтримки.

Чи треба робити добро? Вчені стверджують, що добрі вчинки роблять нас щасливішими і навіть здоровішими. Тож усі разом ми стали трішки щасливішими і сподіваємось, що це додало здоров'я кожному члену нашої великої шкільної родини.

[Фотозвіт](#)

*Тетяна Мельник,
заступник директора з виховної роботи
Черкаської загальноосвітньої школи I-III ступенів №22
Черкаської міської ради Черкаської області*

ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА – КЛЮЧОВИЙ АКТИВ СУЧАСНОГО СВІТУ

Освітнє шкільне середовище – це простір дитинства, який будується на засадах рівності, діалогу, співрозвитку.

Педагогіка партнерства важлива і незамінна з огляду на те, що, по-перше, сприяє створенню атмосфери, в якій найкраще розкривається потенціал кожного учня, формується його ініціативність і креативність. А це – один із ключових активів сучасного світу. По-друге, партнерство задовольняє потребу в значимості та приналежності, зменшує рівень стресу, що, зрештою, допомагає інтелекту працювати ефективніше. По-третє, такий формат стосунків найкраще готує молодих людей до професійної діяльності і ролі активного громадянина у відкритому світі.

Співпраця закладів освіти з органами влади й місцевого самоврядування, з громадськими організаціями є запорукою важливих змін у громадах і суспільстві загалом. Усе більше закладів освіти Черкаської області долучаються до співпраці з громадськими організаціями. Давніми друзями і партнерами Черкаської загальноосвітньої школи I-III ступенів №22 є Черкаський міський центр дитячої та юнацької творчості. Кожної осені учні початкової школи із величезним задоволенням танцюють, грають та змагаються на «Веселих перервах», а на Новорічні свята з нетерпінням чекають зустрічі з казковими героями. URL: <https://bit.ly/3nwSAF7>

Учні середньої ланки брали участь у грі «Крок до зірок». У ході гри вони пригадали свої улюблені мультфільми, позмагалися в кмітливості, спритності, продемонстрували відмінний командний дух, а вболівальники в цей час активно підтримували своїх гравців.

<https://bit.ly/3jDpCT6>

Тісну співпрацю та постійну взаємодію наша школа має із службою у справах дітей. У рамках просвітницького проекту "Я маю право" представниками Черкаської служби у справах дітей було проведено виховні заходи "Стоп булінг!" для учнів 3-11 класів. Метою заняття було надання інформації щодо причин виникнення булінгу, впливу цього явища на окрему особистість, учнівський та педагогічний колектив. Спеціалісти служби також проводять різноманітні тематичні бесіди, тренінги, лекції, надають інформаційну підтримку для учнів та вчителів 22 школи.

<https://bit.ly/3EhHQS2>

<https://bit.ly/3Cjct8S>

Співпраця з Обласною дитячою бібліотекою – один із важливих моментів для навчального закладу. Різноманітні квести, виховні години, презентації та пізнавальні бесіди з нетерпінням очікують учні різних вікових категорій.

З нагоди відзначення 100-річчя Соборності України бібліотекарем

Обласної бібліотеки для дітей Гливенко Іриною Іванівною було проведено виховні години в 9-11 класах на тему "Соборна. Вільна. Неподільна!".

<https://bit.ly/3mhTndC>

Напередодні 8 Березня Черкаська Обласна дитяча бібліотека запросила учнів 5-х класів для участі в інтелектуально-розважальній грі "Дівчата VS Хлопці".

<https://bit.ly/2XRtaJO>

Працівники бібліотеки підготували новорічний квест для учнів 6 класу з подарунками під ялинкою.

<https://bit.ly/2ZkQAaI>

З нагоди Дня захисника України, а також до свята Покрови Пресвятої Богородиці, учні 22 школи щорічно збирають благодійну допомогу для наших військових, яку на схід доправлять волонтери Черкаського крайового товариства Українського козацтва.

<https://bit.ly/3vPuCce>

Періодично організовуються зустрічі учнів із захисниками України. Зустріч із давніми друзями школи "кіборгами" була приурочена Дню волонтера та Дню Збройних сил України. Після виступу учні змогли поспілкуватися з гостями та приміряти на себе військове екіпірування.

<https://bit.ly/2XNc5F>

Часті гостями Черкаської загальноосвітньої школи I-III ступенів №22 є представники патрульної поліції. Діти із зацікавленням сприймають інформацію Про права та обов'язки учня і громадянина, розглядаючи різні ситуації через призму закону.

<https://bit.ly/3b9gqkN>

А молодшим школярам навіть пощастило відчувати себе справжніми патрульними у рамках проведення місячника безпеки дорожнього руху.

<https://bit.ly/2ZwMMn5>

*Людмила Лавренко,
заступник директора з виховної роботи
Хлистунівського закладу загальної середньої
освіти I-III ступенів Городищенської
міської ради Черкаської області*

ВАЖЛИВІ РІШЕННЯ ПРИЙМАЄМО РАЗОМ

Час і батькам, і вчителям глибоко усвідомити, що ні школа без сім'я, не сім'я без школи не можуть справитись з найточнішим, найскладнішим завданням становлення людини.

В.О. Сухомлинський

Як два крила у птаха, що допомагають йому вільно літати в безмежному просторі, так сім'я і школа створюють оптимальне навчальне середовище для вільного та повноцінного розвитку особистості школяра. Їх співробітництво є важливою умовою ефективної навчально-виховної роботи, спрямованої на створення атмосфери доброзичливості і взаєморозуміння з опорою на народні і сучасні педагогічні надбання, національну і світову культуру, вселюдські і національні моральні цінності. Спільна робота школи і родини ґрунтується на принципах гуманістичної педагогіки, пріоритетності сімейного виховання, громадянськості, демократизму, гуманізації відносин педагогів і батьків.

З часу впровадження концепцій Нової української школи 2018-2019 навчального року, педагогічний колектив Хлистунівського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів Городищенської міської ради Черкаської області працює над методичною проблемою: "Підвищення якості освіти, оновлення змісту і форм організації освітнього процесу через удосконалення творчої співпраці вчителів, учнів та батьків.»

На початку роботи було організовано анкетування учнів, вчителів, батьків з метою виявлення слабких сторін у освітньому процесі та проведено загальношкільні батьківські збори за участю учнів, вчителів та батьків у формі "світове кафе", педагогічну раду. Вироблено план дій. За результатами у грудні 2019 представниками батьківської громадськості, президентом учнівського самоврядування та директором школи був підписаний Меморандум, який має на меті допомогти шкільним спільнотам дійти згоди і впорядкувати всі аспекти

життя навчального закладу за новими, сучасними принципами.

Адже давно вже всі звикли, що батьки підтримують навчальний заклад матеріально: допомагають у проведенні ремонту класних приміщень, у придбанні необхідних матеріалів тощо. Проте, батьки наших учнів надають й іншу, не менш цінну допомогу в усіх аспектах шкільного життя: допомагають вчителям в організації та проведенні навчальних занять. URL: <https://www.facebook.com/KatyaGaidash/videos/720501155088210>,

батьківських зборів з метою вирішення проблем освітнього процесу у класах НУШ

класно-родинних та загальношкільних свят; беруть активну участь у різноманітних заходах (Святковий ярмарок «Солодка фантазія», спортивні змагання до Дня українського козацтва, весняна толока «Зелена весна», зустрічі «Професії моїх батьків» тощо);

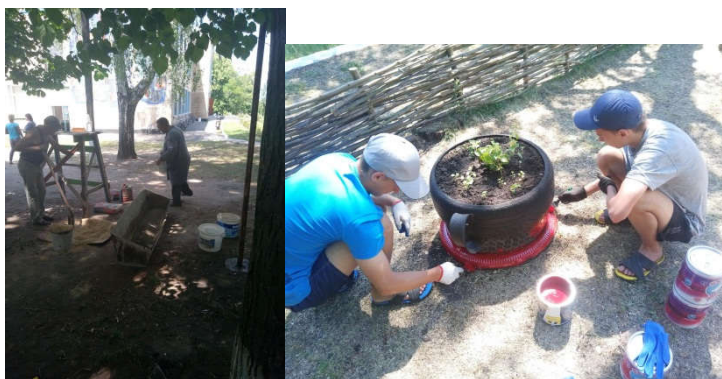
підтримують акції волонтерського загону «Стожари» («Великодні подарунки воїнам АТО», «Дідусева газета» (передплата для ветеранів), «Повертайся живим» (виготовлення оберегів воїнам АТО), «Переступи поріг з добром!» «Книгу – в сім'ю, сім'ю в бібліотеку» та інші»).

Значну підтримку батьків ми відчуваємо під час реалізації різноманітних проєктів:

«Нагодуй пташку» (газета «Вісник Городищини» №14 від 5 квітня 2019 року),
URL: <https://www.facebook.com/>

Майстерня сільських ініціатив дитячий майданчик «Дивосвіт». URL:
<https://www.youtube.com/watch>

Ці справи тільки маленька частинка великої безкінечної щоденної роботи над взаємодією учнів, вчителів, батьків.

URL: <http://www.khlystunivska-zosh.ck.sch.in.ua/>

URL: <https://www.facebook.com/groups/240769430477001>

Звичайно, що виникають і суперечки, і проблеми, але ми всі разом намагаємося знайти вихід і прийняти правильне рішення, бо маємо одну мету – виховання дітей. Без виховання дітей, без активної участі батьків в житті школи, без постійного спілкування і взаємного духовного збагачення дорослих і дітей неможлива сама сім'я як первинний осередок суспільства, неможлива школа як найважливіший навчально-виховний заклад і неможливий моральний прогрес суспільства.

*Неля Борисенко,
заступник директора з виховної роботи
ЗЗСО I-III ступенів с. Ковалівка
Шрамківської сільської ради
Золотоніського району Черкаської області*

СПІВПРАЦЯ ІЗ СПІЛКОЮ ПИСЬМЕННИКІВ УКРАЇНИ

Партнерська взаємодія є однією з необхідних організаційно-педагогічних умов формування превентивного виховного середовища навчального закладу.

Партнерська взаємодія – узгоджена діяльність учасників освітнього процесу, спрямована на досягнення спільних цілей, результатів та вирішення важливих завдань.

В нашому навчальному закладі щорічно проводяться заходи з нагоди вручення літературної премії імені Михайла Масла.

Михайло Кирилович Масло – наш земляк, поет, член спілки письменників України. Багато років прожив він у Ковалівці, працював учителем української мови та літератури, директором Ковалівської середньої школи.

З метою вшанування пам'яті поета-вчителя Михайла Масла, популяризації його імені й творчості Драбівська районна рада і Драбівська районна державна адміністрація за підтримки Черкаської обласної організації

Національної спілки письменників України засновують щорічну літературну премію імені Михайла Масла.

Основними принципами партнерської взаємодії визначаються добровільність, довготривалість і взаємна відповідальність.

Для підготовки та проведення низки заходів, приурочених врученні премії були залучені: учні, вчителі, батьки, працівники будинку культури, сільський голова, голова Драбівської районної ради.

На протязі п'яти років учасниками заходів були: професор Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, лауреат української літературної премії ім. Д. Нитченка Володимир Поліщук, голова Черкаської обласної організації Національної спілки письменників України Володимир Ткаченко, лауреати премії імені Михайла Масла, український бандурист, член Національної спілки кобзарів України КОВАЛЬ Михайло Дмитрович, члени Спілки письменників України та інші

<http://drabiv-rmk.ck.sch.in.ua/news/id/500>

*Юлія Шевчук,
заступник директора з виховної
роботи Жашківського ЗЗСО І-ІІІ ступенів
№5 Жашківської міської ради
Черкаської області*

ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ З УЧНЯМИ ЗАКЛАДУ

Діти – це наше майбутнє – виплекані у променях добра, правди, любові до знань і прагненні до творчості. В свою чергу, ми, педагоги – провідники маленьких сердець у великий світ, носії знань моральних й етичних принципів. Ми створюємо атмосферу довіри та доброзичливості, сумлінно й професійно передаємо свої навички та вміння. Результат виховання дитини значною мірою корелює з відносинами, що склалися між навчальним закладом і батьками учня, конструктивності їхньої взаємодії. Адже контакт двох вихователів — педагогів і батьків — перший крок до взаєморозуміння, набуття довіри, обміну духовними й емоційними цінностями, засвоєння педагогічного досвіду, знань, які навчальний заклад і сім'я передають один одному.

Шкільне життя учнів у школі цікаве творче та різноманітне. Учні з радістю та активно приймають участь в позакласному житті закладу. Це проведення флешмобів “Що таке весна?” URL: <http://zhashkiv5.school.org.ua/news/15-33-09-01-03-2021/>. Відео – вітання до Дня сміху URL:

<http://zhashkiv5.school.org.ua/news/12-25-38-01-04-2021/> . До Дня пам'яті та примирення і Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні зняли відео-привітання URL: <http://zhashkiv5.school.org.ua/news/14-50-06-07-05-2021/> Дуже активно та творчо, учні долучилися до флешмобу День вишиванки URL: <http://zhashkiv5.school.org.ua/news/14-19-30-20-05-2021/>. На завершення навчального року , окрім традиційної лінійки свята Останнього дзвоника , школярі привітали всіх в онлайн режимі, URL: <http://zhashkiv5.school.org.ua/news/12-47-54-31-05-2021/>. Учні нашого закладу приєдналися до Всеукраїнського масового заходу "Рух- це здорово!" . Заходи були насичені, цікаві та змістовні, а учні отримали гарний настрій та масу позитивних емоцій ,URL: <http://zhashkiv5.school.org.ua/news/12-11-56-08-06-2021/> . До святкування 30-річчя Незалежності України взяли активну участь в акції-флешмоб "Україна назавжди", URL: <https://www.youtube.com/watch?v=dcaG-ddDRLA&t=25s> . Відео – вітання до Дня вчителя <http://zhashkiv5.school.org.ua/news/09-26-34-01-10-2021/> . Долучилися до челенджу до ДНЯ ЗАХИСНИКА УКРАЇНИ - дякуємо, що живий - подякуємо разом! URL: <https://www.facebook.com/shcolano5/videos/664751627824420>

*Світлана Ковальчук,
заступник директора з виховної роботи
Веселокутського навчально-виховного комплексу
«заклад дошкільної освіти – загальноосвітня школа І-ІІ ступенів»
Тальнівської міської ради*

ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

Якщо вчитель став другом дитини,
якщо ця дружба осяяна благородним захопленням,
поривом до чогось світлого, розумного,
у серці дитини ніколи не з'явиться зло.

Василь Сухомлинський

Педагогіка партнерства – це взаємна повага до особистості, це педагогіка з особистісно орієнтованим освітнім процесом, у центрі якого – дитина . В основі педагогіки партнерства – спілкування, взаємодія та співпраця між учителем, учнем і батьками. Спільні справи учнів, батьків, вчителів виховують соратника, однодумця. В.Сухомлинський зазначав: «Час і батькам, і вчителям глибоко усвідомити, що ні школа без сім'ї, а й сім'я без школи не зможуть справитися з найтоншими, найактуальнішими завданнями становлення людини».

У Веселокутському НВК соціальне партнерство активно здійснюється у різних формах. Творча співпраця учнів, батьків та вчителів у загальношкільних святах, різноманітних конкурсах і змаганнях, і весь освітній процес вибудовується за принципом: «Краще - разом». Плануємо і

готуємо спільні справи, благодійні акції, зустрічі з цікавими людьми, екскурсії, відпочинок.

1. Участь у флешмобах до Дня миру, Дня вишиванки, Дня козацтва, Дня матері.

2. Створення фільмів до Свята вчителя, Дня знань, новорічних свят.

3. Зустріч з представниками МНС, центру зайнятості; патрульної поліції.

4. Залучення учнів старших класів до проведення тематичних виховних годин, квестів, ділових ігор

5. Волонтерська робота: привітання ветеранів праці, дітей війни, воїнів-інтернаціоналістів, ветеранів АТО/ООС, ліквідаторів наслідків аварії на ЧАЕС зі святами, акції доброчинності для захисників, догляд за могилами учителів-ветеранів, які відійшли у вічність, проведення виховних заходів, занять учнями та педагогами для вихованців дошкільного підрозділу НВК.

6. Спільні екологічні акції з громадськістю села.

URL: <https://www.facebook.com/groups/1319058984943819>

URL: <https://www.facebook.com/groups/1319058984943819>

URL: <https://www.facebook.com/100018928485016/videos/984816022095821/>

Партнерство – це довіра, щирість, повага, взаємопідтримка, це спільні дії. Воно породжує ті почуття любові, турботи, вдячності, добра, з якими маленька людина зростає і згодом ступає на поріг дорослого життя.

Партнерство – це, коли у наш прискорений час новітніх технологій, тобі приходить лист, *написаний* колишніми учнями – двома сестричками, яких навчала років 15 тому, розгортаєш, а там слова вдячності за звичайну твою учительську роботу. І, читаючи, розумієш, що писався він усі оті 15 років, і серцем, і душею, і ще буде писатися впродовж життя цих двох уже дорослих жінок. Це – вдячність.

Партнерство – це, коли довгим шкільним коридором біжить щасливий першокласник і радісно сповіщає: «У мене нарешті випав зуб!». Зупинившись на хвилинку, розкриває долоньку, а там – скарб – зуб. Це – довіра.

Партнерство – це, коли ось-ось маєш народити власну дитину, з усіх сил намагаєшся побороти і біль, і страх, аж, раптом, чуєш, як за вікном пологового будинку хтось гукає тебе не тільки на ім'я, а й по-батькові, визираєш, а там – Сашко з одинадцятого класу із загіпсованою рукою, розпливається в усмішці та нетерпляче вигукує: «Уже, чи ще довго?! Бачив, що Вас привезли до пологового. То – уже?!». І так кожні пів години. А о шостій ранку у мене на руках синочок, а за вікном - Сашко і квіти з лікарняної клумби: «Поки Ваші (старший син і чоловік) прийдуть, я Вас першим привітаю!». Це – турбота, щирість, любов, людяність.

Партнерство – це, коли до класу заходить юнак у військовій формі, впізнаєш у ньому колись маленького Василька, пригостити хочеться хоч чаєм, він зніяковіло відмовляється: «Я поспішаю, бо ще вдома не був, тільки з

дороги». Розумієш, що не даремно для тебе впродовж багатьох років, день-у-день, виспіває шкільний дзвінок.

Партнерство – це, коли батьки дарують дітям крила, щоб ті злітали в самостійне життя, а учитель несе промінь світла, щоб діти добре бачили свій мандрівець і не збилися із нього ні на мить, міцно тримаючись за Любов

*Анастасія Леус,
заступник директора з виховної роботи
опорного навчального закладу
«Шевченківська загальноосвітня школа »
Шевченківської сільської ради
Звенигородського району*

СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО У ШЕВЧЕНКІВСЬКІ ШКОЛІ

Соціальне партнерство – особливий тип спільної діяльності між суб'єктами освітнього процесу, який характеризується довірою, загальними цілями та цінностями, добровільністю і довго тривалістю відносин, а також визнанням взаємної відповідальності сторін за результат їхньої співпраці і розвитку. Метою соціального партнерства є виховання успішної, гармонійно розвиненої, соціокультурної, самореалізуючої особистості.

Сьогодні соціальні інститути суспільства, установи, громадські організації покликані брати участь в процесі виховання підростаючого покоління, залучення дітей до загальнолюдських норм, культури відносин, спілкування і діяльності. URL: <https://www.facebook.com/shevakultura>.

Центр культури та дозвілля Шевченківської ТГ: участь у фестивалях патріотичної пісні, в тематичних концертних програмах, театральних виставах, перегляд кінофільмів, проведення тематичних занять, школярі залучені в гуртки .

Відзначили поважні 566 років з дня заснування славного Шевченкового земляки Великого Тараса. URL:

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1000808680496348&id=100017016768614

Свято Покрови Пресвятої Богородиці, Дня українського козацтва, Дня захисника та захисниць України у творчій майстерні «Атмосфера» Шевченківської публічної бібліотеки відбувся майстер-клас «Любов у серці до свого краю».

Патріотичний настрій панував у нашій бібліотеці. Майстриня Марія Лоскучерева вкотре ділилася досвідом розпису медового пряника. Діти понесли до своїх домівок солодощі розписані синьою і жовтою помадкою, щоб привітати своїх рідних зі святом.

Шевченківській публічній бібліотеці відбулися заходи: тематична година «Козацтво крізь віки», презентація книжкової виставки «Сила нескорених», майстер-клас «Любов у серці до свого краю».

URL:

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1036619783807324&id=303886627080647

Важливою складовою відносин у партнерстві – власне бажання, яке має на увазі свободу та усвідомленість вибору в різних формах взаємодії.

*Лідія Мисько,
заступник директора з виховної роботи
Черкаської загальноосвітньої школи
школи I-III ступенів №25
Черкаської міської ради Черкаської області*

**«ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ, ЯКЕ ЗАПРОШУЄ...»
або партнерська взаємодія Черкаської загальноосвітньої школи I-III
ступенів №25 через триаду “школа – сім’я – громадськість”**

Діти повинні жити у світі краси, гри, казки,
музики, малюнка, фантазії, творчості.

В. Сухомлинський

Сутність людини розкривається в її відношенні до природи та взаємодії з оточуючими. Вплив на учня працею та колективом було одним з основних елементів методики В. Сухомлинського. У своїх ідеях педагог був переконаний, що на емоціях дітей можна будувати міцний фундамент знань, щоб поступово підготувати їх до життя в суспільстві.

І, розглядаючи поняття партнерської взаємодії у виховному процесі, колектив Черкаської загальноосвітньої школи I-III ступенів приділяє увагу перш за все формуванню у дитини її цінностей, ключових компетентностей, аналіз власних вчинків.

Дуже важливо, що цінує особистість, що приваблює її, що схвалює батько, мати, вчитель та товариші.

Саме на основі цих поглядів у Черкаській загальноосвітній школі був створений творчий колектив, який має назву «Рубікон». Це – візитівка школи. 14 років, тисячі сердець, декілька поколінь учнівської молоді, які підкорились таланту команди «Рубікон». Це завжди перша і найвідоміша учнівська команда, яка входить до когорти найсучасніших просвітницьких команд Черкаської області.

За час реалізації творчого проекту «Рубікон» ми взаємодіяли з різними структурами, громадськими організаціями, державними установами та закладами позашкільної освіти, а саме:

Головне управління ДСНС України у Черкаській області

Форми взаємодії:

- конкурс відеороликів для учнів 1-11 класів школи «Про безпеку дбаєш, то й про себе не забуваєш!»; URL:

<https://ck.dsns.gov.ua/ua/Ostanni-novini/6648.html?PRINT>

- конкурс дитячих малюнків та робіт декоративно-прикладної творчості на протипожежну та техногенну тематику для учнів 1-6 класів «Вогонь-не гра!»;
- конкурс дитячих авторських казок та віршів (у взаємодії з батьківською громадою школи) на протипожежну тематику з подальшим використанням цих матеріалів класними керівниками під час виховних заходів різних форм проведення.

- Проведення спільних профорієнтаційних та просвітницьких заходів для вихованців ДНЗ № 62, КЗ «Черкаська загальноосвітня санаторна школа-інтернат I-II ступенів Черкаської обласної ради».
- Участь команди «Рубікон» у міських, обласних та Всеукраїнських конкурсах команд юних рятувальників. Протягом 10-ти років команда є переможцем міських та обласних етапів
- конкурсу.

<https://ck.dsns.gov.ua/>
<https://www.dsns.gov.ua/ua/Ostanni-novini/77746.html?PRINT>
<https://www.dsns.gov.ua/ua/Ostanni-novini/92359.html>
<https://ck.dsns.gov.ua/ua/Ostanni-novini/8016.html>

Під час карантину просвітницька взаємодія команди «Рубікон» та управління ДСНС в Черкаській області не припинялася – були відзняті відеоролики щодо підтримки рятувальників всієї країни, які мужньо гасили пожежі навесні 2020 року та велася агітаційна робота щодо дотримання правил безпеки в побуті.

URL: <https://www.youtube.com/watch?v=WrsxQajpcX4&t=21s>

Управління Патрульної поліції Черкаської області Департаменту патрульної поліції. Кредо взаємодії: «Спільними зусиллями до безпеки».

Форми взаємодії: в школі створені та функціонують курсантські класи

Проведення тематичних традиційних місячників в школі «Увага! Діти на дорозі!» (вересень, щорічно). В рамках місячника працівниками патрульної поліції та учасниками команди «Рубікон» були проведені:

- просвітницькі бесіди з учнями 1-4 класів «Безпека на дорозі»;

• практичний дайжест працівників патрульної поліції на майданчику школи та агітаційний виступ команди «Рубікон» - «Живи за правилами» для учнів 1-4 класів школи.

<https://www.facebook.com/groups/273736729732739/permalink/1265305740575828/>

<https://www.facebook.com/groups/273736729732739/permalink/1265337837239285/>

Черкаський міський центр зайнятості.

Форми взаємодії:
профорієнтаційна діяльність

протягом року – спільні заходи з працівниками центру для учнів школи та для учнів шкіл міста Черкаси, проектна діяльність «Обери свою професію».

Команда «Рубікон» є переможцем міського та обласного етапів професійного КВН «Обери свою професію».

<https://chk.dcz.gov.ua/node/6261>

<https://www.dcz.gov.ua/novyna/liga-profesiy-u-cherkasah-dotepno-i-z-gumorum-pro-trudove-zhyttya>

КЗ «Черкаський обласний центр роботи з обдарованими дітьми Черкаської обласної ради» : спільна проектна діяльність

- Екологію часу – в надійне русло!
- традиційна акція «Чистий дім» об'єднала нас : прибирання шкільної та пришкільної територій, прибирання берегів Дніпра.
- традиційно в рамках Всеукраїнської трудової акції «Турбота молоді тобі, Україно» ми є організаторами та активними учасниками конкурсу на краще озеленення кабінету.
- проєкт по виготовленню новорічних ялинок та сувенірів «Новорічна композиція».
- Акція «Посади калину - України оберіг».
- ми з натхненням провели на Дахнівській Січі.
- Зробимо Землю кращою! До Всесвітнього Дня Землі.
- Ми активно включилися в проєкт.
- «Світ красою врятуємо!».
- Щорічно ми є переможцями та дипломантами Всеукраїнського конкурсу «Екологічна казка».
- Екологічні квести.

- Всеукраїнські екологічні конкурси колективів екологічної просвіти «Земля – наш спільний дім» (Переможці Всеукраїнського рівня в 2020 році).

<https://www.youtube.com/watch?v=xMzg3jsFLGk&t=5s>

https://www.youtube.com/watch?v=LC_z66AeGJE&t=17s

<https://www.oblradack.gov.ua/cherkaschinu-na-vseukrainskomu-konkursi-ekologichnikh-kolektiviv-predstavlyatime-komanda-rubikon>

<https://www.facebook.com/41589480555290/posts/1024396334705131/>

<https://provce.ck.ua/yuni-ekolohy-zmahalysia-za-zvannia-naykrashchykh-na-cherkashchyni/>

Метою та пріоритетом нашої взаємодії є:

Для школи	Для громадськості	Для учнів
Зростання іміджу закладу освіти	Зростання залучених до громадського життя особистостей	Підвищення особистісного рівня поінформованості в соціумі
Розвиток творчої, креативної особистості здобувачів освіти	Зростання особистостей, які готові активно розбудовувати державу	Розвиток власних обдарованостей, комунікативних здібностей, креативного мислення, індивідуальності учня
Розвиток компетентнісної учнівської громади	Зростання громадян-інноваторів в суспільстві	Формування людських цінностей: любові до Батьківщини, поваги до людей та цінностей свого роду і народу.
Реалізація творчих проєктів	Розвиток лідерів	Вироблення навичок формувати свою власну

		думку, поважати активну позицію інших в командній діяльності
Соціальна активна особистість	Результативна просвітницька діяльність для навчальних дошкільних навчальних закладів міста Черкаси, школярів міста, області та України	Досягнення в конкурсах – мотивація до досягнення нових успіхів і крок вперед
Виховання патріотичної молоді	Є прикладом для іншої молоді, як в своєму закладі освіти, так і за його межами	Формування почуття відповідальності за партнерську взаємодію в процесі діяльності та відчуття надійного плеча з боку однодумців
Розвиток гармонійно розвиненої особистості здобувача освіти	Є мотиватором до активного громадського і здорового способу життя для сучасних школярів	Випускник школи є соціально-активною особистістю

Для активної співпраці і для залучення усіх ланок партнерської співпраці були створені сторінки команди «Рубікон» у соціальних мережах:

YouTube:

<https://www.youtube.com/channel/UCg49RSOOxrAqdSUrDNk5rqA>

Instagram:

https://instagram.com/instadup_ck_rubikon?utm_medium=copy_link

Результат взаємодії - освіта і навчання приносять задоволення. Прибуття нових сил для реалізації нових проєктів. Така взаємодія сприяє створенню атмосфери, в якій найкраще розвивається потенціал кожного учня, формується його ініціативність і креативність. А це-один із ключових активів сучасного світу.

*Наталія Ярош,
заступник директора
з виховної роботи
комунального закладу
«Тальнівська санаторна школа
Черкаської обласної ради»*

ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ У ТАЛЬНІВСЬКІЙ САНАТОРНІЙ ШКОЛІ

Аспект педагогіки партнерства між усіма учасниками освітнього процесу набуває великого значення у Концепції НУШ. Педагогіка партнерства ґрунтується на принципах гуманізму і творчого підходу до розвитку особистості. Її метою є розвиток нового гуманного суспільства, вільного від тоталітаризму і офіціозу.

Нова українська школа працює на засадах педагогіки партнерства, в основі якої лежить спілкування, взаємодія та співпраця між учителем, учнями та батьками. Чому? Бо саме вони об'єднані спільними цілями та прагненнями, саме вони є рівноправними учасниками освітнього процесу, відповідальними за результат.

Нова українська школа передбачає, що учителі разом з батьками утворюють партнерство, у центрі якого знаходиться дитина.

Батьки можуть співпрацювати з учителем у такий спосіб:

- брати участь у постійному діалозі;
- організовувати додаткову комунікацію (групи в месенджерах, інформаційні розсилки, «чайні зустрічі», «фруктові перерви», обміни книжками та іграми);
- допомагати в організації заходів, проведенні класних та позашкільних занять;
- організовувати та проводити навчальні заняття, готувати навчальні матеріали, допомагати у створенні освітнього середовища.

Учителі є ініціаторами в створенні партнерства, адже партнерство починається з підготовки орієнтації помічників у класі. Спочатку учитель планує та проводить спеціальну підготовку батьків-помічників. А вже в жовтні у 1 класі учитель пропонує батькам (знаючи, що серед них можуть бути колеги) один день побути учителями класу, а саме: провести навчальні заняття та підготувати для дітей інтелектуально-розважальну програму «Розумники та розумниці». В грудні батьки готують калиту, та проводиться гра-свято «Весела калита». До дня Святого Миколая батьки проводять майстер – клас з розпису імбирних пряників. Дітям дуже подобається бачити власних батьків у ролі учителів – це ще один приклад моделі поведінки дорослих людей. А ще запрошуються до співпраці інші члени родини – бабусі і дідусі.

Широке поле діяльності у співпраці учителя, батьків та учнів при проведенні тематичних тижнів: підготовка та захист проєктів, створення лепбуків, підготовка дитини дня.

Один із прикладів:

Учитель оголосив у класі про проведення тематичного тижня «Чарівниця Осінь». Протягом тижня учні працювали в групах, виконуючи навчальні завдання, пов'язані з темою тижня. Учитель проінформував про тематичний тиждень батьківський комітет, який довів це до інших батьків. Усі з великим ентузіазмом підхопили ідею «осіннього марафону». Батьки розгорнули активну діяльність, висунули пропозиції щодо участі дітей, учителя та батьків у цей тиждень. Вони допомогли учителю організувати та провести екскурсію до парку для спостереження за змінами природи восени (під час екскурсії були зібраний природний матеріал для подальшої роботи).

Батьки та діти виготовили композиції з осінніх квітів та природних матеріалів для виставки, провели конкурсно-розважальну програму «Осінній марафон», під час якої запропонували дітям цікаві ігри та змагання.

Як підсумок тижня, працюючи в групах, спільними зусиллями батьків та дітей були виготовлені тематичні лепбуки.

Цілий тиждень був проведений у виконанні цікавих пізнавальних завдань, що включали матеріал про осінь. Батьки допомагали кожній групі. Весь клас провів зворушливий тиждень. До цього були залучені усі члени класного колективу. Проведення тематичного тижня дало дітям, батькам та учителю реального досвіду співпраці.

Учитель у класі дуже зайнятий і працює наполегливо. Звичайно, він не міг би розгорнути такий вдалий проєкт сам, маючи великий обсяг шкільної роботи. І ось результат:

- учитель довіряв батькам;
- батьки сприйняли всі ідеї;
- учитель, батьки та учні працювали разом як команда, щоб утворити

унікальний, зворушливий досвід навчання для кожного.

Навчання та розвиток кожної дитини постійно знаходиться в стані змін. Оцінювання та облік — це важливі цілі. В результаті педагоги повинні постійно проводити оцінювання. Останні тенденції в педагогіці виявили, що педагоги використовують альтернативні методи оцінювання і сприяння розвитку дітей. Найболючішим і більш дискусійним питанням є питання «грошового оцінювання».

З цього приводу існує багато думок психологів, педагогів та батьків. Заохочення коштами не повинно стати самоціллю, але можливість спробувати «заробити» кошти самостійно, можливо за певні сумовані заслуги, підніме рівень мотивації до навчання, дасть змогу придбати бажану потрібну для навчання річ за власні, отримані певними зусиллями кошти. Матеріальні винагороди можуть бути так само корисні для дітей, як для дорослих. Крім того, у «грошових» заохочень є ще один прихований плюс: під чуйним

керівництвом дорослого дитина вчиться розпоряджатися заробленими засобами.

Даний прийом дозволяє формувати одну з ключових компетентностей – підприємливість та фінансову грамотність, що передбачає ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, уміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Приклад «грошового» заохочення дітей до навчання у 1-2 класі.

Рішенням батьківського комітету було введено класні грошові одиниці: «знайки» та «мудрики». Батьки виготовляли грошові одиниці для дітей, закупували товари для ярмарку, зберігали товари до наступних ярмарків, встановлювали ціни на товари. Учні, працюючи на уроці, отримували «знайки», а в кінці тижня «знайки» можна обміняти на «мудрики» (10 «знайок» – один «мудрик»). Кожна дитина заробляє свої кошти та збирає їх у виготовлену власними руками сумочку. В кінці місяця батьки класу проводять Ярмарок. На ярмарку можна купити (обміняти «мудрики» чи «знайки») учнівські канцтовари, книжечки, розмальовки, пазли за встановленими батьками цінами.

Залучаючи батьків до освітнього процесу, учителі мають великі переваги такої співпраці для всіх – учнів, батьків і учителів:

- участь батьків у освітньому процесі збільшує повагу до роботи учителя;
- завдяки батькам-помічникам учитель має більше можливостей для організації роботи в малих групах;
- для багатьох учителів робота з помічником є новим досвідом;
- залучення батьків допомагає учителям досягти мети індивідуалізації;
- коли батьки залучені до роботи у класі, учителі мають можливість спостерігати, як батьки спонукають своїх дітей до навчання.

Школа створює особливий клімат залучення батьків. Вони діють як волонтери в багатьох аспектах життя класу. Ось деякі з можливих добровільних обов'язків, які вони виконують:

- координатори різноманітних подій. Батьки допомагають планувати екскурсії, походи, благодійні акції. Вони допомагають їх реалізовувати, включаючись у діяльність класу, забезпечуючи відповідний рівень проекту;
- батьки – помічники учителя (особливо під час роботи в групах на уроках трудового навчання та образотворчого мистецтва, виготовлення дидактичних матеріалів);
- працівники по ремонту та вдосконаленню навчального середовища. Батьки допомагають з ремонтом та вдосконаленням проектів, наприклад, фарбуванням або обладнанням ігрового майданчика, зон класу;
- організатори днів народжень. Матері або батьки готують святкування для всього класу у день народження дитини.

Як волонтери батьки віддають свій час, можливості та таланти, щоб допомогти школі розвинути традицію турботи про інших. Таке ставлення забезпечує громадські стосунки на довірі та взаємній добрій волі.

Коли батьки беруть участь у шкільних заходах, співпрацюють з учителем, дитина бачить, що всі значимі для неї дорослі піклуються про неї, Відтак, зростає її самоповага. Об'єднання зусиль учителів і батьків сприяє особистісному зростанню дитини і полегшує засвоєння матеріалу. Це підтверджують наукові дослідження та досвід роботи учителів. Ось чому важливо зробити школу і дім одним цілим для дитини.

Партнерство між учителями та дорослими, які допомагають в класі, цінніше від святкування. Учні, які працюють з дорослими, самі дорослі, залучені до цього ж процесу, задоволені собою та шкільним навчанням.

Головним завданням педагогіки партнерства є подолання інертності мислення, перехід на якісно новий рівень побудови взаємовідносин між учасниками освітнього процесу.

Це завдання реалізовується у спільній діяльності учителя і учнів, учителя і батьків, що передбачає взаєморозуміння, спільність інтересів і прагнень із метою особистісного розвитку школярів.

Завдяки ефективній спільній діяльності учителя, учня, батьків, креативним прийомам та нетрадиційним формам роботи можна досягти найвищого результату – активний та згуртований колектив, здатний до інноваційної діяльності.

Присутність батьків у школі діє благотворно. Залучення батьків до роботи в класі дає учителю можливість спостерігати, як батьки спонукають своїх дітей до навчання, як допомагають їм вирішувати проблеми, зрозуміти навчальне завдання, як батьки й діти узгоджують свої інтереси.

Залучення батьків допомагає учителям досягти мети індивідуалізації. Завдяки спілкуванню з батьками учителі збирають інформацію про кожну дитину в класі. Залучення батьків дає учителю шанс бути менш ізольованим. Учителі та батьки можуть взаємно підтримувати один одного у забезпеченні цікавої діяльності та реалізації проектів дітей, що було б неможливо здійснити лише одному учителю. Коли батьки відчувають, як позитивно впливають результати вивчення дітей, вони приходять віддячити зусиллям учителя, підказуючи новий шлях впливу. Їх зворушливість породжує нові ідеї та позитивні сподівання вчителя.

*Юлія Жученко,
заступник директора з виховної роботи
Сагунівського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів
Сагунівської сільської ради Черкаської області*

ПАРТНЕРСЬКІ СТОСУНКИ – ЗАПОРУКА УСПІХУ!

Партнери, вчителі, учні, батьки. Жодне слово в цій темі не є новим, а трикутник взаємодії «учні — вчителі — батьки» — це основа виховного простору школи.

Як зазначала міністр освіти і науки України Лілія Гриневич, «...могутню державу і конкурентну економіку забезпечить згуртована спільнота творчих людей, відповідальних громадян, активних і підприємливих. Саме таких повинна готувати школа України».

Світ змінюється. Настали часи, коли просто здобувати знання і накопичувати їх «на колись» уже не потрібно. Наше завдання сьогодні: навчити дитину швидко орієнтуватися в такому мінливому світі, знаходити ефективні шляхи для розв'язання різноманітних завдань, навчати обирати.

Педагогіка партнерства – підхід, що спрямований на розвиток максимально продуктивних і здорових відносин у процесі навчання. В урядових документах вказано, що нова школа працюватиме на засадах педагогіки партнерства, в основі якої – спілкування, взаємодія та співпраця між учителем, учнем і батьками. У нашому навчальному закладі учні, батьки та вчителі, об'єднані спільними цілями та прагненнями, є добровільними та зацікавленими однодумцями, рівноправними учасниками освітнього процесу, відповідальними за результат. Дитині ще бракує достатнього досвіду. Її помічниками у навчанні мають стати «партнери» — батьки та вчителі. Вся робота організовується на принципах добровільності й спільних інтересів, ґрунтується на повазі й рівноправності всіх учасників, із дотриманням визначених норм (прав та обов'язків) та з урахуванням ціннісних орієнтирів кожної зі сторін, а також передбачає активне залучення всіх учасників до реалізації спільних завдань та їхню готовність брати на себе відповідальність за результати роботи.

Кожна дитина неповторна, наділена від природи унікальними здібностями, талантами та можливостями. Місія Нової української школи: допомогти розкрити та розвинути здібності, таланти і можливості кожної дитини на основі партнерства між учителем, учнем і батьками.

Психологічну основу педагогіки партнерства становлять суб'єкт-суб'єктні стосунки — співпраця двох суб'єктів. Цей тип взаємин є для освітнього процесу оптимальним, бо, з одного боку, він зберігає за вчителем функцію управління, а з іншого,— дає учневі можливість діяти самостійно.

Ефективне партнерство можливе за умови сформованості в батьків готовності до взаємодії зі школою на паритетних засадах, з опорою на розуміння того, яку діяльність краще виконає школа, а яку — сім'я.

У нашому закладі соціальне партнерство здійснюється у таких напрямках:

1. Творча співпраця учнів, батьків та вчителів у загальношкільних святах, різноманітних конкурсах і змаганнях.
2. Участь у флешмобах до Дня вишиванки, Дня козацтва, Дня матері.
3. Створення фільмів до Свята вчителя, Дня знань, новорічних свят.
4. «З турботою про дітей»: зустріч з представниками МНС, кіберполіції, патрульної поліції.
5. Залучення учнів старших класів до проведення тематичних виховних годин, квестів, ділових ігор
6. Волонтерська робота

Екскурсія в Кам'янку:

<https://www.facebook.com/100008837613713/videos/160960076248176/>

Екскурсія в Черкаський зоопарк:

https://scontent.fkbp1-1.fna.fbcdn.net/v/t39.30808-6/245377631_972708986644771_5275881587752788936_n.jpg?nc_cat=104&ccb=1-5&nc_sid=8bfeb9&nc_ohc=KiVbM-O2X8AAX-hPym1&nc_ht=scontent.fkbp1-1.fna&oh=1d8b4d64368bca7c92bdd10f63a7397f&oe=617F066A

Привітання захисників України-учасників АТО:

<https://www.facebook.com/100034664144066/videos/245868074172082/>

Привітання до Дня вчителя:

<https://www.facebook.com/100012992712989/videos/4180027018789961/>

<https://www.facebook.com/100034664144066/videos/555055815719992/>

Профорієнтація:

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=614923106339822&set=gm.4432150316831667>

Участь у грі «Котигорошко». За ініціативи Національного банку та благодійного фонду «Таблеточки» з 20.09 по 28.09 у Сагунівському ЗЗСО І - III ступенів оголошений всеукраїнський збір монет номіналом 25 копійок. Кожна така монетка – це крок назустріч здоровому дитинству для онкохворих дітей.

Виборча кампанія 2021-2022. Світо квітів, створення фотозон та композицій.

Свято першого дзвоника. «Біда об'єднує». Буревій 06.08.2021р.

Випускний вечір – вечір прощання дітей і батьків зі школою.

Конкурс «Смачна каша – сила наша» в рамках гри «Добротворець».

Виставка великодніх сувенірів.

Сагунівський ЗЗСО долучився до проведення уроку з нагоди Всесвітнього дня розповсюдження інформації про епілепсію, який відзначається 26 березня. [#менеценелякає](#)

Флешмоб #ценесвято до міжнародного Дня людей з інвалідністю
Обласний конкурс «Збережемо першоцвіти», «Новорічна композиція»,
етнофестиваль «Чудасія на Андрія» - спільні перемоги.

Зустріч із рятувальниками, уроки безпечної поведінки.

Тиждень учнівського самоврядування. Проведено тренінги для лідерів
учнівського самоврядування, акція «Заміни вчителя», фото та відео- презентації
класів.

Отже, для того, щоб освіта і навчання всім приносили задоволення, варто
змінити правила гри і прийняти підхід партнерства замість традиційно
авторитарного. Педагогіка партнерства визначає істинно демократичний спосіб
співпраці педагога і дитини, який не відкидає різниці в їхньому життєвому
досвіді, знаннях, але передбачає безумовну рівність у праві на повагу, довіру,
добррозичливе ставлення і взаємну вимогливість.

*Світлана Кобзар,
заступник директора
з виховної роботи
комунального закладу
«Косарський ліцей»*

РОБОТА ЗАКЛАДУ НА ЗАСАДАХ ПЕДАГОГІКИ ПАРТНЕРСТВА

Потужну державу і конкурентноздатну економіку створює згуртована
спільнота творчих особистостей, відповідальних громадян, активних і
підприємливих.

Ухвалення концепції Нової української школи перенесло поняття “педагогіка
партнерства” зі світоглядних обширів у нормативну площину. Свідомими
громадянами не народжуються, таких громадян можна тільки виростити. Перші
враження про себе і про світ дитина отримує в сім’ї. Але її особистість,
громадянська позиція, моральні якості, соціальні контакти формуються під час
першої системної самостійної діяльності – упродовж навчання.

Комунальний заклад "Косарський ліцей Кам'янської міської ради Черкаської області" працює на засадах педагогіки партнерства, в основі якої – спілкування, взаємодія та співпраця між учителем, учнем і батьками та громадськими організаціями. Учні, батьки та вчителі, об'єднані спільними цілями та прагненнями, є добровільними та зацікавленими однодумцями, рівноправними учасниками освітнього процесу, відповідальними за результат.

Основні принципи цього підходу:

- повага до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення;
- довіра у відносинах;
- діалог – взаємодія – взаємоповага;
- розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);
- принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Партнерська орієнтація

- Чітке зобов'язання працювати разом, щоб сприяти заохоченню навчальних досягнень дитини;
- Спілкування двосторонньої спрямованості;
- Заохочується культура розмаїття і визнається важливість внеску розмаїття у творення позитивного навчального середовища;
- Ролі чіткі, означені спільно і з метою підтримки;
- Цілі для учня визначені спільно і можуть делегуватися;
- Плани спільно-конструйовані зі згодою щодо ролей вчителя.

Педагогіка партнерства важлива і незамінна з огляду на те, що:

По-перше, сприяє створенню атмосфери, в якій найкраще розкривається потенціал кожного учня, формується його ініціативність і креативність. А це – один із ключових активів сучасного світу.

По-друге, партнерство задовольняє потребу в значимості і приналежності та зменшує рівень стресу, що, зрештою, допомагає інтелекту працювати ефективніше.

По-третє, такий формат стосунків найкраще готує молодих людей до професійної діяльності і ролі активного громадянина у відкритому світі. Взаємодія батьків, учня, педагога – незамінна для формування індивідуальних освітніх траєкторій та втілення їх в індивідуальних навчальних планах кожного учня. Така можливість передбачається під час проведення виховних заходів із залученням батьків ,як ,наприклад, батьківських тижнів, родинних свят, сімейних «Стартів надій», спільних концертів, екскурсій, тренінги для батьків, анкетування та опитування.

Без дієвої підтримки з боку батьківської громадськості, без активного залучення батьків до шкільного життя, без своєчасного надання їм педагогічної допомоги виховати громадянина, компетентну особистість, адаптовану до сучасних економічних реалій неможливо. З метою

забезпечення якісного рівня виховання ми практикуємо проведення спільних заходів батьківського та учнівського самоврядування:

На спільних заходах можна на власні очі побачити, що таке творча атмосфера, відчути теплі родинні відносини між батьками та учнями, дружнє творче спілкування на рівних між дорослими і дітьми. Традиційні зустрічі з випускниками минулих років збагачують моральні відносини в колективі, рівень естетичної творчості учителів, учнів та батьків. Під час проведення позакласної та позашкільної роботи вивчались історичні події війни 1941-1945 рр.. Школярі щорічно беруть активну участь в загально сільському заході до Дня пам'яті і примирення.

http://kossaryschool.at.ua/news/treningove_zanjattja_dlja_batkiv_majbutnikh_pershoklasnikiv/2018-05-14-241

http://kossaryschool.at.ua/news/prosimo_priednatisja_do_opituvannja/2021-10-06-351

2. Права людини – невід'ємні. Це означає, що ви не можете їх втратити, оскільки вони мають відношення до самого факту людського існування. За певних обставин дію деяких з них, хоча і не всіх, може бути призупинено або обмежено. Але йдеться про злочини, надзвичайні ситуації тощо. Кожен учасник освітнього процесу, зокрема учень, наділений невід'ємними правами, кожен є особистістю і заслуговує на повагу до її гідності. А от можливість ними скористатися залежить від рівня зрілості, знання, навичок, досвіду, рівня мислення. Співпраця з місцевими органів ДСНС – дільничим інспектором, старшим інспектором сектору ювенальної превенції Відділу превенції в Черкаській РУП ГУНП в Черкаській області та провідним інспектором ВЗНС УРУГУ ДСНС України в Черкаській області

Особливу увагу у Косарському ліцеї приділяють навчальним програмам, спрямованим на підготовку до продуктивної взаємодії усіх сторін партнерства. Зокрема, на учні ліцею активно долучаються до програм партнерської взаємодії:

1. Український благодійний фонд "Серце до серця"

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=400341225031168&id=100051658806871;

2. Інститут досліджень української діаспори імені професора Любомира Винара у співпраці з факультетом міжнародних відносин

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=264627295269229&id=100051658806871

3. Програма академій Cisco та Інженерний інститут Запорізького національного університету

<https://www.facebook.com/100051658806871/posts/113034300428530/>

4. КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради».

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=277310154000943&id=100051658806871

5. UNICEF Ukraine на навчальній платформі Minecraft: Education Edition

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=2617911161836821&id=100008538887303

6. Національна Молодіжна Рада України - НМРУ - NYC Ukraine в рамках проекту “Зміцнення молодого громадянського суспільства та культури пам’яті” у співпраці з DBJR, BDKJ, ТУСК “Обнова” та за фінансової підтримки МЗС Німеччини.

<https://www.facebook.com/100051658806871/posts/311095403955751/>

7. Всеукраїнським молодіжним рухом «Let’s do it, Ukraine» спільно з міжнародним рухом «Let’s Do It Word»

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=397196315345659&id=100051658806871

3. Постійна взаємодія учасників педагогічного процесу з громадськими організаціями

1. Кам'янською міською радою

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=206004971562686&id=100064595546886

Учні ліцею підтримали ініціативу насадження сакурової алеї в Кам'янці

та щорічно приймають активну участь у святкуванні дня міста

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=388284736236817&id=100051658806871

2. Громадська організація «Молодіжне об’єднання Нове покоління Кам’янщини» та сектор у справах сім’ї, молоді та спорту районної державної адміністрації

3. Академії лідерства "LID-TIME"

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=372523881146236&id=100051658806871

4. "Молодіжне об’єднання Нове покоління Кам’янщини" та молодіжний простір "Саме час"

5. Косарським старостинським округом, зокрема, з Будинком культури, дитсадком, сільською бібліотекою та Косарським територіальним центром

6. Кам'янська спілка учасників АТО та волонтерська група "Патріот"

Це зустрічі з воїнами – учасниками АТО, участь у благодійних акціях «Допоможи солдату» по збору коштів на бронезилети, військово-обмундирування і термобілизну, ліки і продукти харчування. Не тільки школярі і їхні батьки, а й мешканці всього села долучилися до в’язання носків.

http://kossaryschool.at.ua/news/pam_jati_geroja/2020-02-09-304

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=273345951064030&id=100051658806871

7. Кам'янська районна, Золотоніська районна та Черкаська обласна спілки воїнів-інтернаціоналістів

Крім традиційних форм роботи з військово-патріотичного виховання у виховній системі Косарської ЗОШ I-III ступенів, набули поширення й інші: зустрічі з воїнами – інтернаціоналістами всіх років і не тільки с. Косарі , а

й Черкаської, Кам'янської, Олександрівської та Золотоніської районних організацій воїнів - інтернаціоналістів (це і відкриті інтегровані уроки з географії та історії на теми «Афганістан на карті світу», «З історії світових воєн. Афганістан», літературні читання, і спільні перегляди з обговоренням документальних фільмів про війну в Афганістані); участь у підготовці та проведенні відкриття в с. Косарі меморіального знаку воїнам-інтернаціоналістам, присвяченому 30 річниці з дня виведення радянських військ з Афганістану та інших урочистих заходів з приводу цієї дати.

Сучасна школа має стати місцем, куди приємно ходити учням, тому що тут прислухаються до їхньої думки, вчать критично мислити, не боятись висловлювати власну думку та водночас бути відповідальними за свої рішення і дії. Батькам теж подобається відвідувати таку школу, адже тут панують співпраця та взаєморозуміння.

*Алла Лютко,
заступник директора з виховної роботи
Канівської спеціалізованої школи I-III ступенів № 6
з поглибленим вивченням іноземних мов
Канівської міської ради*

ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ З БАТЬКАМИ ЗАКЛАДУ

Кожна дитина неповторна, наділена від природи унікальними здібностями, талантами та можливостями. Місія Нової школи – допомогти розкрити та розвинути здібності, таланти і можливості кожної дитини на основі партнерства між учителем, учнем і батьками.
Нова школа: простір освітніх можливостей, 2016

Одним із ключових компонентів концепції Нової української школи є педагогіка партнерства – педагогіка, що ґрунтується на партнерстві між учнем, учителем і батьками. В основі педагогіки партнерства – спілкування, взаємодія та співпраця між учителем, учнем та батьками.

Виховання учня в школі і сім'ї – щоденний нерозривний процес. Тому педагогічний колектив Канівської спеціалізованої школи I-III ступенів №6 з поглибленим вивченням іноземних мов працює у тісній співпраці з батьківським колективом з метою створення найсприятливіших умов для самореалізації та розвитку школяра. Батьки є соціальним замовником школи, а тому беруть активну участь у навчально-виховному процесі. Вони є учасниками позакласних заходів, пов'язаних з професіями світом захоплень, родинними святами.

Дуже приємно, що до свята Знань готуються не тільки учні, вчителі, а й батьки. Так мами учнів 4-го класу творчо та креативно підійшли до привітання

школярів з першим днем навчання. Підготували клас до Першого вересня. За ініціативи батьківського комітету проводиться багато цікавих заходів: екскурсії до парку Межигір'я <https://www.facebook.com/106192991101585/videos/4378469732222517>, до Національного дендрологічного парку «Софіївка» <https://www.facebook.com/106192991101585/videos/851917672180471>, до зоопарку в м. Черкаси <https://www.facebook.com/106192991101585/videos/488439069074472>, в Канівський природний заповідник <https://www.facebook.com/photo/?fbid=848927615981144&set=pcb.848926602647912>; здійснюється матеріальна підтримка школи: ремонти класних приміщень, придбання обладнання для класних кімнат.

Щорічно на початку вересня в школі проходить виставка "Дари природи". Підготовка до виставки - це ідеальний варіант для батьків цікаво провести час з дитиною, відкрити для неї нові можливості, розкрити творчий потенціал. А для дитини - це чудовий спосіб створити щось разом з мамою або татом <https://www.facebook.com/Lingua-School-6-106192991101585/photos/pcb.404399811280900/404399164614298/>, <https://www.facebook.com/photo/?fbid=1238457869933655&set=pcb.1238458599933582>.

В напрямку патріотичного виховання в школі відбуваються різноманітні конкурси та змагання. У вересні проводиться гра-випробування «Котигорошко», в якій беруть участь учні 1-11 класів та об'єднана команда вчителів і батьків. На гру був запрошений отаман підрозділу Канівського козацтва охоронець ООО «Січовик» Спіжовий В.М., який проводив естафети для учнівських команд та команди батьків і вчителів. <https://www.facebook.com/Lingua-School-6-106192991101585/photos/pcb.410741970646684/410740497313498>

У цьому ж місяці була проведена благодійна акція «Монетки дітям», яку підтримали діти, учителі та батьки. Організував акцію Національний Банк України та благодійний фонд «Таблеточки». Усі зібрані кошти відправили на рахунок благодійного фонду «Таблетка» <https://www.facebook.com/Lingua-School-6-106192991101585/photos/pcb.412127083841506/412126927174855/>

Почесними гостями на традиційних святах школи є батьки учнів воїни АТО – Клочок Олег Миколайович, Мельников Олександр Геннадійович, Піскун Олександр Григорович <https://www.facebook.com/Lingua-School-6-106192991101585/photos/pcb.415251310195750/415247390196142/>.

Ми постійно допомагаємо Канівському волонтерському центру <https://www.facebook.com/Lingua-School-6-106192991101585/photos/pcb.343714674016081/343712720682943/>.

Учні разом з батьками взяли участь у челенджі «Розкажи про свого героя» до Дня пам'яті та примирення і Дня Перемоги над нацизмом у Другій світовій війні <https://www.facebook.com/106192991101585/photos/a.107454127642138/32579916>

[2474299/](https://www.facebook.com/photo/?fbid=680042339488367&set=pcb.2627378420884726)

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=680042339488367&set=pcb.2627378420884726> , <https://www.facebook.com/106192991101585/videos/908069546707172> .

У своїй виховній діяльності кожен класний керівник тримає тісний зв'язок із сім'єю, підвищує її психолого-педагогічну культуру, активно впливає на взаємини з батьками, учнями, вчителями. Свідченням цього є постійні зустрічі педагогів із батьками, відвідини ними загальношкільних позакласних заходів. У стосунках «батьки-вчителі» панує співдружність. У напрямку ціннісного ставлення до родини робота спрямована на пошук максимальної взаємодії між батьками та вчителями. Традиційними стали спільні свята «Піжамна вечірка до

8 Березня

«Привітаймо любих мам»

Свято іменинників (2-А клас, 2-Б клас), «Посвята у першокласники», «Свято варення», «Свято картоплі», «Андріївські вечорниці» (3-А клас), «Всі квіти весняні для моєї мами» (2-А клас), «Народ мій є! Народ мій завжди буде!» (4-Б клас).

Класний керівник 4-А класу, вивчає батьків та інших членів сім'ї за їх інтересами, сферою професійної діяльності, методами виховання, запрошує батьків

на

уроки

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=936365327237372&id=100025917406272.

Радіє, коли батьки приходять просто до класу, поспілкуватися чи запропонувати щось цікаве для дітей; дякує батькам при будь-якій можливості, щороку вітає членів батьківського комітету, які цілий рік працювали на благо класу.

Її батьки завжди знають тему і питання, які будуть розглядати на батьківських зборах. Приходять з пропозиціями, бажанням провести щось цікаве для дітей чи навчити їх того, що вміють самі.

На початку навчального року Ірина Володимирівна разом із своїми вихованцями розпочали дослідницький проект «Створення ситуації успіху в учнів початкових класів». Кожній дитині присвячується тиждень, який має свою назву, свій план, до участі в ньому залучені учні, батьки, вчитель. Родини, які приходять на уроки, складають розповіді про свої сім'ї, проводять бесіди, їздять на екскурсії. В кінці навчального року проводить

родинне свято «З усього в світі найдорожче – своя сім'я і власний рід», де представляє дитячі проекти, парад тижнів, представляє родини, які доклали чимало сил для становлення своєї дитини як особистості.

У 2020-2021 навчальному році робота з батьками була спрямована на створення єдиного колективу вчителів, батьків, учнів. Підготовка до випускного! Залучені всі, хто хоча б якось переступив поріг школи. Діти, батьки, учителі за лічені секунди, хвилини, години, дні робили все можливе. Фотозона вийшла, як мрія!
<https://www.facebook.com/106192991101585/videos/999699490779864>.

Зробити батьків активними учасниками педагогічного процесу - це важлива й відповідальна задача вчителя.

Педагогічний колектив школи вчить дітей любити і поважати своїх батьків, бути патріотами своєї школи, своєї країни. В цьому напрямку ми працюємо безперервно. Якість роботи поліпшується, вдосконалюється.

*Алла Поліщук,
заступник директора з виховної роботи
комунального закладу «Вільшанська спеціальна школа
Черкаської обласної ради»*

ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

Сьогодні в умовах модернізації української освіти одним із напрямків оптимізації освітнього процесу є його спрямування на демократизацію взаємовідносин вчителя та учня. Місія нової школи - допомогти розкрити та розвинути здібності, таланти і можливості кожної дитини на основі партнерства між учителем, учнем і батьками.

В основі педагогіки партнерства – спілкування, взаємодія та співпраця між учителем, учнем і батьками. Учні, батьки та вчителі, об'єднані спільними цілями та прагненнями, є добровільними

й зацікавленими співниками, рівноправними учасниками освітнього процесу, відповідальними за результат.

У комунальному закладі «Вільшанська спеціальна школа Черкаської обласної ради» соціальне партнерство активно здійснюється у різних формах,

починаючи з 1 вересня відбувається творча співпраця учнів, батьків та

вчителів під час загальношкільного свята «День знань».

У рамках Всеукраїнського рейду «Увага! Діти - на дорозі!» класними керівниками проводиться Єдиний урок з правил дорожнього руху «Безпека на дорозі – безпека життя».

З нагоди Дня миру у нашому закладі проводяться тематичні заходи: акція «Я голосую за мир» та конкурс малюнків на асфальті «Я малюю МИР».

Щорічно в нашій школі 27 вересня відзначається Всесвітній день туризму. Це спортивне свято на якому учні школи демонструють своє вміння ставити палатку, орієнтуватись на місцевості, долати перешкоди, взаємодіяти у команді при вирішенні поставлених завдань. Підготовка до змагань, самі змагання формують активну життєву позицію, організованість, дисципліну, почуття відповідальності, чуйність і увагу до товаришів.

Традиційно, в переддень Дня учителя, представники учнівського самоврядування відвідують ветеранів педагогічної праці, вітаючи їх із Днем учителя та Днем людей похилого віку, дарують хороший настрій, позитивні емоції та приємне спілкування.

Традиційно кожного року в нашій школі відбувається свято Осені. Різноманіття квітів, овочів, фруктів втілилися в чудові та цікаві композиції учнів школи, які організували «Осінній вернісаж».

Ніхто не залишився осторонь, всі учні мали змогу продемонструвати фантазію та вміння створювати чарівні композиції.

З нагоди Дня захисників і захисниць України в закладі зазвичай проходять змагання або квести, а також проводяться акції «Спасибі за мир», під час яких виготовляються листівки для учасників АТО і ООС, що проживають на території нашої громади.

***Світлана Борщенко,**
заступник директора з виховної роботи
комунального закладу "Золотоніська спеціальна школа
Черкаської обласної ради"*

ПАРНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

*Діти повинні жити у світі краси,
гри, казки, музики, малюнка, фантазії, творчості.*

*«Роки дитинства – це перш за все виховання серця.
Виховання – це не поєднання заходів і прийомів,
а мудре спілкування дорослого з живою душею дитини.»*

В.Сухомлинський

«Педагогіка партнерства» – доволі новий термін в Україні. В основі педагогіки партнерства – спілкування, взаємодія та співпраця між учителем, учнем і

батьками. Учні, батьки та вчителі, об'єднані спільними цілями та прагненнями, спільною діяльністю, мають інформаційний зв'язок, взаємовплив, взаєморозуміння, добровільні та зацікавлені однодумці, рівноправні учасники освітнього процесу, відповідальні за результат. Процес взаємодії сім'ї і школи спрямований на створення умов для успішної самореалізації дитини, її особистісного зростання, формування мотивації до навчання, збереження фізичного та психічного здоров'я, соціальної адаптації та активне включення батьків у навчально-виховний процес, співпрацю з дітьми та педагогами, адже результат виховання може бути успішним тоді, коли вчителі та батьки стануть однодумцями.

Наша школа спеціальна. Ми працюємо з дітками, які мають вади розумового та (або) фізичного розвитку. Спеціальна школа забезпечує права дітей з особливими освітніми потребами, зумовленими стійкими системними інтелектуальними порушеннями, фізичними та психічними порушеннями, на здобуття загальної середньої освіти з урахуванням особливостей їх психофізичного розвитку; забезпечення в освітньому процесі системного психолого-педагогічного супроводження з урахуванням стану здоров'я, особливостей психофізичного розвитку вихованців; розвиток природних здібностей і обдарувань, творчого та критичного мислення учні вихованців, здійснення їх допрофесійної підготовки та соціалізації; сприяння засвоєнню вихованцями норм етики та загальнолюдської моралі, міжособистісного спілкування, основ гігієни та здорового способу життя, початкових трудових умінь і навичок; сприяння всебічному розвитку вихованців; сприяння набуттю ключових компетентностей вихованцями, запровадження педагогіки партнерства, надання консультацій батькам або іншим законним представникам учня (вихованця) з метою забезпечення їх активної участі в освітньому процесі. Тож результатом партнерської взаємодії учнів, батьків та педагогів КЗ "Золотоніська спеціальна школа Черкаської обласної ради" є спільна активна участь у різних заходах. Зокрема:

Випускний вечір

підготовка листівок до Дня захисників та захисниць України, які будуть передані нашим захисникам в зону АТО. робота виконувалась в співпраці дітей і дорослих

Зохисничка
Україна
Big love
На згадку про
Червоний школа
Українці віддали
рози

Флешмоб до Дня захисту дітей

Виставка творчих проєктів до Дня міста

У рамках проведення "Дня з поліцейським та рятувальником", була організована зустріч з представниками підрозділу ДСНС.

Видання підготовлено до друку та віддруковано
редакційно-видавничим відділом КНЗ «ЧОПОПП ЧОР»
Зам. № 1607 Тираж 100 пр.
18003, Черкаси, вул. Бидгощська, 38/1